

01

ЧЭЙРМЭНЫ АНАЛИЗ

06

02

БИЗНЕСИЙН ТАЙЛАН

Санхүүгийн үр дүн
12

Андеррайтингийн
үйл ажиллагаа
16

Хөрөнгө оруулалтын
үйл ажиллагаа
23

Эрсдэлийн удирдлага
25

MNDL хувьцааны тойм
29

03

МАНДАЛЫН ЗАСАГЛАЛ

Корпорацийн сайн
засаглал
34

Төлөөлөн удирдах
зөвлөл
39

Менежментийн баг
42

04

АУДИТЛАГДСАН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

48

Мандал Эрсдэлийн Сургууль 20,000 хүүхдэд эрсдэлийн боловсрол олголоо

Жилд **40,000** хүүхэд ямар нэг ослын золиос болж, эрүүл мэнд, амь насаараа хохирч байгаа харамсалтай статистик бий.

Хүүхдүүдийг өөрсдөө эрсдэлийг таньж, тойрч гарч чаддаг болгох нь бидний зорилго юм. Мандал даатгалаас санаачлан хэрэгжүүлсэн “Мандал эрсдэлийн сургууль” онлайн платформ нь 2021 онд **10,000** эцэг эх болон **20,000** гаруй хүүхэд багачуудад эрсдэлийн боловсрол олголоо.

ЧЭЙРМЭНЫ АНАЛИЗ

A professional portrait of a man with short, dark hair, wearing a dark blue checkered suit jacket, a white shirt, and a patterned tie. He is leaning forward with his hands resting on a dark surface. The background is a light-colored wall with vertical paneling.

**ӨЛЗИЙБАЯРЫН
ГАНЗОРИГ**

Чэйрмен
Үүсгэн байгуулагч

НИЙТ ХУВЬЦАА ЭЗЭМШИГЧИД, ХАРИЛЦАГЧИД, ДААТГУУЛАГЧИД АА

Мандал даатгалын хувьцаа эзэмшигч нь зөвхөн ашигтай, том компанийн эзэн байгаад зогсохгүй, улс орон, ард иргэдийн амьдралд асар их хувь нэмрээ оруулж, бодитой өөрчлөлтийг тасралтгүй авчирдаг компанийн эзэн байх ёстой.

ХУВЬЦААНЫ ХАНШ

MNDL хувьцааг 2021 оны 1-р сараас хойш эзэмшиж байсан хөрөнгө оруулагч оны эцэс гэхэд хувьцааны ханшийн өсөлтөөс нийтдээ 98 хувийн ашиг хийжээ. Үүн дээр нэмээд компанийн 2021 оны цэвэр ашгаас хувьцаа бүрдээ 3 төгрөгийн ногдол ашиг хүртэхээр болсон билээ. Мандал даатгал нийт 6,500 хөрөнгө оруулагчдаа нийтдээ 1.87 тэрбум төгрөгийн ногдол ашиг хүртээхээр болсон гэдгийг сануулах нь зөв.

Зарим хөрөнгө оруулагчид Мандал даатгалын хувьцааны ханшийн өсөлтийн ард юу байгааг сонирхож асууж магадгүй юм. Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн даргын хувьд энэ талаар өөрийн бодлыг та бүгдтэй хуваалцъя гэж бодож байна.

Хөрөнгийн бирж дээрх хувьцааны ханш оны эхэнд 48.9 төгрөг байсан бол оны эцэст 96.9 төгрөг болж өссөн байна. Энэ хооронд буюу 2021 онд Мандал даатгал маань нийтдээ 35.6 тэрбум төгрөгийн борлуулалт хийж, 5.6 тэрбум төгрөгийн татварын дараах цэвэр ашигтай ажиллажээ. Борлуулалт 7 хувь, ашиг 24 хувь тус тус өссөн байна. Мөн нийт хөрөнгийн хэмжээ 58.6 тэрбум төгрөгт хүрлээ.

Сүүлийн жилүүдэд Мандал даатгалын хувьцааны ханш нь түүний санхүүгийн хүчин чадалтай харьцуулахад харьцангуй доогуур байж ирсэн юм. Энэ нь хөрөнгийн бирж дээрх уламжлалт тоглогч нар даатгалын бизнесийг төдийлөн сайн ойлгодоггүй байсантай холбоотой байж магадгүй. Харин 2021 оноос эхлээд бид өндөр мэдлэг-мэдээлэлтэй, залуу шинэ хөрөнгө оруулагч нар хөрөнгийн захруу ихээр орж ирж байгааг ажиглалаа. Эдгээр шинэ үеийн хөрөнгө оруулагч нарт даатгалын бизнесийн ирээдүй, Мандал даатгалын тэргүүлэгч байр суурь, түүний

санхүүгийн үр ашигтай байдал зэрэг хүчин зүйлс маш тодорхой харагдаж байгаа бололтой.

Мандал даатгалын санхүүг цааш нь бага зэрэг задлаад үзвэл яагаад энэ компани Монголын хамгийн үр ашигтай компаниудын нэг болох нь ойлгомжтой харагдана.

1. Мандал даатгал нь нийтдээ 38.3 тэрбум төгрөгийн бэлэн мөнгөтэй ба ямар нэг зээл байхгүй. Мандалын бэлэн мөнгөний хэмжээ жилдээ 5 орчим тэрбум төгрөгөөр өсч байгаа нь ер бусын сайн үзүүлэлт юм. Ямар нэг зээлгүй мөртлөө ийм хэмжээний бэлэн мөнгөтэй томоохон компани ховор гэж бодож байна.
2. Ковидийн хүнд жилүүдэд компанийн ашиг тогтвортой 4.5 тэрбум төгрөгөөс дээш байсан нь эдийн засгийн уналттай үед ч Мандал ашигтай ажиллаж чадна гэж миний өмнө бодож байсан бодлыг бататгалаа. Даатгалын бизнес нь эдийн засгийн эрсдэлд маш тэсвэртэй байдаг нь олон улсын практикт хэдийнээ нотлогдсон зүйл гэдгийг хэлэх нь зөв байх.
3. Нийтдээ 58.6 тэрбум төгрөгийн хөрөнгөтэй боловч үүнээс ердөө 1.3 тэрбум нь л үндсэн хөрөнгөнд ногдож байна. Өөрөөр хэлбэл компанийн баланс нь өөр ямар ч салбарын компанитай харьцуулшгүй маш авсаархан, үр өгөөжтэй байгааг бид харж байна.
4. 2021 онд компанийн эздийн өмч 5 тэрбум төгрөгөөр буюу даруй 22 хувь өсч 27.8 тэрбум төгрөгт хүрэв. Компанийн хувьцааны ханш бирж дээр өсөхийн хажуугаар компанийн эздэд ногдох бодит хөрөнгө тасралтгүй өсч байна.
5. Компанийн даатгалын үйл ажиллагааны зарлага/орлогын харьцаа 88 хувь (нийлмэл харьцаа) байгаа нь даатгалын

салбарын бусад компаниуд болон олон улсын дундажтай харьцуулахад маш сайн үзүүлэлт юм.

Эцэст нь хэлэхэд Мандалын хувьцаа эзэмшигч нар нь дэлхийн нэр хүндтэй A.M.Best агентлагаар санхүүгийн чадавхаа үнэлүүлсэн цорын ганц компанийн хувьцааг эзэмшиж байгаа юм. 2021 онд A.M.Best Мандал даатгалыг дахин нэг удаа үнэлж, өмнөх санхүүгийн чадавхын "B", зээлжих зэрэглэлийн "BB+" үнэлгээг баталгаажуулсан. Энэ үнэлгээ нь Мандалын санхүүгийн чадавх Монголын топ банкуудтай ижил түвшинд байгааг харуулж байгаа юм.

ДААТГАЛЫН БИЗНЕС

Юуны өмнө хувьцаа эзэмшигч та марталгүй машин, байр, эрүүл мэнд, бизнесээ даатгуулаарай гэж сануулмаар байна. Нэгэнт эрсдэл тохиолдсон үед даатгал шиг хэрэгтэй зүйл байдаггүй. "Даатгуулчихгүй яав даа" гэж халаглахын оронд яг одоо даатгуулах нь л хамгийн зөв санхүүгийн хөрөнгө оруулалт юм шүү.

Мандал даатгал таны амьдралд тохиолдож болох бүхий л төрлийн эрсдэлүүдийг хамгийн хямд хураамжаар даатгана. Таны нөхөн төлбөрийг төлөх хамгийн сайн санхүүгийн нөөцтэй компани бол Мандал, мөн олон улсын давхар даатгагч нарт том эрсдэлүүдээ шилжүүлж ажилладаг учир таны эрсдэлийг бүрэн хариуцаж чадна. Иймд, та хараахан даатгуулж амжаагүй байгаа бол өнөөдөр манай 82,000 харилцагчийн нэг болоорой гэж урьж байна. Яг одоо даатгал авахыг хүсвэл www.mandal.mn вебсайтад гар утсаараа холбогдоорой!

Одоо хамтдаа Мандал даатгалын бизнесийн онцлогууд ба стратегиудын талаар ярилцъя. Юуны өмнө даатгалын бизнес нь нийгмийн эрсдэлийн суурь дэд бүтэц учраас яг л талхны дэлгүүртэй адилаар аль ч цаг үед оршин байдаг гэдгийг дахин дахин хэлмээр байна.

Манай улсын иргэд болон компаниудын даатгалын хэрэглээ олон улсын дундажтай харьцуулахад бага байдаг. Энэ нь эрсдэлийн боловсрол дутуу байгаатай шууд холбоотой. Сайн мэдээ гэвэл иргэд даатгалын ач холбогдлыг жил ирэх тутам илүү ихээр ойлгож, даатгалын хэрэглээ цаашид нэмэгдэх тренд маш тодорхой харагдаж байна.

Энэхүү нөхцөл байдалтай уялдуулж бид Эрсдэлийн Боловсролыг Дэлгэрүүлэх ажлыг тэргүүлэх стратегиараа сонгон ажиллаж ирсэн. Бид Эрсдэлийн Форум зохион байгуулахаас эхлүүлээд, компаниудад эрсдэлийн зөвлөгөө өгөх, эрсдэлийн үнэлгээ хийх, эрсдэлийн тайлан гаргах, 4-12 насны хүүхдүүдэд зориулсан эрсдэлийн сургууль ажиллуулах, эрсдэлийн ном, сурах бичиг гаргах зэргээр маш өргөн хүрээтэй ажиллаж байна.

2021 онд бид нийгмийн хариуцлагынхаа хүрээнд 50 хүний амь насыг эрсдэлээс хамгаалах зорилго тавин ажиллаж байгааг дуулгахад таатай байна. Мөн хүний амь насыг аварсан, хүмүүсийг эрсдэлээс хамгаалсан иргэдийг олон нийтэд таниулах замаар нийгэмд эрсдэлийн шинэ жишиг тогтоох ажил хийнэ. Ингэснээр, бид эрсдэлийн боловсролыг дэлгэрүүлэх ажлаа дараагийн шатанд гаргахаар төлөвлөж байгаа юм.

Үүнээс гадна Мандал маань даатгуулагч нартаа хамгийн түргэн шуурхай үйлчилгээ үзүүлэх зорилгоор харилцагчийг бизнесийнхээ цөм байдлаар харж ажилладаг. Мандал бол хамгийн хурдан нөхөн төлбөр олгодог, хамгийн уян хатан үйлчилгээ үзүүлдэг компани юм. Энэ стратегийн хүрээнд бид орчин үеийн технологийг үйл ажиллагаандаа нэвтрүүлэхэд онцгой анхаарч байна.

Бид 2021 онд компанийнхаа бүхий л үйл ажиллагааг бүрэн автоматжуулж, цогц мэдээлэл технологийн системийг нэвтрүүлж дууслаа. Үүнтэй уялдаад манай нөхөн төлбөр олгох хугацаа улам богиносч байна. Технологийн эрин зуунд шинэ, шилдэг технологийг түрүүлж нэвтрүүлэх нь үргэлж манай гол зорилтуудын нэг байх болно. Мандалын бас нэг давуу тал бол түүний эрсдэлийн бодлого юм. Бид аливаа эрсдэлийг даатгахдаа тэндээс олох хураамжийн орлого биш харин бидний нуруун дээр ирээдүйд бууж болзошгүй нөхөн төлбөрийг тооцож үздэг. Энэ үйл ажиллагааг даатгалын бизнест андеррайтинг гэж нэрлэдэг. Манай андеррайтеруудын үүрэг оролцоо шийдвэр гаргалтад өндөр нөлөө үзүүлдэг.

Ямар нэг томоохон эрсдэл тохиолдлоо гэхэд Мандал даатгалын харилцагч нар нөхөн төлбөрөө бүрэн авахаас гадна, Мандал даатгалын хувьцаа эзэмшигчдийн хөрөнгө бүхэлдээ эрсдэлд орохгүй байх нь бидний

зорилго юм. Энэ зорилгын хүрээнд бид томоохон эрсдэлүүдийг математик актуар тооцооллын үндсэн дээр олон улсын давхар даатгагч нарт шилжүүлэн ажиллаж байна. Энэ ажлыг манай давхар даатгал хариуцсан менежерүүд хийдэг. Бид дэлхийд тэргүүлэгч AXA, Scov зэрэг давхар даатгагчидтай хамтран ажиллаж байна. Бид андеррайтинг ба актуар тооцоололдоо (эрсдэлийн бодлого) онцгой анхаарал хандуулдаг нь даатгалын салбарт биднийг ялгах нэг давуу тал болж байдаг гэж би хувьдаа боддог юм.

Мандал даатгалын бас нэг ололт бол түүний ажилтнууд болон менежерүүд юм. Өнгөрсөн 10 жилийн хугацаанд компани маань хөдөлмөр-хурд-нийгмийн хариуцлага гэсэн зөв соёлыг төлөвшүүлжээ. Мандалчууд аливаа ажлыг бүрэн дүүрэн хийж гүйцэтгэхийн зэрэгцээ хурдтай байх тал дээр анхаарлаа хандуулдаг. Манай дунд шатны менежерүүд нь компанидаа тогтвортой ажилласан, ажлыг дуустал нь хийх чин сэтгэлтэй байдаг бол ажилтнууд маань эрч хүчтэй, бэрхшээлээс шантардаггүй залуусаас бүрдэж байгаа нь бидний бахархлыг төрүүлж байдаг билээ.

Эцэст нь мэдээж Мандал даатгалын брэндийг хүчирхэг болгож байдаг зүйл бол түүний харилцагчийн бааз юм. Монголын топ компаниудын ихэнх нь Мандал даатгалаар эрсдэлээ хариуцуулж байна. Мөн 82,000 иргэд манайд итгэж даатгуулж байна. Энэ тоо цаашид ч нэмэгдэх нь ойлгомжтой. Үнэнч харилцагчдын бааз сууриа бэхжүүлэх, цаашид улам өргөжүүлэх нь үргэлж бидний гол зорилгуудын нэг байх болно.

ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН БИЗНЕС

Даатгалын компанийн хоёр дахь чухал бизнес бол хөрөнгө оруулалтын бизнес юм. (Тийм ээ, та зөв сонссон!)

2021 онд Мандал даатгал нийт 38.6 тэрбум төгрөгийн бэлэн мөнгө болон хөрөнгө оруулалтын багцтай байсан ба үүнээсээ нийтдээ 6.4 тэрбум төгрөгийн орлого олсон байна.

38.6 тэрбум төгрөгийн бэлэн мөнгө нь Мандал даатгалыг Монголын мөнгөний болон хөрөнгийн зах дээрх хамгийн том хөрөнгө оруулалтын байгууллагуудын нэг

болгож байгаа юм. Мандал даатгал төрөл бүрийн үнэт цаасанд хөрөнгө оруулалт хийж байна.

Хэдийгээр 2021 онд эдийн засаг дахь хүүгийн түвшин огцом буурч, банкны хадгаламжийн хүү 30-50 хувь унасан боловч Мандал даатгалын хөрөнгө оруулалтын орлого эсрэгээр 16 хувиар өсжээ. Хөрөнгө оруулалтаас олсон орлогыг нийт хөрөнгө оруулалтын багцтай харьцуулж үзвэл Мандал даатгал маш өндөр буюу 17-19 хувийн өгөөж олсон байна. Энэ нь Мандалын эдийн засагчдын баг хүүгийн түвшин буурах трендийг урьдчилан харж зохих арга хэмжээг авсантай холбогдож тайлбарлагдана.

Бид хөрөнгө оруулалтын багцаа удирдахдаа эрсдэлээ аль болох тархаан байршуулж, дан ганц өндөр өгөөжид шунах биш хөрөнгө оруулалтаас үүдэж болох эрсдэлийг сайтар судлах, тэрхүү эрсдэлийг үргэлжлүүлэн тасралтгүй хянаж байх бодлого баримтлан ажилладаг.

Эцэст нь дүгнэхэд 2021 он Мандал даатгалын хувьд үр өгөөжтэй жил байжээ. Ковид цар тахлын үед зайнаас ажиллах боломжийг амжилттай бүрдүүлж, үйл ажиллагааны зардлаа өсгөлгүй барихын хажуугаар орлогоо нэмэгдүүлж, улмаар өндөр ашигтай ажиллажээ.

Цаашлаад Мандал даатгалын хамт олон зөвхөн ашиг орлогоос гадна харилцагч нарын орчин тойронд байгаа төрөл бүрийн эрсдэлтэй тэмцэж, бууруулах ажлаа компанийнхаа өдөр тутмын соёл болтол төлөвшүүлэх шаардлагатай байна.

Ингэснээр, Мандал даатгалын хувьцаа эзэмшигч нь зөвхөн ашигтай, том компанийн эзэн байгаад зогсохгүй, улс орон, ард иргэдийн амьдралд асар их хувь нэмрээ оруулж, бодитой өөрчлөлтийг тасралтгүй авчирдаг компанийн эзэн байх ёстой юм аа.

Ө.Ганзориг
Чэйрмен, үүсгэн байгуулагч

БИЗНЕСИЙН ТАЙЛАН

1

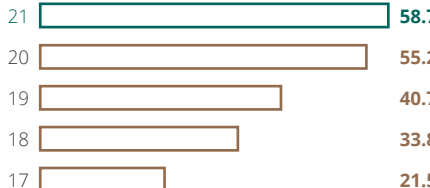
1

САНХҮҮГИЙН ҮР ДҮН

Нийт хөрөнгө, тэрбум төгрөг

58.7 тэрбум

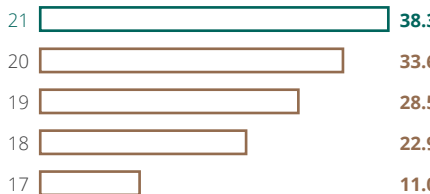
Дундаж өсөлт: 22%

Мөнгөн хөрөнгө, тэрбум төгрөг

38.3 тэрбум

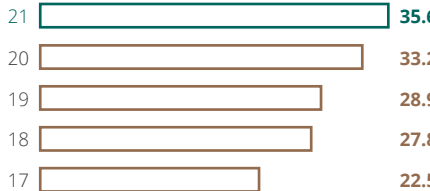
Дундаж өсөлт: 28%

Хураамжийн орлого, тэрбум төгрөг

35.6 тэрбум

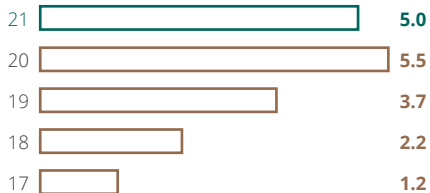
Дундаж өсөлт: 10%

Хөрөнгө оруулалтын орлого, тэрбум төгрөг

5.0 тэрбум

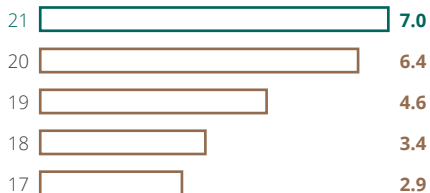
Дундаж өсөлт: 33%

Нөхөн төлбөрийн нөөц сан, тэрбум төгрөг

7.0 тэрбум

Дундаж өсөлт: 19%

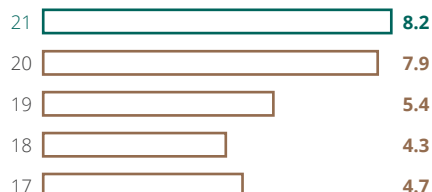

2021 оны байдлаар Мандал даатгалын нийт хөрөнгө 58.7 тэрбум, мөнгөн хөрөнгө 38.3 тэрбум төгрөгт тус тус хүрч, эрсдэл даах чадвараараа салбартаа тасралтгүй тэргүүлсээр байна.

Нийт нөхөн төлбөр, тэрбум төгрөг

8.2 тэрбум

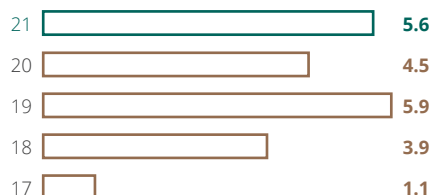
Дундаж өсөлт: 12%

Цэвэр ашиг, тэрбум төгрөг

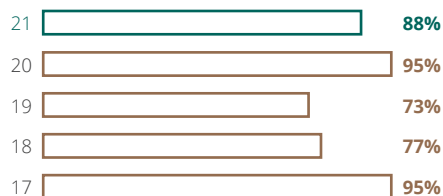
5.6 тэрбум

Дундаж өсөлт*: 38%

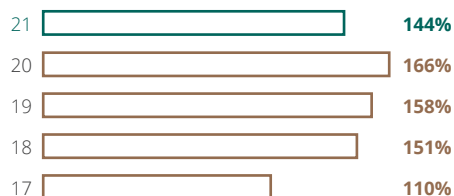
Нийлмэл харьцаа

88%

Төлбөрийн чадварын харьцаа

144%

Дундаж өсөлт: Жилүүдийн нийлмэл өсөлтийн хувь (CAGR). Нийт хугацааны туршид жил тутамд дунджаар хэдэн хувиар өссөн болохыг хэмжих үзүүлэлт.

Нийлмэл харьцаа: Үйл ажиллагааны зардал болон цэвэр нөхөн төлбөрийг орлогод тооцсон хураамжид харьцуулан тооцдог үзүүлэлт.

Компанийн даатгалын үйл ажиллагааны ашиг өмнөх оноос 2.2 тэрбум төгрөгөөр өсч 9.4 тэрбум төгрөгт хүрсэн ба үүний нөлөөгөөр цэвэр ашгийн хэмжээ өмнөх оноос 24 хувиар өсч, ашигт ажиллагаа сайжирсан үзүүлэлттэй байна.

Санхүүгийн голлох үзүүлэлтүүд сая төгрөгөөр	2019	2020	2021
Нийт актив	40,746	55,155	58,659
Нөөц сан	4,594	6,422	7,043
Нийт хураамжийн орлого	28,927	33,225	35,615
Цэвэр хураамжийн орлого	15,873	16,404	18,667
Орлогод тооцсон хураамж	16,422	17,008	19,019
Нийт нөхөн төлбөр	5,423	7,862	8,150
Цэвэр нөхөн төлбөр	4,364	7,164	6,857
Үйл ажиллагааны зардал	7,714	7,656	8,307
Хөрөнгө оруулалтын орлого	3,734	5,504	5,020
Цэвэр ашиг/алдагдал	5,871	4,534	5,608

НИЙТ ХӨРӨНГӨ

2021 онд нийт хөрөнгийн хэмжээ 58.7 тэрбум төгрөгт хүрч өмнөх оноос 3.5 тэрбум төгрөгөөр нэмэгдсэн. Тус өсөлтөд нөлөөлсөн гол хүчин зүйлс нь даатгалын үйл ажиллагаа болон цэвэр ашгийн өсөлтүүд юм. 2021 онд бид даатгалын салбартаа нийт хөрөнгө, мөнгөн хөрөнгийн хэмжээгээр тус тус тэргүүлж байна. Мөнгөн хөрөнгийн хэмжээ 2021 онд 38.3 тэрбум төгрөгт хүрч өмнөх оноос 14 хувиар нэмэгдсэн үзүүлэлттэй байв.

НИЙТ ХУРААМЖИЙН ОРЛОГО

Мандал даатгалын хувьд нийт хураамжийн орлого 35.6 тэрбум төгрөгт хүрч, ердийн даатгалын зах зээлийн 15 хувийг бүрдүүлж, нийт хураамжийн орлогын хэмжээгээр салбартаа 2-рт жагсаж байна. Нийт хураамжийн орлогын бүтцийг авч үзвэл 24 хувийг гэнэтийн осол эмчилгээний даатгал, 21 хувийг автотээврийн хэрэгслийн даатгал, 19 хувийг хариуцлагын даатгал, 19 хувийг хөрөнгийн даатгалын бүтээгдэхүүнүүд тус тус эзэлж байна.

ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ОРЛОГО

Хөрөнгө оруулалтын орлого 5.0 тэрбум төгрөгт хүрч өмнөх оноос 11 хувиар буурсан. 2021 оны хувьд эдийн засгийн нөхцөл байдалтай уялдан мөнгөний бодлогын хүү, хадгаламжийн хүү буурсан нь хөрөнгө оруулалтын өгөөж буурах эрсдэлийг нэмэгдүүлсэн. Гэсэн хэдий ч бид хөрөнгө оруулалтын эрсдэлийн удирдлагыг төгөлдөржүүлэх зорилгоор хөрөнгө оруулалтын багцыг богино хугацаатай, зээлжих зэрэглэл сайтай, тогтмол орлоготой хэрэгслүүдэд байршуулсан нь хөрөнгө оруулалтын орлогыг хэвийн түвшинд хадгалахад нөлөө үзүүлээ. Мөнгөн хөрөнгийн удирдлага, хөрөнгө оруулалтын оновчтой багцын бодлого бол хөрөнгө оруулалтын орлогод нөлөөлөгч гол хүчин зүйлс юм.

НӨХӨН ТӨЛБӨР

Бид харилцагчдаас хүлээн авсан эрсдэлийн багцын үлэмж хэсгийг олон улсын давхар даатгалын зах зээл дээр

байршуулж ажилладаг билээ. Ингэснээр, компанийн төлбөрийн чадварыг хамгаалж, харилцагчдын нөхөн төлбөр найдвартай, баталгаатай төлөгдөх нөхцөлийг бүрдүүлдэг. 2021 онд нийт 8.2 тэрбум төгрөгийн нөхөн төлбөр олгосон ба энэ нь өмнөх оноос 4 хувиар нэмэгдсэн үзүүлэлт юм. Үүнээс давхар даатгалын хариуцсан нөхөн төлбөр 1.1 тэрбум төгрөг байна. Нөхөн төлбөрийн нөөц сангийн хэмжээ өмнөх оноос 621 сая төгрөгөөр нэмэгдэж, 7.0 тэрбум төгрөгт хүрлээ.

ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДАЛ

2021 онд нийт үйл ажиллагааны зардал 8.3 тэрбум төгрөгт хүрч өмнөх онтой харьцуулахад 8.5 хувиар нэмэгдсэн байна.

ЦЭВЭР АШИГ

2021 онд компанийн цэвэр ашиг 5.6 тэрбум төгрөгийн гүйцэтгэлтэйгээр хаагдлаа. Компанийн цэвэр ашгийн үр дүн, эдийн засгийн нөхцөл байдалд үндэслэн нэгж хувьцаанд гурван төгрөг буюу нийт 1.8 тэрбум төгрөгийн ногдол ашгийг 2021 онд тараахаар шийдвэрлэсэн.

Компанийн үйл ажиллагааны үр дүн сүүлийн зургаан жилийн хугацаанд тогтмол эерэг үзүүлэлттэй гарсан ба цэвэр ашгийн дундаж өсөлт 38 хувьтай байна.

Харилцагч төвтэй бүтээгдэхүүн, үйлчилгээ, үйл ажиллагааны энгийн загварчлал, андеррайтинг болон хөрөнгө оруулалтын багцын оновчтой бодлого нь компанийн ашигт ажиллагаанд эерэг нөлөөг үзүүлсээр байна.

НИЙЛМЭЛ ХАРЬЦАА

2021 онд нийлмэл харьцаа 88 хувьд хүрсэн үзүүлэлттэй байна. Тус харьцаа буурах тусам компанийн ашигт ажиллагаа сайжирдаг. Өмнөх онд салбарын дундаж нийлмэл харьцаа 102 хувь ба Мандал даатгал тус түвшнээс дөрвөн нэгж хувиар бага байгаа нь ашигт ажиллагаа сайн байгааг илтгэж байгаа билээ. Тус харьцаа өмнөх оноос найман нэгж хувиар буурсан нь Мандал даатгалын ашигт ажиллагаа өмнөх оноос мөн сайжирсныг илтгэж байна.

ТӨЛБӨРИЙН ЧАДВАРЫН ХАРЬЦАА

Төлбөрийн чадварын харьцаа нь даатгуулагчийн өмнө гэрээгээр хүлээсэн үүргээ хугацаанд нь бүрэн биелүүлэх болон ирээдүйд учрах томоохон эрсдэлийг даахад хүрэлцэхүйц хөрөнгөтэй эсэхийг харуулдаг үзүүлэлт билээ. Мандал даатгалын хувьд энэхүү үзүүлэлт сүүлийн 5 жилийн хугацаанд тогтвортой сайжирч байгаа нь компанийн суурь чадавх ирээдүйн өндөр өсөлтөд бэлэн гэдгийг илтгэж байна.

2021 оны тайлангаар төлбөрийн чадварын харьцаа 144 хувь гарсан. Өмнөх оноос буурсан нь Монгол банкны бодлогын хүү түүхэн доод хэмжээнд хүрч, банкуудын хадгаламжийн дундаж хүүгийн түвшин буурснаар хөрөнгө оруулалтын багцын шилжилт хийсэн нь голлох нөлөө үзүүлжээ. Гэсэн хэдий ч тус харьцаа Санхүүгийн Зохицуулах Хорооноос (СЗХ) тавигдах шаардлагыг бүрэн хангаж байна.

АНДЕРРАЙТИНГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

*Бид аливаа эрсдэлийг даатгахдаа тэндээс олох хураамжийн орлого биш харин бидний нуруун дээр ирээдүйд бууж болзошгүй нөхөн төлбөрийг тооцож үздэг. Энэ үйл ажиллагааг даатгалын бизнест **андеррайтинг** гэж нэрлэдэг.*

Андеррайтингийн үйл ажиллагааны зорилго, зорилт

ЗӨВ ЭРСДЭЛИЙН БАГЦ БҮРДҮҮЛЭХ

Мандал даатгал нь өөрийн Андеррайтингийн бодлогын хүрээнд даатгалын бүтээгдэхүүн бүрийг дараах гурван үндсэн шалгуураар үнэлж, бүтээгдэхүүний зөв багцыг бүрдүүлэх зорилт тавин ажиллаж байна. Үүнд:

- Зах зээлийн багтаамж
- Хохирлын харьцаа
- Андеррайтингийн туршлага зэрэг багтана.

Зөв эрсдэлийн багц бүрдүүлэх нь нэг талаас компанийн хөрөнгө оруулагчдын эрх ашгийг хамгаалах, нөгөө талаас даатгуулагчдад нөхөн төлбөрийг түргэн шуурхай, найдвартай олгоход чиглэж буй юм.

ДААТГАЛЫН БОЛОН ЭРСДЭЛ БУУРУУЛАХ ИНЖЕНЕРИЙН ШИЙДЭЛ САНАЛ БОЛГОХ

Манай мэргэжлийн инженерийн баг даатгуулагчийн эрсдэлийг үнэлж үзсэний үндсэн дээр тухайлсан даатгалын шийдэл болон даатгуулагчийн эрсдэлийг бууруулах аргачлал, төлөвлөгөөг боловсруулж санал болгож байна. Улмаар даатгуулагчийн болон компанийн аль алиных нь эрсдэл буурч харилцан өгөөжтэй, хамтран ажиллах үндэс бий болох юм.

ОЛОН УЛСЫН СТАНДАРТЫГ НУТАГШУУЛАХ, АНДЕРРАЙТИНГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААГ ТӨГӨЛДӨРЖҮҮЛЭХ

Бид 2018 оноос голлох даатгалын бүтээгдэхүүнүүдийн гэрээг Lloyds', Munich Re зэрэг олон улсад даатгалын гэрээний стандарт тогтоогч мэргэжлийн оролцогчдын туршлага болон Монголын даатгалын зах зээлийн онцлог, шинж чанарт нийцүүлэн шинэчлэх ажлыг хэрэгжүүлж эхэлсэн билээ. Уг ажлын хүрээнд одоогийн байдлаар 11 стандарт бүтээгдэхүүнийг зах зээлд нэвтрүүлжээ. Бид үргэлжлүүлэн олон улсын туршлагатай андеррайтеруудтай хамтарч андеррайтингийн үйл ажиллагаан автоматжуулах чиглэлд ажиллаж байна.

ДААТГУУЛАГЧИЙН ЭРСДЭЛИЙГ НАЙДВАРТАЙ ДАВХАР ДААТГАГЧ НАРТ ХУВААРИЛАХ

Даатгалын бизнес нь эрсдэлийг үнэлэх, шилжүүлэх, удирдах механизм юм. Тиймээс, бид өөрсдийн дааж чадах хэмжээнээс давсан эрсдэлийг санхүүгийн чадавх өндөртэй буюу AM Best, Standard & Poors (S&P) зэрэг олон улсын үнэлгээний агентлагуудаас А болон түүнээс дээш үнэлгээ авсан Давхар даатгагчид руу шилжүүлэн ажиллаж байна.

АНДЕРРАЙТИНГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН

Санхүүгийн үзүүлэлтүүд сая төгрөг	2020	2021
Нийт гэрээний тоо	125,141	121,719
Нийт хураамжийн орлого	33,225	35,615
Нийт нөхөн төлбөрийн дүн	7,862	8,150
Хохирлын харьцаа	42%	36%
Хийсэн эрсдэлийн үнэлгээний тоо	21	31

2021 онд цар тахлын улмаас компаниудын худалдан авах чадвар эрс буурсан ч Мандал даатгал нь харилцагчдынхаа тоог хэвээр нь хадгалж чадлаа. Дэлгэрэнгүй тоон үзүүлэлтийг дээрх хүснэгтэд харуулав.

Онцлох өөрчлөлт, хөгжүүлэлт

ЭРСДЭЛИЙН УДИРДЛАГЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭ

2021 онд бид Англи улсын Marsh, Tysers брокеруудтай хамтран олон улсын стандартын дагуу эрсдэлийн үнэлгээний үйлчилгээг үзүүлж эхэлсэн бөгөөд нийтдээ 2 объект дээр эрсдэлийн үнэлгээг хийж гүйцэтгэлээ. 2022 онд бид хамтран ажиллагч байгууллагуудын хүрээг өргөжүүлэн ажиллахаар төлөвлөж байна. Бид өнгөрсөн 10 жилийн хугацаанд 20 сая төгрөгөөс дээш хохирлын дүн бүхий 260 гаруй томоохон гал, цахилгаан, сантехник, үйлдвэрлэлийн ослын тохиолдлууд дээр ажиллаж, нөхөн төлбөрийн асуудлыг шийдвэрлэжээ.

Бид энэхүү туршлага дээрээ үндэслэн мөн гадна дотнын стандартуудад нийцүүлэн даатгуулагчийн эрсдэлийг үнэлэх аргачлалуудыг боловсруулсан. Ингэснээр, 2020 оноос харилцагч нартаа даатгалын бүтээгдэхүүнээс гадна эрсдэлийн удирдлагын цогц үйлчилгээг санал болгож ажиллаж байна.

Эрсдэлийн үнэлгээний аргачлалыг нийцүүлсэн стандартууд:

1. MNS ISO 31010:2011 "Эрсдэлийн Менежментийн Стандарт"
2. Монгол улсын хөдөлмөрийн сайдын тушаалаар батлагдсан "Ажлын байрны эрсдэлийн үнэлгээ хийх аргачилсан зөвлөмж"
3. Олон улсад эрсдэлийн үнэлгээ, удирдлагын үйлчилгээ үзүүлэгч FM Global, Cunningham Lindsey зэрэг компаниудын арга аргачлал

БИДНИЙ ТУРШЛАГА

2011 • Мандал даатгал үүсгэн байгуулагдав.

2012 • Эрсдэлийн удирдлагын үйлчилгээг үйл ажиллагаандаа нэвтрүүлэв.

2019 • Эрсдэлийн удирдлагын инженерийн багтай болов.

• Эрсдэлийн удирдлагын шинэ аргачлал нэвтрүүлэв.

2020 • Нийт 21 объектод Эрсдэлийн үнэлгээ хийж, зөвлөмж гаргав.

ДААТГУУЛАГЧ НАРТ САНАЛ БОЛГОЖ БУЙ ЭРСДЭЛИЙН УДИРДЛАГЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭНҮҮД

Эрсдэлийн үнэлгээ хийж зөвлөмж өгөх

- Хөрөнгийн эрсдэлийн үнэлгээ
- Тоног төхөөрөмжийн эрсдэлийн үнэлгээ
- Ажлын байрны эрсдэлийн үнэлгээ

Эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх сургалт

- Галаас урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ
- Цахилгаан тоног төхөөрөмжийн аюулгүй байдал
- Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал

Эрсдэл бууруулах ажлыг удирдан зохион байгуулах

- Эрсдэл бууруулах ажлын төсвийн тооцоолол, судалгаа
- Төлөвлөсөн ажлын гүйцэтгэлийн хяналт
- Гүйцэтгэлийн дараах явцын хяналт

MCS estates

ЭРСДЭЛИЙН ҮНЭЛГЭЭ ХИЙСЭН БАЙГУУЛЛАГУУД

2021 онд 1.5 орчим их наяд төгрөгийн үнэлгээ бүхий 31 объектод эрсдэлийн үнэлгээ хийж эрсдэл бууруулах зөвлөмж хүргүүлж хамтарч ажилласан байна.

Багцын эрсдэлийн удирдлага ба давхар даатгал

БАГЦЫН ТӨВЛӨРӨЛ БА АНДЕРРАЙТИНГИЙН ТУРШЛАГА

Бид өөрсдийн андеррайтингийн туршлага, давуу талд үндэслэн бүтээгдэхүүний багцаа бүрдүүлсээр ирсэн. Авто тээврийн хэрэгслийн даатгал, хөрөнгийн даатгал, эрүүл мэндийн даатгал нь голлох гурван бүтээгдэхүүн бөгөөд дараах байдлаар ялгарах онцлогийг тайлбарлая.

1. Авто тээврийн хэрэгслийн даатгал

- Эрсдэл, хамгаалалтын хэмжээгээ сонгох боломж бүхий хувилбарт бүтээгдэхүүнүүд
- Эрсдэл багатай харилцагчийг урамшуулах систем
- Баталгаат засварын сүлжээ
- Эрсдэлд суурилсан үнэ тооцоолол
- Технологид суурилсан нөхөн

төлбөр шийдвэрлэлт (“Мандал” аппликейшнээр зайнаас ослын үзлэг баримтжуулалт, нөхөн төлбөрийн материал бүрдүүлэлт хийх)

- Тээврийн хэрэгслийн осол, хохирлын шалтгаан тодорхойлох гэрээт экспертүүд

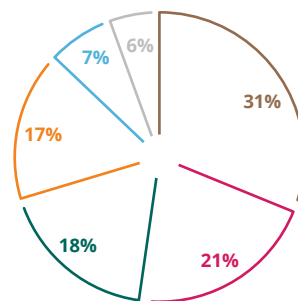
2. Хөрөнгийн даатгал

- Олон улсын стандартад нийцүүлэн гаргасан бүтээгдэхүүн, гэрээний нөхцөл
- Даатгуулагчийн эрсдэлийн түвшинг үнэлэх, эрсдэл бууруулах ажлын зөвлөмж өгөх мэргэжлийн инженерийн баг
- Гал, цахилгаан, сангийн чиглэлийн эрсдэлийн удирдлагын сургалт
- Эрсдэлд суурилсан үнэ тооцоолол
- AM Best, Standard & Poors (S&P) зэрэг олон улсын үнэлгээний агентлагуудаас А болон түүнээс дээш үнэлгээ авсан Давхар даатгалын хамгаалалт

3. Жаргалан эрүүл мэндийн даатгал

- Эрүүл мэндийн даатгалаар мэргэшсэн андеррайтеруудын баг
- Нөхөн төлбөр хариуцсан мэргэжлийн эмч нарын баг
- Монголд хамгийн том эмнэлгийн сүлжээ
- Эмнэлэг дээрх харилцаа, үйлчилгээ хариуцсан тусгай менежер
- Эрүүл мэндийн даатгалын тусгай лавлах

Багцын бүрдэл

- Авто тээврийн хэрэгслийн даатгал
- Хөрөнгийн даатгал
- Эрүүл мэндийн даатгал
- Гэнэтийн ослын даатгал
- Жолоочийн хариуцлагын албан журмын даатгал
- Бусад

ХУРААМЖ ТООЦООЛУУР

Бид 2019 оноос доорх даатгалын бүтээгдэхүүнүүдийн хүрээнд эрсдэлийн дата мэдээлэлд үндэслэн хураамжийн дүнг тооцоолдог моделийг боловсруулан андеррайтингийн үйл ажиллагаандаа ашиглаж байна.

Хураамж тооцох моделиуд:

1. Үл хөдлөх хөрөнгийн даатгал
2. Тээврийн хэрэгслийн даатгал
3. Машин механизмын даатгал
4. Гэнэтийн ослын даатгал
5. Байгууллагын ерөнхий хариуцлагын даатгал
6. Эрүүл мэндийн даатгал
7. Тоног төхөөрөмжийн даатгал

АНДЕРРАЙТИНГИЙН АЖИЛЛАХ ЗАРЧИМ

БАГЦЫН ТРИТИ ДАВХАР ДААТГАЛ

Компани өөрийн дааж чадах хэмжээнээс давсан харилцагчийн эрсдэлийг автоматаар давхар даатгалд шилжүүлэх зорилгоор багцын трити давхар даатгалын гэрээг байгуулан ажилладаг. Энэхүү гэрээ нь харилцагч нэг бүрийн эрсдэлийг давхар даатгагчидтай харилцан тохиролцож байршуулах бус урьдаас тохирсон нөхцөлүүдийн дагуу эрсдэлийг давхар даатгагчид руу автоматаар шилжүүлэх

боломжийг олгодгоороо давуу талтай юм. Компанийн трити давхар даатгалын гэрээний ерөнхий нөхцөлүүдийг дор хүснэгтэд үзүүлэв.

Даатгалын томоохон асуудал гарсан үед даатгуулагчид нөхөн төлбөрийг түргэн шуурхай олгох нь чухал. Тиймээс бид олон улсын үнэлгээний агентлагуудаас А болон түүнээс дээш үнэлгээ авсан давхар даатгагчидтай трити давхар даатгалын гэрээний хүрээнд хамтарч ажилладаг.

Хөрөнгө болон хариуцлагын трити давхар даатгал, ам.доллар	Өөрийн хариуцах хэсэг	Нэг зүйлийн хязгаар	Нийт хамгаалалт
Хүнд машин механизмын даатгал		1,000,000	
Мэргэжлийн хариуцлагын даатгал			3,000,000
Байгууллагын ерөнхий хариуцлагын даатгал	200,000	2,000,000	
Ачаа тээврийн даатгал			
Хөрөнгийн даатгал		5,000,000	5,000,000
Барилга угсралтын даатгал			

Давхар даатгагч

Олон улсын
үнэлгээ

A+ (AM Best)

A+ (ACRA)

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ТРИТИ ДАВХАР ДААТГАЛ

Мандал даатгал нь 2020 оноос дэлхийн шилдэг 3 давхар даатгагчийн нэг болох AXA Health and Life Reinsurance Solutions-тэй олон улсын болон дотоодын эрүүл мэндийн даатгалууд дээр трити давхар даатгалын гэрээ байгуулан хамтран ажиллаж байна.

AA- (S&P)

Андрерайтингийн тоон үзүүлэлтүүд

ХУРААМЖИЙН ОРЛОГО

2021 оны 35.6 тэрбум төгрөгийн нийт хураамжийн орлогыг бүтээгдэхүүний төрлөөр ангилж харвал дараах бүтэцтэй байна.

Доорх хүснэгтээс компанийн орлогын бүтэц нэг бүтээгдэхүүн дээр төвлөрөөгүй буюу багцын эрүүл бүрдэлтэй харагдаж байна.

Өмнөх онтой харьцуулан харвал багцын 25 хувийг бүрдүүлж байсан Гэнэтийн осол, эмчилгээний зардлын даатгал 4 хувиар буурч бусад бүтээгдэхүүнүүдийн багцын төвлөрөл жигд нэмэгдсэн нь эрсдэлийг тархаан байршуулахад нөлөөлөв.

Хураамжийн орлого даатгалын хэлбэрээр	2020		2021	
	Сая төгрөг	Хувь	Сая төгрөг	Хувь
Авто тээврийн хэрэгслийн даатгал	6,472	19%	7,621	21%
Хариуцлагын даатгал	3,236	10%	7,586	21%
Гэнэтийн осол, эмчилгээний зардлын даатгал	8,224	25%	7,544	21%
Хөрөнгийн даатгал	4,209	13%	6,611	19%
Жолоочийн хариуцлагын албан журмын даатгал	1,000	3%	1,489	4%
Санхүүгийн даатгал	154	0.5%	1,248	4%
Бусад	10,084	30%	3,517	10%
Нийт	33,225	100%	35,615	100%

НӨХӨН ТӨЛБӨР

Мандал даатгал нь 2021 онд нийт 13,647 даатгалын тохиолдолд нийт 8.1 тэрбум төгрөгийн нөхөн төлбөрийг олгосон бөгөөд даатгалын тохиолдлын тоог даатгалын хэлбэрээр өмнөх онтой харьцуулан харвал дараах байдалтай байна.

2021 онд Мандал нь нийт 8.1 тэрбум төгрөгийн 16 хувь буюу 1.1 тэрбум төгрөгийг давхар даатгагчаар төлүүлсэн бол үлдсэн 7.0 тэрбум төгрөг буюу 84 хувийг өөрөө хариуцан төлсөн байна.

Нийт нөхөн төлбөр даатгалын хэлбэрээр	2020		2021	
	Сая төгрөг	Хувь	Сая төгрөг	Хувь
Авто тээврийн хэрэгслийн даатгал	2,940	37%	3,420	42%
Гэнэтийн осол, эмчилгээний зардлын даатгал	2,945	37%	3,038	37%
Жолоочийн хариуцлагын албан журмын даатгал	464	6%	1,014	6%
Хөрөнгийн даатгал	1,222	16%	599	16%
Хариуцлагын даатгал	254	3%	79	3%
Бусад	38	0%	0	0%
Нийт	7,863	100%	8,150	100%

БАГЦЫН ХОХИРЛЫН ХАРЬЦАА

Компанийн 2021 оны хохирлын харьцаа өмнөх оныхоос 6 хувиар буурч 36 хувь болсон үр дүнтэй байна. Нөхөн төлбөрийг бүтээгдэхүүнээр задлан харвал хөрөнгийн даатгалын хохирлын харьцаа өнгөрсөн оноос огцом буурсан үзүүлэлттэй байна.

Энэ нь 2021 онд байгууллагын харилцагчийн хөрөнгийн эрсдэл бууруулах сургалт зөвлөгөөг удирдан зохион байгуулах дэд бүтэц, хамтын ажиллагааг бий болгох, мөн эрсдэлийн чиглэлээр мэргэшүүлэх сургалтын хөтөлбөр боловсруулах зэрэг ажлууд хийгдсэнтэй холбоотой энэхүү эерэг үр дүнд хүрлээ.

Нөөц сан тооцоолол

Нөөц сан нь томоохон гамшиг, ослуудаас үүдэлтэй хохирлыг даатгалын гэрээгээр тохирсны дагуу барагдуулахад зориулагдсан сан бөгөөд компани урт хугацаанд тасралтгүй ажиллах нөхцөлийг бүрдүүлэх зорилготой юм.

Мандал даатгал нь Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2019 оны 1-р сарын 9-ний өдрийн №2 тогтоолоор “Даатгалын багц дүрэм”-ийн Хавсралт №3, “Даатгалын нөөц сан, албан журмын даатгалын сан болон бусад санг бүрдүүлэх, хуваарилах, түүнд хяналт тавих журам”-ын дагуу нөөц сангийн тооцооллыг хийдэг.

Хохирлын харьцаа даатгалын хэлбэрээр

	2020	2021
Гэнэтийн осол, эмчилгээний зардлын даатгал	39%	36%
Барилга угсралтын даатгал	0%	0%
Авто тээврийн хэрэгслийн даатгал	61%	56%
Хөрөнгийн даатгал	29%	7%
Хариуцлагын даатгал	7%	8%
Бусад	46%	61%
Нийт	42%	36%

- 2021 оны эцэст 7 тэрбум төгрөгийн нөөц сан байгуулсан бөгөөд нийт нөөц сангийн хэмжээ 2020 оноос 9.6 хувиар өссөн үзүүлэлттэй байна.
- Мөн нөөц сан тооцооллын хүрээнд 2020 оноос эхлэн нөөц сангийн зохист түвшинг тодорхойлж эхэлсэн ба 2021 оны нөөц сангийн хэмжээ хангалттай түвшинд байна.
- Нөөц сангийн хэмжээг 2017 оноос хойш харьцуулан харвал дараах байдалтай байна.

Нөөц сан, тэрбум төгрөг

Нөөц сангийн хэмжээ өнгөрсөн оноос

△ 9.6%

өссөн байна.

21		7,043
20		6,422
19		4,594
18		3,383
17		2,911

ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

Бид хөрөнгө оруулалтын багцаа удирдахдаа эрсдэлээ аль болох тархаан байршуулж, дан ганц өндөр өгөөжид шунах биш, хөрөнгө оруулалтаас үүдэж болох эрсдэлийг сайтар судлах, тэрхүү эрсдэлийг үргэлжлүүлэн тасралтгүй хянаж байх бодлого баримтлан ажилладаг.

Мандал даатгал нь хөрөнгө оруулалт байршуулахдаа Санхүүгийн Зохицуулах Хорооноос тогтоосон даатгалын компанийн харьцаа үзүүлэлт болон даатгалын компанийн мөнгөн хөрөнгө байршуулах хязгаартай нийцүүлэн ажилладаг.

Багц бүрдүүлэлтийн төлөвлөгөөг макро эдийн засаг, санхүүгийн зах зээлийн төлөв байдал болон хөрөнгө оруулалтын боломжууд дээр үндэслэн гаргадаг. Өөрөөр хэлбэл эрсдэл багатай, хөрвөх чадвар өндөртэй хөрөнгөнд хөрөнгө оруулалт хийдэг.

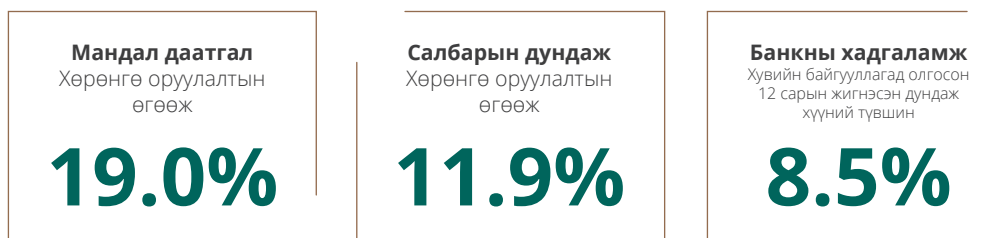
Үзүүлэлт, тэрбум төгрөг	2020	2021	Өсөлт
Мөнгөн хөрөнгө	33.6	38.3	14.1%
Хөрөнгө оруулалтын орлого	5.5	6.4*	14.8%

* Хөрөнгө оруулалтын орлогод хувьцааны дахин үнэлгээний нэмэгдлийг оруулж тооцсон болно.

Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааг олон жилийн туршлагатай, мэргэшсэн эдийн засагчдын баг удирдан явуулдаг. Энэхүү баг нь удирдлагаас хараат бусаар шийдвэр гаргадаг тул холбогдох этгээдэд хөрөнгө оруулалт хийдэггүй болно.

Хөрөнгө оруулалтын удирдлага нь компанийн хөрөнгө оруулалтын позицгийг өдөр бүр тогтмол хянан, шаардлагатай тооцооллыг хийдэг байна.

Багцын хөрөнгө оруулалтын өгөөжийн харьцуулалт

Эх сурвалж: Монголын даатгагчдын холбоо, Монголбанк

Компанийн мөнгөн хөрөнгө болон хөрөнгө оруулалтын үлдэгдлийг 2021 оны 12 сарын 31 өдрөөр харвал дараах байдалтай байна:

Үзүүлэлт, тэрбум төгрөг	2021	Хувь
Бэлэн мөнгө	3.7	10%
Тогтмол орлоготой үнэт цаас	29.9	78%
Банкан дахь мөнгөн хөрөнгө	0.5	1%
Бонд	7.2	19%
Компанийн өрийн хэрэгсэл	22.2	58%
Хувьцаа	4.7	12%
Нийт	38.3	100%

Мөнгөн хөрөнгө болон хөрөнгө оруулалт нь компанийн нийт хөрөнгийн дийлэнх хэсгийг буюу 76 хувийг бүрдүүлж байна. Нийт хөрөнгийн ихэнх хэсгийг бүрдүүлж буй мөнгөн хөрөнгийн оновчтой удирдлага, хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагаа нь компанийн ашгийг бий болгодог гол хэсэг юм.

Компанийн мөнгөн хөрөнгө болон хөрөнгө оруулалтын үлдэгдлийг байршуулсан үнэт цаас гаргагчийн үнэлгээгээр харвал дараах байдалтай байна.

Үзүүлэлт, тэрбум төгрөг	2021	Хувь
ВЗ үнэлгээтэй /Moody's/	4.2	11%
Үнэлгээ хийгдээгүй	34.1	89%
Нийт	38.3	100%

Сүүлийн жилүүдэд компаниуд өөрийн үйл ажиллагааг санхүүжүүлэх зорилгоор бонд болон өрийн хэрэгсэл гаргах нь түгээмэл болсон. Үүнтэй холбоотойгоор Мандал даатгал үйл ажиллагаа нь тогтворжсон компаниудын бондыг мэргэжлийн шинжээчдийн судалгааны дагуу худалдан авснаар, уламжлалт хөрөнгө оруулалтаас илүү их өгөөжийг хүртэж байна.

ЭРСДЭЛИЙН УДИРДЛАГА

Бид бусдын эрсдэлийг шилжүүлэн авч удирдахын суурь чадамж нь өөрийн эрсдэлийг удирдах явдал гэж үзэн, эрсдэлийн удирдлагыг хэрэгжүүлэхэд онцгой анхаарал хандуулдаг.

Мандал даатгал нь урт хугацааны тогтвортой өсөлтийг бий болгож, стратегийн зорилтуудад хүрэхийн тулд эрсдэлийн удирдлагыг үйл ажиллагаандаа хэрэгжүүлэн ажилладаг. Даатгалын компани нь бусдын эрсдэлийг өөртөө хүлээн авах, өөрийн дааж чадах хэмжээнээс илүү эрсдэлийг давхар даатгалд шилжүүлэх үндсэн үйл ажиллагаа явуулдгийн хувьд компани өөрийн эрсдэлээ удирдах нь бидний зайлшгүй үүрэг, хариуцлагын нэг гэж үздэг.

Эрсдэлийг илрүүлэх, шинжлэх, оновчтой удирдах арга аргачлалыг боловсруулж, компанийн эрсдэлийн удирдлагын тогтолцоог шинэчлэн, эрсдэлийг илэрхийлэх

индикаторууд, даатгалын онцлог харьцаа үзүүлэлтүүд, үйл ажиллагааны хяналт болон тайлагналын тогтолцоог тогтмол хэрэгжүүлэн ажиллаж байна. Үндсэн гол үзүүлэлтүүдээс авч үзвэл даатгалын андеррайтингийн үйл ажиллагааг үнэлдэг хохирлын болон зардлын харьцаанууд юм.

Хохирлын харьцаа, зардлын харьцааны нийлбэрээр нийлмэл харьцааг тооцоолох ба уг үзүүлэлт 100 хувиас бага байх нь даатгалын үйл ажиллагаа өгөөжтэй байсныг илэрхийлдэг. 2021 онд компанийн нийлмэл харьцаа 88 хувь болж өмнөх онтой харьцуулахад 7 нэгж хувиар буурсан нь үр ашигт байдал сайжирсаныг илтгэж байна.

Харьцаа үзүүлэлтүүд	2019	2020	2021
Хохирлын харьцаа	27%	42%	36%
Нийлмэл харьцаа	73%	95%	88%
Төлбөр түргэн гүйцэтгэх чадварын харьцаа (Шалгуур >=110%)	158%	161%	144%

Төлбөрийн чадварын харьцаа нь даатгуулагчийн өмнө гэрээгээр хүлээсэн үүргээ хугацаанд нь бүрэн биелүүлэх болон ирээдүйд учрах томоохон эрсдэлийг даахад хүрэлцэхүйц хөрөнгөтэй эсэхийг харуулдаг үзүүлэлт билээ. 2021 онд төлбөрийн чадварын үзүүлэлт 144 хувь байгаа нь Санхүүгийн Зохицуулах Хорооноос тавигдах шаардлагыг хангасан үзүүлэлт юм.

Эрсдэлийн засаглал

Компанийн эрсдэлийн удирдлагын үндсэн зорилго нь бизнесийн стратеги зорилтуудад хүрэх явцад учирч болзошгүй саад тотгор, эсхүл илүү боломж буюу ердийн үйл ажиллагааг савлуулахад хүргэдэг хэвийн бус нөлөөллийг хэмжиж, түүнд тохирсон арга хэмжээг хэрэгжүүлэх замаар эрсдэл өгөөжийн оновчтой түвшинг хадгалах явдал юм.

Компанийн эрсдэлийн бодлогыг хэрэгжүүлэх, эрсдэлийг удирдах соёлыг бий болгоход менежментийн зүгээс анхаарч, чиглүүлэн ажилладаг. Эрсдэлийн удирдлагын бодлогыг Төлөөлөн Удирдах Зөвлөл баталдаг бөгөөд 2021 онд илүү сайжруулан шинэчилсэн.

Эрсдэлийн удирдлагыг хэрэгжүүлэхэд компанийн удирдлага, ажилтнууд дараах үүрэгтэйгээр оролцдог.

Оролцогч тал

Үүрэг, хариуцлага

01	ТӨЛӨӨЛӨН УДИРДАХ ЗӨВЛӨЛ	<ul style="list-style-type: none">Эрсдэлийн удирдлагын бодлогыг батлах
02	УДИРДЛАГЫН ХОРОО ЛУХ	<ul style="list-style-type: none">Эрсдэлийн удирдлагын бодлогыг хэрэгжүүлэх нөөц боллоцоогоор хангахЭрсдэлийн удирдлагын тогтолцоо, соёлыг бий болгохЭрсдэлийн удирдлагын төлөвлөгөөг батлах, хэрэгжилтийг тогтмол хянахУлирал бүр эрсдэлийн тайлантай танилцаж компанийн дотоод нэгж, ажилтнуудад зөвлөмж, үүрэг даалгавар өгөх
03	ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖЕР	<ul style="list-style-type: none">Эрсдэлийн удирдлагын бодлого боловсруулах, хэрэгжүүлэх тасралтгүй сайжруулахЭрсдэлийн удирдлагын төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулахЭрсдэлийн тайланг нэгтгэж УХ-нд танилцуулахЭрсдэлийн бүртгэлийг нэгтгэж хөтлөх, эрсдэлийн мэдээллийн санг бий болгохЭрсдэлийн удирдлагын талаар ажилтнуудад сургалт орох, ажилтнуудыг эрсдэлийн мэдлэг мэдээллээр хангах
04	НЭГЖИЙН УДИРДЛАГА, МЕНЕЖЕРҮҮД (Газрын захирал, хэлтэс болон функц хариуцсан менежерүүд)	<ul style="list-style-type: none">Хариуцсан нэгж, үүрэг, функцийн эрсдэлийн удирдлагыг хэрэгжүүлэхЭрсдэлийн удирдлагын төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэхХариуцсан нэгж, үүрэг, функцийн эрсдэлийн тайланг УХ-нд танилцуулахЭрсдэлийг таних, мэдээлэх соёлыг бий болгох
05	АЖИЛТАН	<ul style="list-style-type: none">Эрсдэлийн удирдлагын бодлого болон процессыг дагаж мөрдөх, төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэхЭрсдэлийг мэдээлэх, урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ авах
06	ДОТООД ХЯНАЛТ ХАРИУЦСАН МЕНЕЖЕР	<ul style="list-style-type: none">Эрсдэлийн удирдлагын бодлогын хэрэгжилтийг хянах

Эрсдэлийн төрөл ангилал

Эрсдэлийг компанийн үндсэн үйл ажиллагаа, бүтэц зохион байгуулалттай уялдуулан дараах төрлүүдэд ангилан тодорхойлсон.

Эрсдэлийн төрөл, ангилал

Андеррайтингийн эрсдэл

Багцын эрсдэл

Бүтээгдэхүүний болон газарзүйн байршлын хувьд хэт төвлөрөх эрсдэл

Нөхөн төлбөрийн эрсдэл

Даатгалын бүтээгдэхүүндийн хохирлын харьцаа тохиромжит түвшнээс их гарах эрсдэл

Давхар даатгалын эрсдэл

Компанийн өөрийн эрсдэлийг хүлээн зөвшөөрөх түвшнээс (risk appetite) давсан эрсдэлийг давхар даатгалд байршуулж чадахгүй байх, давхар даатгалын гэрээ ба дотоод гэрээний зөрүү үүсэх, давхар даатгагч төлбөрийн чадваргүй болох зэрэг эрсдэл

Хөрөнгө оруулалтын эрсдэл

Хөрөнгө оруулалтын өгөөж зорилтот түвшинд хүрэхгүй байх, хөрөнгө оруулалт дефолт болох эрсдэл

Хөрвөх чадвар, хөрөнгийн менежментийн эрсдэл

Компанийн төлбөрийн чадварын харьцаа муудах, мөнгөн хөрөнгийн дутагдлын улмаас үйл ажиллагаа доголдох эрсдэл

Зах зээл, эдийн засгийн эрсдэл

Эдийн засгийн эрсдэл

Гадаад болон дотоод эдийн засгийн орчин, нөхцөл байдал муудах, худалдан авагчдын орлого буурах эрсдэл

Борлуулалт, өрсөлдөөний эрсдэл

Борлуулалт буурах, цөөн тооны борлуулалтын сувгаас хамааралтай болох, цөөн тооны томоохон харилцагчдаас хамааралтай болох, зорилтот харилцагчдаа алдах, өрсөлдөөний улмаас хураамжийн хувь буурах зэрэг эрсдэл

Үйл ажиллагааны эрсдэл

Үндсэн хөрөнгийн болон үйл ажиллагаа тасалдах эрсдэл

Байгалийн гамшиг, давагдашгүй хүчин зүйлс, гаднын нөлөө болон бусад хүчин зүйлсийн улмаас оффисын барилга галд өртөх, нурах, эвдэрч гэмтэх, сантехникийн эвдрэл үүсч ус алдах, хөлдөлт үүсэх, хулгайд өртөх болон оффист цахилгааны гэмтэл үүссэний улмаас цахилгаан тасрах, цахилгаан хэрэгслүүд шатах зэрэг үйл ажиллагаа түр болон урт хугацаагаар тасалдах эрсдэл

Мэдээллийн технологийн эрсдэл

Компанийн програм хангамж, систем, серверийн аюулгүй байдал доголдох, систем нийлүүлэгч компани гэрээгээ цуцлах, систем тодорхой хугацаагаар ажиллахгүй болох, сервер эвдэрч гэмтэх, ажилтны компьютер шатах, компанийн дата, эх код, алдагдах, устах зэрэг эрсдэл

Мэдээллийн аюулгүй байдлын эрсдэл

Компанийн “Мэдээллийн аюулгүй байдлыг хангах журам” зөрчигдөх буюу ажилтны санаатай болон санамсаргүй үйлдлийн улмаас компанийн дотоод мэдээлэл гадагш алдагдах зэрэг мэдээллийн аюулгүй байдалтай холбоотой эрсдэл

Хүний нөөцийн эрсдэл

Компанийн эрх бүхий болон түлхүүр ажилтан гэнэт ажлаас гарах, хүндээр өвдөх, ажил эрхлэх боломжгүй болох, мөн нэгэн зэрэг олон ажлын байр ажилтангүй байснаар компанийн өдөр тутмын үйл ажиллагаа доголдох, бүтээмжид нөлөөлөх зэрэг хүний нөөцтэй холбоотой эрсдэл

Хууль, зохицуулалтын эрсдэл

Компани холбогдох хууль, журам зөрчих, бүтээгдэхүүн борлуулах эрхээ алдах, үйл ажиллагаагаа бүр болон түр хугацаагаар хаалгах, компанийн үйл ажиллагаанд сөрөг нөлөөтэй хууль, журам батлагдах эрсдэл

Нэр хүндийн эрсдэл

Дээрх эрсдэл болон бусад шалтгааны улмаас компанийн нэр хүнд унах, хуурамч цуу яриа олон нийтийн сүлжээгээр тархах, үүний улмаас компанийн орлого буурах, зах зээлд эзлэх байр сууриа алдах эрсдэл

Эрсдэлийг бүтэн дүр зургаар харж тодорхойлох, урьдчилан сэргийлэх, удирдах нь компанийн эрсдэлийн бодлогын гол зорилго юм. Тиймээс дээрх эрсдэлүүдээс гадна шинээр бий болж буй болон гэнэтийн эрсдэлүүдийг тодорхойлж, удирдах нь эрсдэлийн удирдлагын чухал хэсэг байдаг.

ЭРСДЭЛИЙН УДИРДЛАГЫН ХҮРЭЭНД ХИЙГДСЭН АЖЛУУД

- Компанийн хувьд 2021 оны голлох эрсдэлүүдийн нэг нь Ковид-19 вирусээс үүдэлтэй эдийн засгийн удаашрал байсан ба үүнтэй холбогдуулан “Ковид-19 үед ажиллах төлөвлөгөө”-г улам сайжруулан баталж хэрэгжүүлсэн. Уг төлөвлөгөөндөө Ковид-19 тархалт эдийн засагт ямар нөлөө үзүүлж байгааг тогтмол хянаж, сценар таамаглалуудыг дэвшүүлж, тухай бүрд нь дотооддоо авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээг тодорхойлон ажилласан. Мөн зайнаас ажиллах горимыг улам сайжруулж, ажилтнуудын гүйцэтгэлийн үнэлгээний системийг зайнаас ажиллах горимтой уялдуулан боловсронгуй болгож, бүтээмжид суурилсан үнэлгээний системийг нэвтрүүлсэн.
- Ковид-19 цар тахалтай холбоотойгоор бизнесийн үйл ажиллагаа удаашрахаас сэргийлэн харилцагчдадаа даатгалын бүтээгдэхүүн үйлчилгээг хүргэх технологийн шинэчлэлт, сайжруулалтуудыг тухай бүр хийж зайнаас үзүүлэх үйлчилгээний тоог нэмэгдүүлсэн.
- Даатгалын компанийн хоёр дахь гол эрсдэл нь хөрөнгө оруулалтын эрсдэл байдаг. Компани байгуулагдсан цагаас хойш хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааг санхүүгийн хэлтэс хариуцан ажиллаж байсан бол 2020 оноос хойш хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааг хариуцан ажиллах бие даасан нэгж байгуулагдаж ажилладаг болсон. 2021 оны хувьд зах зээл дээрх хүүний түвшин буурсантай холбоотой хөрөнгө оруулалтын өгөөж буурах эрсдэл нэмэгдсэн ба хөрөнгө оруулалтын бодлогыг үүнтэй уялдуулан шинэчлэн сайжруулж хөрөнгө оруулалтын өгөөж буурах эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэхэд чиглэсэн зохицуулалт болон багцын хяналтын үзүүлэлтүүдийг шинээр тусгаж ажилласан.
- Даатгалын компанийн хувьд харилцагчаас шилжүүлж авсан эрсдэлийг өөрийн дааж чадах эрсдэлийн түвшнээс давсан хэсгийг давхар даатгалд шилжүүлэх нь эрсдэлийн удирдлагын чухал хэсэг байдаг. Үүний хүрээнд бид 2021 онд трити давхар даатгалын гэрээгээ сунгах, факултатив давхар даатгалуудыг хугацааны хоцрогдолгүйгээр, тухай бүрд нь давхар даатгалд байршуулах ажлыг зохион байгуулж ажиллалаа.
- 2021 онд технологийн дэвшлийг ашиглан дотоод үйл ажиллагааны системийг сайжруулж эрсдэлийн тохиолдлууд, асуудлын бүртгэлийн санг боловсронгуй болгож, эрсдэлийн үнэлгээний матрицын дагуу арга хэмжээний төлөвлөгөө боловсруулан амжилттай хэрэгжүүлж гүйцэтгэлийг хянаж ажилласан.

MNDL ХУВЬЦАА

Мандал даатгалын хувьцаа 2021 оны хоёрдогч зах зээлийн арилжаанд хамгийн идэвхтэй арилжаалагдсан ТОП-5 үнэт цаасны нэгээр тодорлоо.

Мандал даатгал нь 2018 оны 9 дүгээр сард Монголын Хөрөнгийн Биржээр (МБХ) дамжуулан IPO (Initial Public Offering) хийж, олон нийтэд компанийн хувьцааны 25.0 хувийг санал болгон нийт 7.5 тэрбум

төгрөгийн хөрөнгө оруулалтыг амжилттай татан олон нийтэд нээлттэй компани болсон. Мандал даатгалын IPO нь тухайн оны хоёрдугаарт бичигдэхүйц өндөр дүнгээр хөрөнгө оруулалт татсан IPO болж байв.

Зах зээлийн үнэлгээ

60.5 тэрбум төгрөг

Нийт хувьцааны тоо

624,301,600 ширхэг

Хаалтын ханш 12/31/2021

96.92 төгрөг

Эх сурвалж: МХБ

EPS 2020	P/E харьцаа	P/B харьцаа	ROA /нийт хөрөнгийн өгөөж/	ROE /өөрийн хөрөнгийн өгөөж/
9.0	10.8	2.2	9.8%	22.2%

Эх сурвалж: Компанийн тайлан, МХБ

Нэгж хувьцааны ханш 2021 онд 48.9 төгрөгөөр эхэлсэн бол оны эцэст буюу 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ны өдрийн байдлаар 96.9 төгрөгт буюу компанийн зах

зээлийн үнэлгээ 60.5 тэрбум төгрөгт хүрч хаагдсан байна. Энэ нь анх IPO хийж байсан ханшнаасаа 101.9 хувиар өссөн үзүүлэлт юм.

Үзүүлэлт, тэрбум төгрөг	2021 IPO төсөөлөл	2021 Гүйцэтгэл	Гүйцэтгэл %
Мөнгөн хөрөнгө	32.6	38.3	118%
Нийт хөрөнгө	55.3	58.7	106%
Хураамжийн орлого	35.3	35.6	101%
Хөрөнгө оруулалтын орлого	4.7	6.4	135%

Хувьцааны гол үзүүлэлтүүд

Мандал даатгалын хувьцаа MNDL симболтойгоор Монголын Хөрөнгийн Биржийн I ангилалд арилжаалагдаж байна. Энэ ангилалд сүүлийн жилд 5 тэрбум төгрөгөөс доошгүй хэмжээний борлуулалтын орлоготой эсхүл 1 тэрбум төгрөгөөс доошгүй хэмжээний цэвэр ашигтай, нийт хувьцааны 25-аас доошгүй хувийг олон нийтэд санал болгосон байх зэрэг чанарын үзүүлэлт хангасан 22 компани багтдаг.

2021 оны хувьцааны арилжааны үзүүлэлтийг

өмнөх онтой харьцуулахад нийт арилжааны дүн 169.8 хувиар, өдрийн дундаж арилжааны дүн 167.4 хувиар, өдрийн дундаж арилжааны ширхэг 50.7 хувиар өссөн үзүүлэлттэй байна. Энэ нь Монголын Хөрөнгийн Биржийн компаниуд дундаас 2021 оны арилжааны тоогоор 1 дүгээрт, арилжааны дүнгээр 6 дугаарт жагсах үзүүлэлт юм.

2021 онд MNDL хувьцаа 6 удаагийн багцын арилжаагаар нийт 47.9 сая ширхэг хувьцааг 3.6 тэрбум төгрөгөөр арилжаалагдсан байна.

Нийт арилжааны дүн

Өдрийн дундаж арилжаа

Өдрийн дундаж арилжааны ширхэг

52 долоо хоног өндөр ханш

52 долоо хоног бага ханш

5.1 тэрбум төгрөг

20.6 сая төгрөг

255,500 ширхэг

110.6 төгрөг

47.8 төгрөг

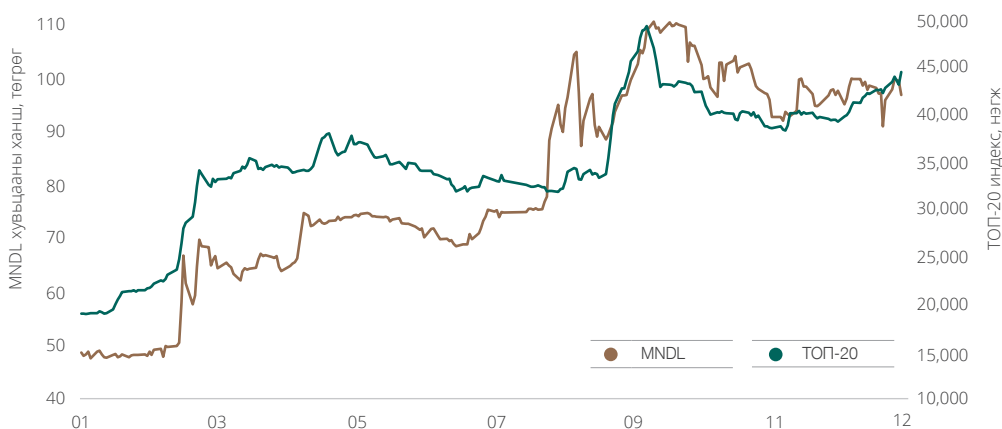
Эх сурвалж: МХБ

Түүнчлэн, зах зээлийн үнэлгээ, арилжааны өдрийн дундаж гүйлгээ, арилжаанд орсон өдрийн тоо, төвлөрлийн байдал зэрэг үзүүлэлтээрээ манлайлсан жишиг ТОП-20 компанийн индексийн үзүүлэлтэд 2019 онд багтсанаас хойш 3 жилийн турш тасралтгүй энэхүү индексэд багтаж байна. MNDL хувьцааны үнийн хувьд ТОП-20 индекс буюу

зах зээлийн жишгийг дагаж (корреляц=0.89) хөдөлсөн ханшийн хөдөлгөөн ажиглагдсан.

ТОП-20 индекс нь 2021 онд 19,082 нэгжээр эхэлж, арилжааны банкны хадгаламжийн хүү буурсан шалтгаанаар хөрөнгийн зах зээл 2 дугаар сараас 12 дугаар сарын хооронд идэвхжиж өсөлттэй байлаа.

ТОП-20 индекс ба MNDL хувьцааны ханшийн хамаарал

Эх сурвалж: МХБ

Түүнчлэн, 8 дугаар сард Монголын Хөрөнгийн Биржид бүртгэлтэй компаниудын хагас жилийн санхүүгийн үр дүнгүүд гарснаар тухайн сараас хойш илүү өндөр өсөлтийг үзүүлжээ. Оны эцэст ТОП-20 индекс 44,412 нэгжээр хаагдсан нь өмнөх оноос 130.3

хувиар өсч, Монгол улсын хөрөнгийн зах зээл Их Британийн FTSE Russell-с гаргадаг Хөгжиж буй зах зээл /Frontier market/ ангиллын “Ажиглалтын жагсаалт”-д дахин орлоо.

Ногдол ашиг ба ногдол ашгийн бодлого

Мандал даатгал нь 2020 оны цэвэр ашгаас нэгж хувьцаанд 3 төгрөг, нийт 1.87 тэрбум төгрөгийг 2021 онд хувьцаа эзэмшигчдэдээ ногдол ашиг болгон хуваарилсан. Мандалын Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн (ТУЗ) 2022 оны 2 дугаар сарын 18-ны өдрийн №22/001 тоот

тогтоолоор 2021 оны цэвэр ашгаас нийт 1,87 тэрбум төгрөг буюу нэгж хувьцаанд 3 төгрөгийг хувьцаа эзэмшигчиддээ ногдол ашиг болгон тараахаар шийдвэрлэсэн байна. Энэ нь сүүлийн 2 жилд тогтмол дүнгээр ногдол ашиг хуваарилж буй явдал юм.

Ногдол ашиг	Нэгж хувьцаанд ногдох ашиг, төгрөг	Хувьцааны тоо, ширхэг	Нийт ногдол ашиг, төгрөг	Татварын дараах ашиг, төгрөг	Ногдол ашиг олголтын хувь, DPR*
2018	100	6,243,016	624,301,600	3,868,257,250	16%
2019	4	624,301,600	2,497,206,400	5,870,586,590	43%
2020	3	624,301,600	1,872,904,800	4,588,055,885	41%
2021	3	624,301,600	1,872,904,800	5,607,013,250	33%

* Dividend payout ratio

Анхдагч зах зээлд хувьцаагаа санал болгож хөрөнгө татсанаас хойш санхүүгийн нөхцөл байдлаас шалтгаалан жил бүр ногдол ашиг олгож байгаа бөгөөд 2019, 2020 болон 2021 оны цэвэр ашгаас тус бүр 43 хувь, 41 хувь болон 33 хувийн ногдол ашиг олгох шийдвэр гаргаад байна.

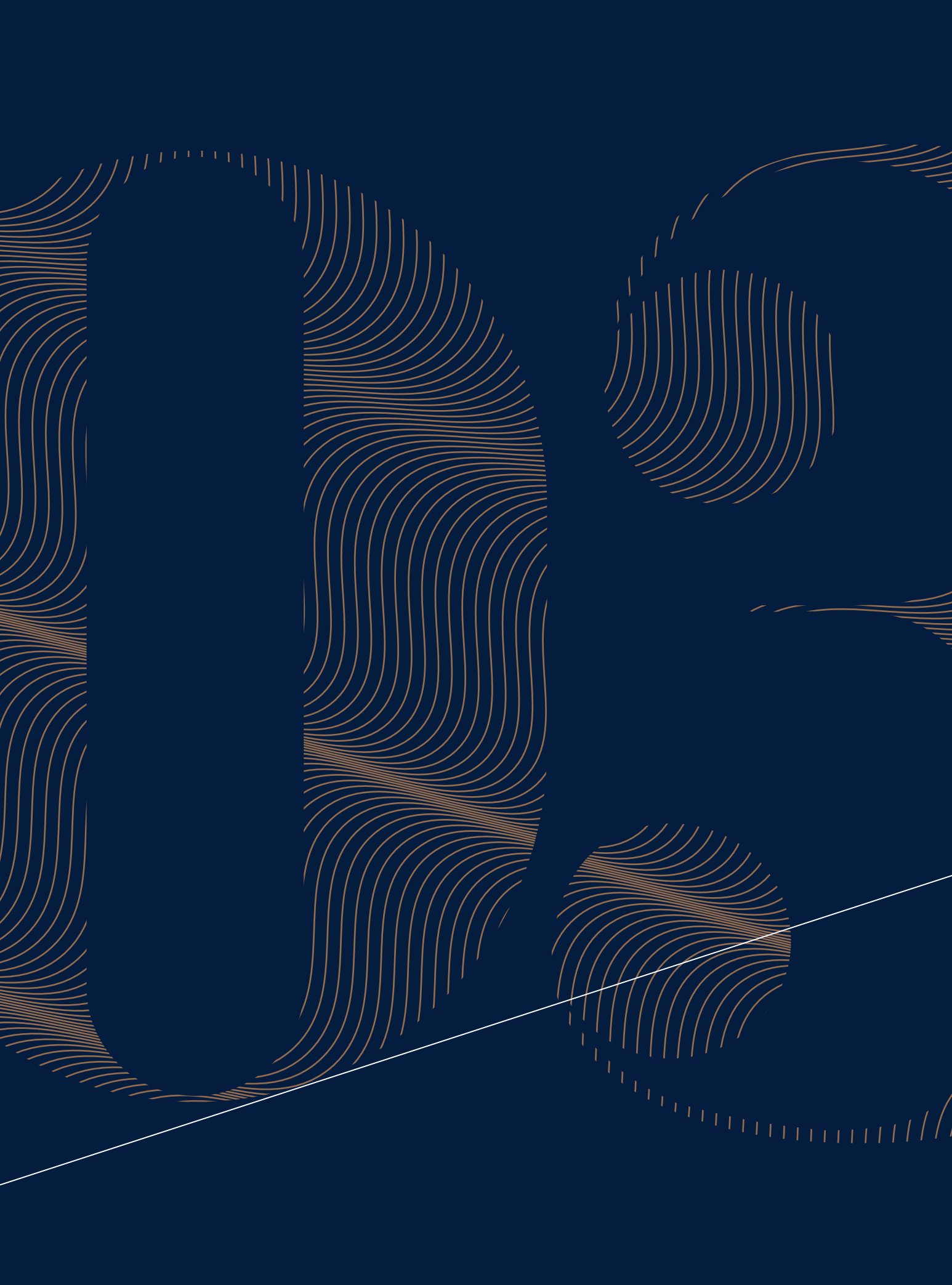
Ирээдүйд олгох ногдол ашгийн хэмжээ нь тухайн үеийн эдийн засаг болон санхүүгийн зах зээлийн төлөв байдал, компанийн ашиг, санхүүгийн чадавх, хөрөнгө ба төлбөрийн чадварын нөхцөл байдал зэргээс хамаардаг.

Төлөөлөн удирдах зөвлөл нь дээрх нөхцөлүүдийг харгалзан үзэж санхүүгийн жил дууссанаас хойш 50 хоногийн дотор ногдол ашиг хуваарилах эсэх шийдвэрийг гаргадаг.

Хөрөнгө оруулагчдад чиглэсэн үйл ажиллагаа

Бид санхүүгийн болон үйл ажиллагааны тайлангаа улирал бүр цаг алдалгүй олон нийт, хөрөнгө оруулагчдадаа танилцуулж, хувьцаат компаниудын дунд жишиг тогтоон ажиллаж байна. 2021 оны хувьд Ковид-19 өвчний улмаас нөхцөл байдалтай уялдан компанийн мэдээллүүдийг онлайнаар видео хэлбэртэй хүргээд буй. Мөн Монголын Хөрөнгийн Биржээр дамжуулан хагас жил тутамд санхүүгийн тайлан, холбогдох мэдээллүүд тавигдаж байна.

Ийнхүү, бид ил тод байдлаа ханган ажиллаж буй нь хөрөнгө оруулагчдынхаа өмнө хүлээсэн үүрэг билээ. Түүнчлэн зах зээлд институциональ хөрөнгө оруулагчийн ач холбогдлыг таниулах болон үүрэг оролцоог нэмэгдүүлэх зорилгоор тодорхой ажлууд хийгдэж байна.

МАНДАЛЫН ЗАСАГЛАЛ

МАНДАЛЫН ЗАСАГЛАЛ

Корпорацын сайн засаглалын тэргүүн туршлагауудыг бизнесийн байнгын үйл ажиллагаандаа тусгаж, сайн засаглалтай, сайн удирдлагатай компанийг цогцлоох нь Мандал даатгалын эрхэм зорилго, алсын харааг биелүүлэхэд чухал үүрэгтэй.

Компанийн засаглал нь компанийн гүйцэтгэх удирдлага, Төлөөлөн удирдах зөвлөл, хувьцаа эзэмшигчид болон бусад оролцогч талуудын хоорондох цогц харилцаа бөгөөд компанийн стратеги, алсын хараа болон зорилгыг тодорхойлох, тэдгээр зорилтод хүрэх арга зам, гүйцэтгэлийг хянах тогтолцоог бий болгодог хэрэгсэл юм. Корпорацын сайн засаглалын туршлагыг бизнесийн байнгын үйл ажиллагаандаа тусгаж, сайн засаглалтай, сайн удирдлагатай компанийг цогцлоох нь Мандал даатгалын эрхэм зорилго, алсын харааны салшгүй хэсэг билээ.

Корпорацын сайн засаглал гэдэгт:

- Системтэй шийдвэр гаргах үйл явцтай байх,
- Хариуцлагын талаар ойлголт өгөх,
- Ашиг сонирхлын зөрчлөөс зайлсхийх,
- Дотоод хяналтыг сайжруулах,
- Эрсдэлийн удирдлага,
- Ил тод байдлыг хангах зэрэг үйл ажиллагаа багтана.

Компанийн засаглалын тухайн хэсэгт Мандал даатгалын хувьцаа эзэмшигчдийн хурал, Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн эрх үүрэг, хариуцлага, санхүүгийн тайлагналтай холбоотой компанийн дотоод хяналтын тогтолцоо, эрсдэлийн удирдлагын талаар тусгалаа.

Эрх мэдэл, хариуцлагын хуваарилалт

Компанийн хяналт болон удирдлага нь

хувьцаа эзэмшигчид (Хувьцаа эзэмшигчдийн хурлаар), Төлөөлөн удирдах зөвлөл, гүйцэтгэх захирал нарт гадаад зохицуулалт болон ТУЗ-өөс тогтоосон дотоод дүрэм, журмаар зохицуулагдан хуваарилагддаг.

Хувьцаа эзэмшигчдийн хурал

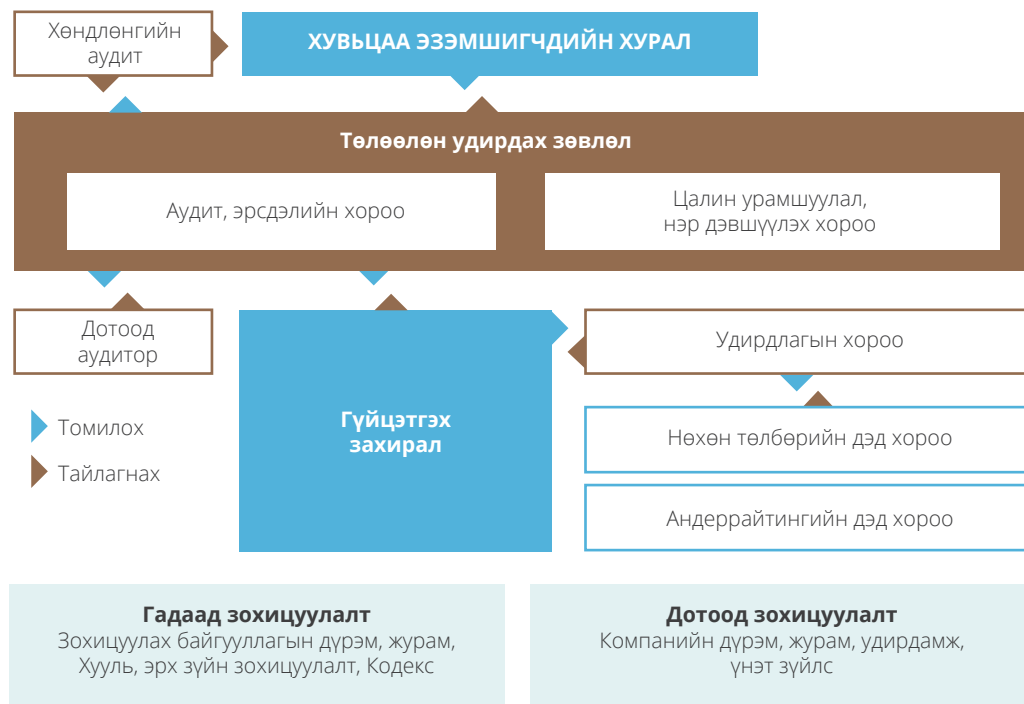
Мандал даатгал компанийн эрх барих дээд байгууллага нь “Хувьцаа эзэмшигчдийн хурал” юм. Хувьцаа эзэмшигчдийн хурал нь компанийн үйл ажиллагааны талаар гаргаж буй чухал шийдвэрүүдийг хэлэлцэн шийдвэрлэх, ногдол ашгийн бодлого тодорхойлох, ТУЗ-ийн гишүүдийг сонгох, компани дээр хийгдэж буй хэлцлүүдийг хянах үүрэгтэй.

Мандал даатгал компанийн 2021 оны хувьцаа эзэмшигчдийн ээлжит хурлыг 2021 оны 04 сарын 19-ны өдөр 17:00 цагаас компанийн албан ёсны Фэйсбүүк <https://www.facebook.com/mandalmaatgal> хаягаар шууд дамжуулж хуралдуулсан. Хувьцаа эзэмшигчдийн ирц, санал хураалт, асуултыг www.stock.mandal.mn сайтаар авч хэрэгжүүлсэн.

Хурлаар дараах асуудлуудыг хэлэлцэн баталсан байна. Үүнд:

1. Компанийн 2020 оны бизнесийн үйл ажиллагааны тайлан танилцуулсан.
2. Компанийн 2020 оны санхүүгийн тайлан, түүнд хийгдсэн хараат бус аудитын байгууллагын дүгнэлтийг танилцуулсан.
3. Компанийн 2020 оны үйл ажиллагааны болон санхүүгийн тайлангийн талаарх ТУЗ-ийн гаргасан дүгнэлтийг хэлэлцэн баталсан.

Компанийн засаглалын бүтэц

4. Компанийн ногдол ашиг тараах эсэх талаарх ТУЗ-ийн гаргасан шийдвэрийг танилцуулсан.
5. Компанийн ТУЗ-ийн гишүүдийн бүрэн эрхийг хугацаанаас нь өмнө дуусгавар болгох, үүнтэй холбогдуулан компанийн ТУЗ-ийн ердийн болон хараат бус гишүүдийг сонгосон.
6. Компанийн дүрэмд нэмэлт өөрчлөлт оруулсан.
7. ТУЗ-ийн 2021 үйл ажиллагааны зардлын төсөв баталсан.

Төлөөлөн удирдах зөвлөл

Мандал даатгалын ТУЗ нь компанийн урт хугацааны амжилтыг ахиулах, хувьцаа эзэмшигчдэд тогтвортой үнэ цэнийг бий болгох, ил тод нээлттэй байдал, эрүүл мэтгэлцээний соёлыг дэмжихийг зорьдог.

ТӨЛӨӨЛӨН УДИРДАХ ЗӨВЛӨЛИЙН БҮТЭЦ

Мандал даатгалын дүрэмд тусгагдсанаар ТУЗ нь 9 гишүүнтэй байхаас 3 нь хараат бус гишүүн байна. ТУЗ-ийн гишүүдийн бүрэн эрхийн хугацаа нь 3 жил байх бөгөөд хувьцаа эзэмшигчдийн ээлжит хурлыг хуульд заасан хугацаанд хуралдуулснаар бүрэн эрх нь үргэлжилнэ.

Компанийн засаглалын кодексын дагуу ТУЗ-д аудит, нягтлан бодох бүртгэл, санхүү, хууль эрх зүй, хөрөнгө оруулалтын чиглэлээр мэргэшсэн дадлага туршлага бүхий хүнийг гишүүнээр сонгон ажиллуулахыг зөвлөсөн байдаг. Түүнчлэн ТУЗ-ийн бүрэлдэхүүн нь компанийн үйл ажиллагаа, хөгжлийн үе шат болоод бусад нөхцөлтэй уялдсан байх шаардлагатай.

Мандал даатгал компанийн ТУЗ-ийн бүрэлдэхүүнийг тодорхойлоход, зөвлөлийн

үр ашигтай байдлыг хадгалах, дээшлүүлэх явдлыг ихээхэн анхаардаг.

2021 оны 04 сарын 19-ны өдрийн Хувьцаа эзэмшигчдийн ээлжит хурлын санал хураалтын үр дүнд үндэслэн, Мандал даатгал компанийн ТУЗ-ийн гишүүнээр дараах хүмүүсийг 3 жилийн хугацаатай томилсон байна.

Ердийн гишүүнээр:

- Өлзийбаяр ГАНЗОРИГ
- Шаравпэлжээ ГАНТУЯА
- Очирпүрэв ГАНЖОЛОО
- Лувсанжамба ГАНЗОРИГТ
- Отгон МӨНХЖАРГАЛ
- Батсайхан ЖАВХЛАН

ТУЗ-ийн хараат бус гишүүнээр:

- ЖЭЙМС Бернард Двайер
- Жамсрандорж ДЭЛГЭРСАЙХАН
- Гарамдорж ГАНТУЛГА

ТӨЛӨӨЛӨН УДИРДАХ ЗӨВЛӨЛИЙН БҮРЭН ЭРХ, ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

Мандал даатгал ТУЗ нь компанийн үйл ажиллагааны стратегийг тодорхойлж, түүний хэрэгжилтэд хяналт тавин удирдан чиглүүлж ажилладаг. Жилийн төлөвлөгөө, стратегийн зорилтууд, үйл ажиллагааны хяналт, эрсдэлийн удирдлага, хөрөнгө оруулалт, гүйцэтгэх удирдлага томилох зэрэг асуудал нь ТУЗ-өөр хянагдан, батлагддаг билээ.

ТУЗ нь санхүүгийн болон стратегийн бусад зорилт, бизнесийн гол сорилтууд, эрсдэл, бизнесийн хөгжил, хөрөнгө оруулагч, гадаад харилцааны гүйцэтгэлийн тайланг тогтмол хянах үүрэгтэй. Мөн компани нь ТУЗ-ийн гишүүдийг бүх түвшинд удирдлагуудтай чөлөөтэй, нээлттэй харилцах, холбогдох бүх мэдээлэлд хандах боломжоор ханган ажиллаж байна.

ТУЗ нь 2021 онд 7 удаа ээлжит, 3 удаа ээлжит бус, нийт 10 удаа хуралдаж 22 тогтоол гаргаж дараах асуудлуудыг шийдвэрлэсэн байна. Үүнд:

- ТУЗ-өөр Хувьцаа эзэмшигчдийн ээлжит хурлыг зарлан хуралдуулах, Хувьцаа эзэмшигчдийн ээлжит хурлаар шийдвэрлүүлэх асуудлуудыг хэлэлцэж баталсан.
- Хувьцаа эзэмшигчдийн ээлжит хурлын цахим хэлбэрээр амжилттай зохион байгуулсан.
- ТУЗ-өөс компанийн стратеги, бизнес төлөвлөгөө болон компанийн шинэчилсэн бүтцийг баталсан.
- ТУЗ-өөс баталсан бизнес төлөвлөгөөний хэрэгжилтэд тогтмол хяналт тавьж тухай бүр зөвлөмж чиглэлийг удирдлагын багт өгч ажилласан.
- Урт хугацааны буюу амьдралын даатгалын үйл ажиллагааны тусгай зөвшөөрөл авах судалгааны ажлыг эхлүүлсэн.
- Санхүүгийн тайланд хөндлөнгийн аудит хийх байгууллагыг ТУЗ-өөс сонгодог бөгөөд 2016 оноос 2020 онуудад Грант Торнтон Аудит ХХК нь дараалан 5 жил Мандал даатгал ХК-ны хөндлөнгийн аудитаар ажилласан. Аудитын тухай хуулийн дагуу нэг аудитын байгууллага нь нэг аж ахуй нэгж байгууллагад дараалсан 5 жилээс илүү хугацаанд аудитын үйлчилгээ үзүүлэхийг хориглоно гэж заасан байдаг. Иймд, ТУЗ-өөс Монгол улсад үйл ажиллагаа явуулж байгаа олон улсын аудитын компаниудаас сонгон шалгаруулалт явуулж, Мандал даатгал ХК-ийн 2021 оны санхүүгийн тайланд хөндлөнгийн аудит хийх байгууллагаар Олон улсын Пи Кэй Эф Монголиа Аудит ХХК-ийг сонгосон.
- Мандал даатгал ХК нь 2020 онд 2019 оны татварын дараах цэвэр ашгаасаа нэгж хувьцаанд 3 төгрөгийн ногдол ашиг тараах шийдвэрийг ТУЗ-өөс гаргаж байсан бол 2021 оны 2 сарын 18-ны өдрийн ТУЗ-ийн ээлжит хурлаар 2020 оны татварын дараах цэвэр ашгаасаа нэгж хувьцаанд 3 төгрөгийн ногдол ашиг тараах шийдвэрийг гаргасан.

ТУЗ-ийн дэргэдэх хороод

Засаглалын кодексыг хангах, ТУЗ-ийн үйл ажиллагааг дэмжих зорилгоор ТУЗ-ийн дэргэд туслах ажлын хэсгүүдийг байгуулан ажилладаг. ТУЗ-ийн хороодын эрх үүрэг, үйл ажиллагааг тус бүрийн хороодын журмаар тодорхойлсон болно. Хороод нь улирал бүр тогтмол хуралдаж, үйл ажиллагаагаа ТУЗ-д тайлагнаж, зөвлөмжийг ТУЗ-д хүргүүлдэг.

АУДИТ, ЭРСДЭЛИЙН ХОРОО

Мандал даатгалын үйл ажиллагаа нь бүхэлдээ эрсдэлийг хэмжих, үнэлэх, удирдахтай холбоотой байдаг. Иймд, ТУЗ дэргэдээ эрсдэлийн удирдлагын тогтолцоог хөгжүүлэх, хянах үүрэгтэй “Аудит, эрсдэлийн хороо”-г ажиллуулж байна.

ТУЗ-ийн дэргэдэх Аудит, эрсдэлийн хороо нь компанийн дотоод журам, тушаалын хэрэгжилт, биелэлтэд хяналт тавих, хууль эрх зүйн гол эрсдэлүүдийг тодорхойлон хянах үүрэгтэй.

Мөн компанийн дотоод аудитын нэгж, хөндлөнгийн аудитын байгууллагын хоорондын харилцааг зохицуулах, санхүүгийн мэдээллийн үнэн зөв, ил тод, бүрэн бүтэн байдлыг шалгаж батлах, дотоод хяналтын системийг хянах, ТУЗ-д мэдэгдэх үүрэгтэй билээ.

Түүнчлэн, компанийн нийт хүлээгдэж буй хариуцлага, түүнд харгалзах нөөцийн сан, эрсдэл даах чадварын шинжилгээтэй улирал бүр танилцаж, зохих заавар зөвлөмжийг гарган ажиллаж байна. Аудит, эрсдэлийн хороо нь 3 гишүүнтэй бөгөөд үүнээс 2 гишүүн нь хараат бус гишүүн байна. Аудит,

эрсдэлийн хороог ТУЗ-ийн хараат бус гишүүн Жэймс Бернард Двайер даргалдаг.

Аудит эрсдэлийн хороо нь улирал бүр санхүүгийн тайланг хорооны хурал дээр авч хэлэлцсэний дараа тус санхүүгийн тайланг ТУЗ-д танилцуулдаг. Аудит эрсдэлийн хороо нь 2021 онд нийт 5 удаа хуралдаж ТУЗ-д танилцуулагдах санхүүгийн тайланг урьдчилан авч хэлэлцэж өөрсдийн дүгнэлт зөвлөмжийг ТУЗ-д өгч ажилласан байна.

НЭР ДЭВШҮҮЛЭХ БОЛОН ЦАЛИН УРАМШУУЛЛЫН ХОРОО

Нэр дэвшүүлэх болон цалин урамшууллын хороо нь зөвлөлийн гишүүд болон гүйцэтгэх удирдлагын үйл ажиллагааг идэвхжүүлэх, компанийн болон гүйцэтгэх удирдлагын гүйцэтгэлийг хянах, гүйцэтгэлд суурилсан цалин урамшууллын асуудлыг зохицуулах бодлогыг боловсруулахад дэмжлэг үзүүлэх, ТУЗ-д нэр дэвшигчийг сонгон шалгаруулж, хувьцаа эзэмшигчдийн хуралд нэр дэвшүүлэх үүрэгтэй.

Засаглалын кодексын дагуу хорооны гишүүд нь компани болон удирдлагын багаас хараат бус байхыг шаарддаг бөгөөд хорооны бүрэлдэхүүн нь энэхүү дүрэмтэй бүрэн нийцэлтэй болно. Мандал даатгалын Нэр дэвшүүлэх болон цалин урамшууллын хороо нь 3 гишүүний бүрэлдэхүүнтэйгээр үйл ажиллагаа эрхэлж байгаа бөгөөд үүнээс 2 гишүүн нь хараат бус гишүүн байна.

Нэр дэвшүүлэх цалин урамшууллын хороо нь 2021 онд нийт 6 удаа хуралдаж компанийн Удирдлагын багийн гүйцэтгэлийг улирал бүр хянаж, заавар зөвлөмжийг тухай бүр өгч ажилласан байна.

Мандал даатгал ХК-ийн нэгдсэн сонирхолтой этгээд, түүний эзэмшлийн хувьцааны тоо

2020 оны 04 сарын 01-ний өдрийн байдлаарх Мандал даатгал ХК-ийн Хувьцаа эзэмшигчдийн бүтэц

Нэрс	Тоо ширхэг	Эзэмшил хувь
Голомт Файнэншил Групп ХХК	255,000,000	40,85%
Юу Эм Си Капитал ХХК	233,864,016	37,46%
Олон нийт	135,437,584	21,69%
Дүн	624,301,600	100,00 %

Гүйцэтгэх удирдлага

Мандал даатгалын гүйцэтгэх захирал бизнесийн өдөр тутмын үйл ажиллагааг удирдан чиглүүлэх үүрэгтэй. Гүйцэтгэх захирал нь ТУЗ-ийн хурлуудыг үр дүнтэй зохион байгуулахад ТУЗ-ийн даргатай нягт хамтран ажилладаг.

Мөн гүйцэтгэх захирал нь компани доторх дотоод хяналтын үр ашигтай тогтолцоог боловсруулж, хадгалж байх үүрэгтэй бөгөөд үйл ажиллагаагаа ТУЗ-д тогтмол тайлагнадаг болно.

УДИРДЛАГЫН ХОРОО

Удирдлагын хороо нь компанийн нэгжүүдийн үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний болон компани дээр хэрэгжүүлж буй төслүүдийн явцтай 14 хоног, сар тутам танилцаж хянах, улирал тутамдаа үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний биелэлт, гүйцэтгэлийг болон төсөл, хөтөлбөрүүдийн гүйцэтгэл, үр дүнтэй танилцаж, хянах үүрэгтэй.

НӨХӨН ТӨЛБӨРИЙН ДЭД ХОРОО

Нөхөн төлбөрийн дэд хороо нь Компанийн нөхөн төлбөр шийдвэрлэлтийн үйл ажиллагааг оновчлох, сайжруулах, процессын дагуу нөхөн төлбөрийн шийдвэр гаргах, нөхөн төлбөртэй холбоотой харилцагчийн гомдлыг хэлэлцэж, арга хэмжээ авах үүрэгтэй.

АНДЕРРАЙТИНГИЙН ДЭД ХОРОО

Андеррайтингийн дэд хороо нь Компанийн даатгалын гэрээний стандартчилал, өөрчлөлтийг батлах, даатгалын бүтээгдэхүүнүүдийн хүрээнд ашиглах эрсдэлийн болон хөрөнгө үнэлгээний аргачлалыг батлах, даатгалын нөхцөл, хураамж тооцоолуур, андеррайтингийн үйл ажиллагааг сайжруулах зорилготой.

ТӨЛӨӨЛӨН УДИРДАХ ЗӨВЛӨЛИЙН ГИШҮҮД

Ө.Ганзориг
Чэйрмен

Жэймс Двайер
ТУЗ-ийн хараат бус гишүүн

О.Ганжолоо
ТУЗ-ийн гишүүн

Л.Ганзоригт
ТУЗ-ийн гишүүн

Ш.Гантуяа
ТУЗ-ийн гишүүн

О.Мөнхжаргал
ТУЗ-ийн гишүүн

Б.Жавхлан
ТУЗ-ийн гишүүн

Ж.Дэлгэрсайхан
ТУЗ-ийн хараат бус гишүүн

Г.Гантулга
ТУЗ-ийн хараат бус гишүүн

Өлзийбаяр ГАНЗОРИГ

Чэйрмен

Ө.Ганзориг санхүүгийн зах зээл дээр 20 гаруй жил ажилласан туршлагатай. Тэрбээр даатгал, банк, хөрөнгийн захаар дагнан мэргэшихдээ Монгол улсын санхүүгийн зах зээлийн хөгжилд бодитой хувь нэмэр оруулсан мэргэжилтэн билээ.

Өнгөрсөн хугацаанд Голомт банк, Тэнгэр даатгал, Улаанбаатар хотын банк, Голомт капитал, Худалдаа Хөгжлийн банк, Хас банк, Капитрон банк зэрэг байгууллагуудад хариуцлагатай албан тушаал хашихаас гадна Монголбанкны мөнгөний бодлогын зөвлөлийн гишүүн, Монголын Хөрөнгийн Биржийн ТУЗ-ийн гишүүн, Татварын ерөнхий газрын бодлогын зөвлөлийн гишүүн, СЗХ-ны бодлогын зөвлөлийн гишүүн, Ерөнхий сайдын дэргэдэх эдийн засгийн зөвлөлийн гишүүн, Монголын даатгагчдын холбооны дэд ерөнхийлөгч, Монголын банкуудын холбооны ерөнхийлөгчөөр тус тус сонгогдон ажиллаж иржээ.

Ө.Ганзориг нь Мандал даатгалын үүсгэн байгуулагч бөгөөд ТУЗ-ийн дарга юм. Мөн Санхүүгийн зах зээлийн холбооны ерөнхийлөгчөөр ажиллаж байна.

Ө.Ганзориг нягтлан бодох бүртгэлийн бакалавр, санхүүгийн удирдлагын диплом, бизнесийн удирдлагын магистр зэрэгтэй. Мөн Олон улсын санхүүгийн зах зээлийн холбооны дилерийн сертификатыг эзэмшдэг.

ЖЭЙМС ДВАЙЕР

ТУЗ-н хараат бус гишүүн

Жэймс Двайер нь Нью Йорк хотод хөрөнгө оруулалтын банкираар 30 гаруй жил ажилласан туршлагатай банкир юм. Тэрээр Shearson Loeb Rhoades болон UBS зэрэг дэлхийн томоохон хөрөнгө оруулалтын банкуудын M&A нэгжийг удирдан ажиллаж байжээ.

Двайер нь анх 2001 онд Худалдаа хөгжлийн банкны хувьчлалын асуудлаар Монголын Засгийн газрыг төлөөлөх хөрөнгө оруулалтын банкираар Монголд зочилж

байсан бөгөөд Хаан банкны хувьчлалд хөрөнгө оруулалтын зөвлөхөөр мөн ажилласан байна. Тэрээр 2007-2016 онд Монголын Бизнесийн Зөвлөл /VCM/-ийг үүсгэн байгуулж, захирлын албан тушаалыг хашиж байв.

Жэймс Двайер Нотр Дамын Их Сургуулийн Бизнесийн удирдлагын бакалавр, Колумбын Их Сургуулийн Бизнесийн удирдлагын магистр зэрэгтэй.

Жамсрандорж ДЭЛГЭРСАЙХАН

ТУЗ-ийн хараат бус гишүүн

Ж.Дэлгэрсайхан нь Санхүү Эдийн Засгийн Их Сургуулийн багш, дэд профессороор ажилладаг. Тэрээр 1996 оноос хойш СЭЗИС-д багшлахын сацуу, олон тооны судалгаа шинжилгээ, эрдмийн бүтээл туурвиж, Монгол улсын санхүүгийн салбарт үнэтэй хувь нэмэр оруулсан эрхэм билээ.

Ж.Дэлгэрсайхан нь Санхүү банкны тэргүүний ажилтнаар тодорч байсан бөгөөд МХБ, Монголын банкуудын холбоо, СЗХ-нд зөвлөхөөр сонгогдон ажиллаж байсан туршлагатай.

Ж.Дэлгэрсайхан нь Хөдөө Аж Ахуйн Их Сургуулийн эдийн засгийн бакалавр, Монгол Улсын Их Сургуулийн Хууль зүйн сургуулийн эрх зүйн бакалавр, Санхүү Эдийн Засгийн Их Сургуулийн Санхүүгийн удирдлагын магистрын зэрэгтэй.

Гарамдорж ГАНТУЛГА

ТУЗ-ийн хараат бус гишүүн

Г.Гантулга нь Олон Улсын Нягтлан Бодох Бүртгэл Санхүүгийн Мэргэшсэн Сургуулийн гүйцэтгэх захирлаар ажилладаг. Тэрээр өмнө нь Худалдаа үйлдвэрлэлийн дээд сургуульд багш, Санхүү эдийн засгийн их сургуульд Тэнхимийн эрхлэгч, багшаар ажиллаж байв.

Г.Гантулга нь Худалдаа Үйлдвэрлэлийн Дээд Сургуулийн Нягтлан бодогч бакалавр, Худалдаа Үйлдвэрлэлийн Дээд Сургуулийн Бизнесийн удирдлагын магистр, Санхүү Эдийн Засгийн Их Сургуулийн Бизнесийн удирдлагын доктор зэрэгтэй.

Лувсанжамба ГАНЗОРИГТ

ТУЗ-ийн гишүүн

Л.Ганзоригт нь Монложистик Холдинг ХХК-ны Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн даргаар ажиллаж байна. Өмнө нь Монложистик Ворлдвайд ХХК-ны Санхүү эрхэлсэн захирал мөн Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн даргаар ажиллаж байсан.

Л.Ганзоригт нь ОХУ-ын Санкт Петербург хотын Улсын Кино Телевизийн Их Сургуулийг Цахилгааны инженерийн бакалавр зэрэгтэй.

жил ажилласан туршлагатай. Тэрээр Баян Айраг, CAML, Бостон дахь States Street Bank & Trust Co. болон (TSX & NYSE) биржид бүртгэлтэй Turquoise Hills Resources (TRQ) -ийн охин компани байсан Айвенхоу Майнз Монголиа Инк компанид ажиллаж байсан. Мөн Түмэн Шувуут ХК-ийн ТУЗ-ийн гишүүн байсан бөгөөд Specialized Career Consulting компанийн хамтран үүсгэн байгуулагч юм.

О.Мөнхжаргал нь АНУ дахь Бэнтлигийн их сургуульд санхүүгийн чиглэлээр бакалаврын зэрэгтэй.

Очирпүрэв ГАНЖОЛОО

ТУЗ-ийн гишүүн

О.Ганжолоо нь “Голомт Файнэншил Групп”-ийн гүйцэтгэх захирлаар ажилладаг. Тэрээр дэлхийн хамгийн том аудитын компани болох Price water house Coopers-н Герман болон Монгол дахь салбаруудад ажиллаж ихээхэн туршлага хуримтлуулсан, туршлагатай мэргэжилтэн юм.

Мөн “Бодь Интернэшнл” ХХК-ийн санхүү эрхэлсэн захирал, Голомт банкны ТУЗ-ийн аудитын хорооны даргаар тус тус ажиллаж байв.

О.Ганжолоо нь ХБНГУ-ын Берлин хотын Чөлөөт их сургуулийн эдийн засгийн магистр зэрэгтэй.

Шаравпэлжээ ГАНТУЯА

ТУЗ-ийн гишүүн

Хатагтай Ш.Гантуяа нь “Юу Эм Си Капитал” ХХК-ийн Гүйцэтгэх захирлаар ажилладаг. Тэрээр өмнө нь “Монгол Ньюс” ХХК-д Маркетингийн хэлтсийн захирал, “Улаанбаатар зочид буудал” ХХК-д Маркетингийн албаны даргаар тус тус ажиллаж байсан туршлагатай.

Батсайхан ЖАВХЛАН

ТУЗ-ийн гишүүн

Б.Жавхлан нь Мандал Лайф ХХК-ийн гүйцэтгэх захирлаар ажилладаг. Тэрээр Мандал даатгал ХК-ийн гүйцэтгэх захирал, иргэдийн даатгалын газар, бизнес хөгжил болон эрсдэлийн удирдлагын газрыг хариуцан ажиллаж байсан. Даатгалын салбарт 10 жил ажилласан туршлагатай. Мөн Япон Улсын Токио хотод мэдээлэл технологийн төслийн удирдагчаар таван жил ажиллахдаа Японы зах зээлд хэд хэдэн амжилттай шийдэл нэвтрүүлсэн байна.

Б.Жавхлан нь Шинжлэх Ухаан Технологийн Их Сургуулийг компьютерын шинжлэх ухааны бакалавр зэрэгтэй.

Отгон МӨНХЖАРГАЛ

ТУЗ-ийн гишүүн

О.Мөнхжаргал нь Голомт Капиталын гүйцэтгэх захирал, CFO клубийн үүсгэн байгуулагч юм. Тэрээр банк, хувийн хөрөнгө оруулалтын компани, уул уурхай, уул уурхайн хангамж, аутсорсинг зэрэг дотоодын болон олон улсын компаниудад санхүү, үйл ажиллагааны менежментийн чиглэлээр 18

МЕНЕЖМЕНТИЙН БАГ

Ж.Батчимэг

Гүйцэтгэх захирлын орлогч

Т.Батзул

Гүйцэтгэх захирал

Г.Халиунаа

Санхүү хариуцсан захирал

С.Мөнгөнцэцэг

Нөхөн төлбөр, үйлчилгээ
хариуцсан захирал

Д.Жавхлан

Байгууллагын даатгал
хариуцсан захирал

Т.Дэнсмаа

Иргэдийн даатгал
хариуцсан захирал

З.Одмаа

Маркетинг хариуцсан захирал

Д.Бавуугарьд

Мэдээллийн технологийн
хэлтсийн захирал

Э.Баярчимэг

Захиргаа, хүний нөөцийн
хэлтсийн захирал

Т.Ариунаа

Корпорэйт даатгалын
хэлтсийн захирал

Ц.Батцэнгэл

CRM, халамж үйлчилгээний
хэлтсийн захирал

Түмэннасан БАТЗУЛ

Гүйцэтгэх захирал

Т.Батзул нь Мандал даатгалын Гүйцэтгэх захирал бөгөөд Монголын банк санхүү, даатгалын салбарт 12 гаруй жил ажилласан туршлагатай, Их Британийн Уэлсийн их сургуулийн бизнесийн удирдлагын магистр зэрэгтэй.

Жадамбасүрэн БАТЧИМЭГ

Гүйцэтгэх захирлын орлогч

Ж.Батчимэг нь дэд бүтэц, банк санхүүгийн төсөл, төслийн удирдлагын салбарт 20 орчим жил ажилласан туршлагатай бөгөөд төслийн удирдлагын зөвлөх, сургагч багш, Голомт банкны хэлтсийн захирал, Эм-Си-Эс Группт төслийн удирдлагын мэргэжилтнээр тус тус ажиллаж байсан.

Тэрээр 2021 оноос Мандал даатгалын гүйцэтгэх захирлын орлогчоор томилогдон үйл ажиллагааны нэгжүүдийг хариуцан ажиллаж байна.

Гантулга ХАЛИУНАА

Санхүү хариуцсан захирал

Г.Халиунаа нь Мандал даатгалын Санхүү хариуцсан захирал бөгөөд компанийн санхүүгийн удирдлага, хөрөнгө оруулалтын удирдлагыг хариуцан ажиллаж байна. Тэрээр Голомт банк ХХК-д Удирдлагын мэдээллийн хэлтсийн захирлаар ажиллаж байсан.

Г.Халиунаа нь Монгол Улсын Их Сургуулийн Эдийн Засгийн сургуулийн Санхүүгийн удирдлагын бакалавр зэрэгтэй.

Тогтох ДЭНСМАА

Иргэдийн даатгал хариуцсан захирал

Т.Дэнсмаа нь Мандал даатгалын Иргэдийн даатгал хариуцсан захирал бөгөөд өмнө нь Голомт банкны бизнес хөгжлийн хэлтсийн захирал, ХасБанкны хэлтсийн захирал, ахлах менежерээр ажиллаж байсан.

Корпорейт байгууллагын бизнес хөгжүүлэлт, бүтээгдэхүүн хөгжүүлэлт чиглэлд ажиллаж олон бүтээгдэхүүн үйлчилгээг зах зээлд шинээр нэвтрүүлж байсан туршлагатай. Тэрээр олон нийтийн санхүүгийн боловсролыг сайжруулах зорилгоор хуримтлал, бүтээгдэхүүн хөгжүүлэлтийн талаарх лекц, илтгэлүүд, мөн бизнес эрхлэгчдэд зориулсан зөвлөгөө өгөх контент зэргийг тогтмол хүргэдэг.

Т.Дэнсмаа нь Монгол Улсын Их Сургуулийн Бизнесийн сургуулийн санхүү удирдлагын бакалавр зэрэгтэй.

Дашээвэг ЖАВХЛАН

Байгууллагын даатгал хариуцсан захирал

Д.Жавхлан нь Мандал даатгал ХК-ийн Байгууллагын даатгал хариуцсан захирал бөгөөд одоогоор тус компанийн Корпорейт харилцагчийн даатгалын борлуулалт, CRM, нөхөн төлбөр, халамж, үйлчилгээг хариуцан ажиллаж байна. Тэрээр даатгалын салбарт байгууллагын даатгалын чиглэлээр 8 дахь жилдээ ажиллаж байна.

Д.Жавхлан нь Санхүү Эдийн Засгийн Их Сургуулийн санхүүгийн удирдлагын бакалавр зэрэгтэй.

Зоригт ОДМАА

Маркетинг хариуцсан захирал

З.Одмаа Мандал даатгалын маркетинг хариуцсан захирал бөгөөд даатгалын салбарын маркетинг, бизнес хөгжлийн чиглэлээр 12 жил ажилласан туршлагатай, олон улсын Certified Digital Marketing Professional зэрэгтэй.

З.Одмаа нь Санхүү Эдийн Засгийн Их Сургуулийн Бизнесийн удирдлагын магистр зэрэгтэй.

Сэлэнгэ МӨНГӨНЦЭЦЭГ

Нөхөн төлбөр, үйлчилгээ хариуцсан захирал

С.Мөнгөнцэцэг нь Мандал даатгалын Нөхөн төлбөр, Үйлчилгээ хариуцсан захирал. Тэрээр үүрэн холбоо, банк санхүүгийн салбарын томоохон компаниуд болох Мобиком корпорац, ХААН банк болон Голомт банкинд сүүлийн 10 гаруй жил бүтээгдэхүүн хөгжүүлэлт, борлуулалт, үйлчилгээний бодлого, чанарын хяналт, үйл ажиллагааны сайжруулалт, сургалт хөгжлийн чиглэлээр ажиллаж байсан туршлагатай. Түүнчлэн Бизнесийн зөвлөх үйлчилгээний компанид Харилцагчийн үйлчилгээний сургалт, судалгааны чиглэлийг хариуцан ажиллаж, томоохон төслүүд хэрэгжүүлсэн.

С.Мөнгөнцэцэг нь Хүмүүнлэгийн Ухааны Их Сургуулийн Мэдээллийн системийн менежмент болон Санхүү Эдийн Засгийн Их Сургуулийн Санхүү менежментийн бакалавр зэрэгтэй.

Цэрэндорж БАТЦЭНГЭЛ

CRM, Халамж үйлчилгээний хэлтсийн захирал

Ц.Батцэнгэл нь Мандал даатгалын CRM, Халамж үйлчилгээний хэлтсийн захирал бөгөөд компанийн CRM систем, халамжийн үйл ажиллагааг хариуцан ажиллаж байна. Тэрээр банкинд 9 жил, хөрөнгө оруулалт, даатгалын чиглэлээр 3 жилийн туршлагатай. Хасбанк, Голомт банкны бүс хариуцсан менежерээр ажиллаж гүйцэтгэлийн үнэлгээ, дата анализ, систем хөгжүүлэлт чиглэлээр ажиллаж байсан.

Ц.Батцэнгэл нь Монгол Улсын Их Сургуулийн Эдийн Засгийн сургуулийн Бизнесийн удирдлагын бакалавр зэрэгтэй.

Түвшинжаргал АРИУНАА

Корпорейт даатгалын хэлтсийн захирал

Т.Ариунаа нь Мандал даатгалын Корпорейт даатгалын хэлтсийн захирал бөгөөд компанийн корпорейт даатгалын борлуулалтын үйл ажиллагааг хариуцан ажиллаж байна. Тэрээр өмнө нь МИГ даатгал ХХК-ийн Эрх зүй, Нөхөн төлбөрийн газрын захирлаар ажиллаж байсан бөгөөд даатгалын салбарт Нөхөн төлбөр, Хууль, эрх зүйн чиглэлээр 10 жил ажилласан туршлагатай.

Т.Ариунаа нь Их Засаг Олон Улсын Их Сургуулийн Эрх зүйн бакалавр зэрэгтэй.

Дорж БАВУУГАРЬД

Мэдээллийн технологийн хэлтсийн захирал

Д.Бавуугарьд нь Мандал даатгалын Мэдээллийн технологийн хэлтсийн захирлаар ажилладаг. Тэрээр Хадгаламжийн банк, Монгол шуудан банк, Төрийн банк, Улаанбаатар хотын банканд мэдээллийн технологийн чиглэлээр ажиллаж байсан бөгөөд банк санхүүгийн салбарт 20 жил ажилласан туршлагатай.

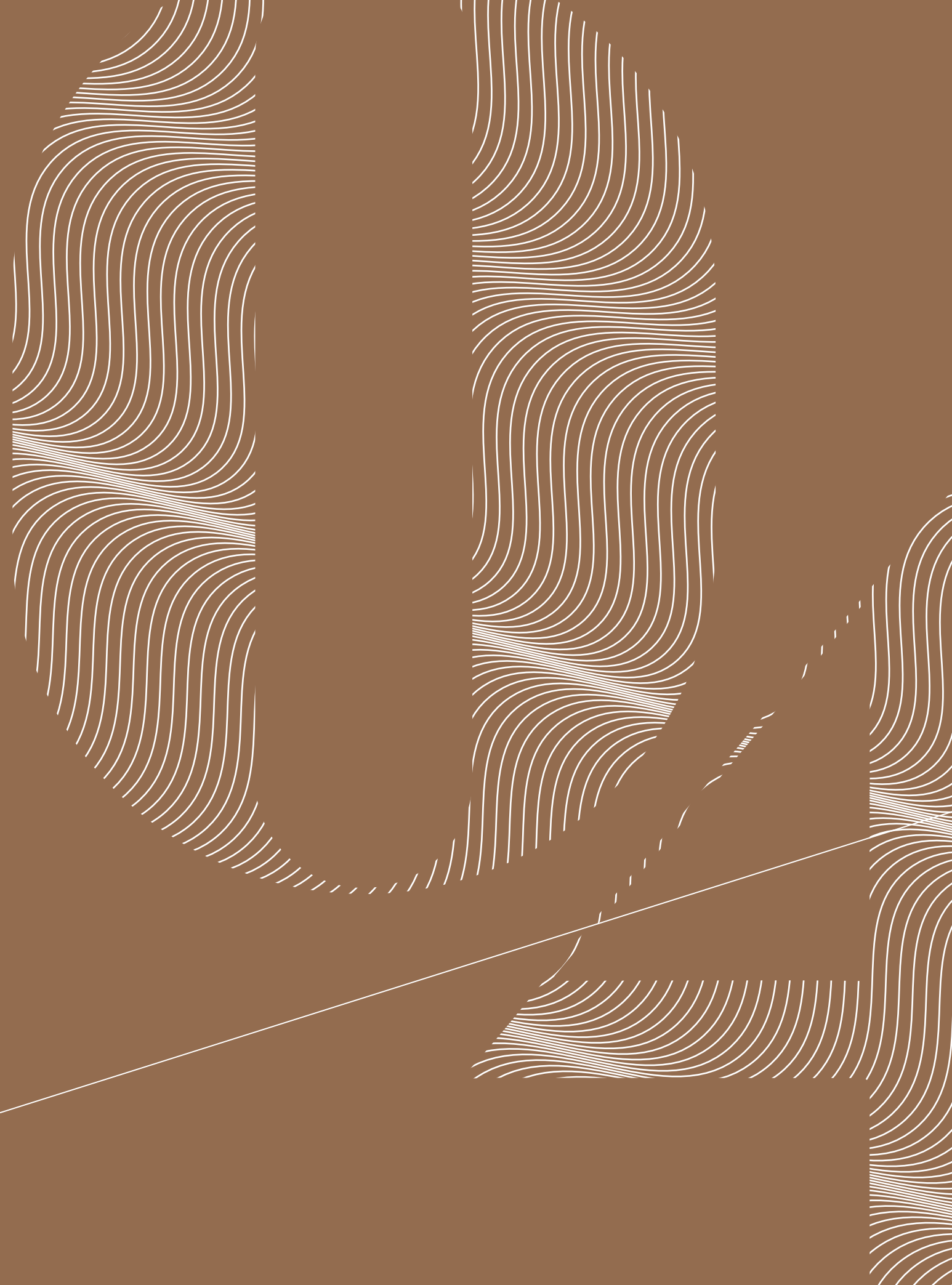
Д.Бавуугарьд нь Монгол Улсын Боловсролын Их Сургуулийн физик электроникийн бакалавр зэрэгтэй.

Энхтайван БАЯРЧИМЭГ

Захиргаа, хүний нөөцийн хэлтсийн захирал

Э.Баярчимэг нь Мандал даатгалын Захиргаа, Хүний нөөцийн хэлтсийн захирлаар ажилладаг ба компанийн хүний нөөц, сургалт хөгжлийн бодлого, үйл ажиллагааг хариуцан ажиллаж байна. Тэрээр Ньютел, Скайтел компаниудад Захиргааны хэлтсийн менежерээр ажиллаж байсан, хүний нөөцийн чиглэлээр 7 жил, банк санхүүгийн байгууллагад 5 жил ажилласан туршлагатай.

Э.Баярчимэг нь Улаанбаатарын их сургуулийн Бизнесийн удирдлагын магистр зэрэгтэй.

**АУДИТЛАГДСАН
САНХҮҮГИЙН
ТАЙЛАН**

Accountants &
business advisers

ПИ КЭЙ ЭФ МОНГОЛИА АУДИТ ХХК

Даун Таун Бьюдинг, #602 тоот,
Жамьяан гүний гудамж -18/1,
1 -р хороо, Сүхбаатар дүүрэг-14240,
Улаанбаатар хот, Монгол улс

Утас: +976-75057979

Факс: +976-70186131

Имэйл: info@pkf.mn

Ref:13/MD/02/12032021/BP

ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ТАЙЛАН

“МАНДАЛ ДААТГАЛ” ХК -ИЙН ТӨЛӨӨЛӨН УДИРДАХ ЗӨВЛӨЛ БОЛОН ХУВЬЦАА ЭЗЭМШИГЧДЭД

Дүгнэлт

Бид “МАНДАЛ ДААТГАЛ” ХК (цаашид “Компани” гэх) –ийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31 –ний өдрөөрх Санхүүгийн байдлын тайлан, энэ өдрөөр тасалбар болгосон жилийн Орлогын дэлгэрэнгүй тайлан, Өмчийн өөрчлөлтийн тайлан, Мөнгөн гүйлгээний тайлан, эдгээр санхүүгийн тайлантай холбоотой нэмэлт тодруулга болон нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогуудад аудит хийлээ.

Бидний дүгнэлтээр, тус компанийн Санхүүгийн тайлангууд нь компанийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31 –ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, энэ өдрөөр тасалбар болгосон жилийн санхүүгийн үр дүн болон мөнгөн гүйлгээг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд Санхүүгийн Тайлагналын Олон Улсын Стандарт /СТОУС/ -ын дагуу үнэн зөв, бодитойгоор илэрхийлсэн байна

Дүгнэлтийн үндэслэл

Бид аудитаа Аудитын Олон Улсын Стандарт /АОУС/ -ын дагуу гүйцэтгэлээ. Энэ стандартын дагуу хүлээх хариуцлагаа энэхүү тайлангийн Санхүүгийн тайлангийн аудитад аудиторын хүлээх үүрэг хариуцлага хэсэгт тайлбарласан. Бид Монгол улсад мөрдөгддөг санхүүгийн тайлангийн аудиттай холбоотой ёс зүйн шаардлагуудын дагуу компаниас хараат бус бөгөөд эдгээр шаардлагуудын дагуу тавигддаг ёс зүйн бусад хариуцлагаа бүрэн биелүүлсэн. Бидний олж авсан аудитын нотолгоо нь дүгнэлт гаргахад хангалттай бөгөөд зохистой үндэслэл болно гэж найдаж байна.

Санхүүгийн тайлантай холбоотой удирдлагын болон засаглал хариуцсан этгээдүүдийн үүрэг

Санхүүгийн тайлангуудыг Санхүүгийн Тайлагналын Олон Улсын Стандартын дагуу бэлтгэж, толилуулах нь компанийн удирдлагын үүрэг болно. Энэхүү үүрэг хариуцлагад залилан болон алдаанаас үүдэлтэй материаллаг буруу илэрхийлэлгүй санхүүгийн тайлангуудыг бэлтгэхэд шаардлагатай дотоод хяналтыг тогтоох үүрэг орно.

Санхүүгийн тайлангуудыг бэлтгэхдээ удирдлага нь компанийг татан буулгах, түүний үйл ажиллагааг зогсоохоор төлөвлөж байгаа эсвэл эдгээрийг хийхээс өөр боломжит арга зам байхгүй байгаагаас бусад үед компани нь үйл ажиллагаагаа тасралтгүй үргэлжлүүлэх чадвар, илчлэл, шаардлагатай бол энэхүү тасралтгүй байх зарчимтай холбоотой асуудлууд болон нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх зарчмыг хэрэглэхтэй холбоотой асуудлуудыг үнэлэх үүрэгтэй.

Засаглал хариуцсан этгээдүүд компанийн санхүүгийн тайлагналын үйл явцыг хянах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайлангуудын аудитад хүлээх аудиторын үүрэг хариуцлага

Бидний зорилго бол санхүүгийн тайлангууд бүхэлдээ аливаа залилан эсвэл алдаанаас үүдэлтэй материаллаг хэмжээний буруу илэрхийлэлгүй эсэх талаар үндэслэлтэй баталгаа олж авах болон бидний дүгнэлтийг багтаасан аудиторын тайлан бэлтгэх юм.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь өндөр түвшний баталгаажуулалт боловч Аудитын Олон Улсын Стандартын дагуу гүйцэтгэгдсэн аудитаар оршин байгаа материаллаг буруу илэрхийллийг үргэлж илрүүлнэ гэсэн баталгаа өгдөггүй.

ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ТАЙЛАН (ҮРГЭЛЖЛЭЛ)**“МАНДАЛ ДААТГАЛ” ХК-ийн ТӨЛӨӨЛӨН УДИРДАХ ЗӨВЛӨЛ БОЛОН ХУВЬЦАА ЭЗЭМШИГЧДЭД****Санхүүгийн тайлангуудын аудитад хүлээх аудиторын үүрэг хариуцлага (үргэлжлэл)**

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас гарах бөгөөд хэрэв тэдгээр нь дангаараа болон нийлбэр дүнгээрээ санхүүгийн тайлангуудад үндэслэн хэрэглэгчдийн гаргах эдийн засгийн шийдвэрт мэдэгдэхүйц нөлөөлөх бол материаллаг гэж үзнэ.

АОУС - ын дагуу хийх аудитын үед бид мэргэжлийн үнэлэмж, мэргэжлийн үл итгэх зарчмыг баримтлан ажилладаг. Бид мөн:

- Залилан эсвэл алдааны улмаас үүсч болох нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн материаллаг буруу тайлагналуудын эрсдэлүүдийг таних, үнэлэх, тэдгээр эрсдэлд тохирох аудитын горимуудыг боловсруулах, гүйцэтгэх, өөрсдийн дүгнэлтэнд үндэслэл болохуйц хангалттай, зохистой аудитын нотолгоог олж авах. Залилан нь хуйвалдах, бичиг баримт хуурамчаар үйлдэх, санаатайгаар орхигдуулах, буруу мэдэгдэл хийх, дотоод хяналтыг зөрчих зэрэг үйлдлүүдтэй холбоотой байж болох тул залилангаас үүдэн гарсан материаллаг буруу тайлагналыг илрүүлэхгүй байх эрсдэл нь алдаанаас үүдэн гарсан буруу тайлагналыг ирүүлэхгүй байх эрсдэлээс өндөр байдаг.
- Компанийн дотоод хяналтын үр нөлөөтэй байдалд дүгнэлт өгөх зорилгоор биш тухайн нөхцөл байдалд тохирохуйц аудитын горим боловсруулахын тулд аудитад хамааралтай дотоод хяналтын талаар ойлголт олж авах.
- Хэрэглэсэн нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогууд нь зохистой эсэх, удирдлагын зүгээс нягтлан бодох бүртгэлийн ойлголцоо тооцоолууд, холбогдох тодруулгууд нь үндэслэлтэй эсэхийг үнэлэх.
- Нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх зарчмыг удирдлага зохистой хэрэглэсэн эсэх, олж авсан аудитын нотолгоонд үндэслэн Компанийн үйл ажиллагаагаа тасралтгүй явуулах чадамжид мэдэгдэхүйц эргэлзээ үүсгэж болох үйл явдал эсвэл нөхцөл байдалтай холбоотой материаллаг тодорхой бус байдал байгаа эсэхийг дүгнэх. Хэрэв материаллаг тодорхой бус байдал байна гэж дүгнэвэл, бид аудиторын тайландаа нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн холбогдох тодруулгыг хийж өгөх эсвэл ийм тодруулга хангалтгүй бол дүгнэлтээ өөрчлөх шаардлагатай болдог. Аудиторын тайлан гарах өдөр хүртэл олж авсан аудитын нотолгоонд үндэслэн бид дүгнэлтээ гаргадаг. Гэвч ирээдүйн үйл явдал, нөхцөл байдал компанийн тасралтгүй байх зарчмыг алдагдуулж болно.
- Компанийн санхүүгийн тайлангууд (үүнд тодруулгууд багтана)-ын ерөнхий толилуулга, бүтэц, агуулгыг үнэлэх мөн нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангууд нь зөв толилуулгын шаардлагыг хангахуйц байдлаар холбогдох ажил гүйлгээ, үйл явдлуудыг илэрхийлсэн эсэхийг үнэлэх.

Бид аудитын ажлын төлөвлөсөн хамрах хүрээ, цаг хугацаа, томоохон хэмжээний дутагдал болон аудитын явцад олж тогтоосон дотоод хяналтын томоохон доголдол зэргийг багтаасан асуудлуудыг засаглал хариуцсан этгээдүүдэд мэдэгддэг.

Бусад зүйл

Энэхүү тайланг өөр ямар нэгэн зорилгоор биш, Монгол Улсын “Компанийн тухай хууль”-ийн 94 дүгээр зүйлд заасны дагуу Компанийн хувьцаа эзэмшигчдийн захиалгаар аудитыг гүйцэтгэн, Компанийн хувьцаа эзэмшигчдэд зориулан гаргалаа. Бид энэхүү тайлангийн агуулгын хүрээнд өөр аливаа нэг гуравдагч талын өмнө хариуцлага хүлээхгүй болно.

П.БАЯРМАА

Гүйцэтгэх захирал

Улаанбаатар хот, Монгол улс

Огноо: 2022 оны 3 дугаар сарын 14

ПИ КЭЙ ЭФ МОНГОЛИА АУДИТ ХХК

Мэргэшсэн нягтлан бодогчид

Пи Кэй Эф Монголиа Аудит ХХК

ОРЛОГЫН ДЭЛГЭРЭНГҮЙ ТАЙЛАН

мянган төгрөг	Тодруулга	2020	2021
Даатгалын хураамжийн нийт орлого	5	33,224,744	35,614,683
Даатгалын хураамжийн буцаалт	5	(1,599,998)	(1,217,596)
Давхар даатгалын хураамжийн зардал	5	(15,220,697)	(15,730,123)
Даатгалын хураамжийн цэвэр орлого		16,404,049	18,666,963
Орлогод тооцоогүй хураамжийн нөөцийн өөрчлөлт	5	8,537,040	(3,573,794)
Давхар даатгалын хойшлогдсон хураамжийн өөрчлөлт	5	(9,140,559)	3,221,319
Орлогод тооцсон хураамж		17,007,568	19,019,437
Нийт нөхөн төлбөрийн зардал	6	7,862,275	8,150,304
Давхар даатгагчийн хариуцсан нөхөн төлбөр	6	640,962	1,132,089
Буруутай этгээдийн хариуцсан нөхөн төлбөр	6	57,144	161,533
Нөхөн төлбөрийн цэвэр зардал		7,164,169	6,856,681
Нөхөн төлбөрийн нөөц сангийн өөрчлөлт	6	985,026	302,849
Нөхөн төлбөрийн нөөц сангийн давхар даатгагчид ногдох хэсгийн өөрчлөлт	6	(634,774)	457,609
Учирч болзошгүй хохирлын нөөц сангийн өөрчлөлт	6	842,618	318,044
Зардалд тооцсон нөхөн төлбөр		8,357,039	7,935,184
Даатгалын гэрээний зардал	7	(1,541,836)	(1,858,376)
Давхар даатгалын шимтгэлийн орлого	8	127,740	207,257
Хөрөнгө оруулалтын орлого ба олз	9	4,788,912	5,009,599
Даатгалын үйл ажиллагааны ашиг		12,025,345	14,442,732
Хүү, эрхийн шимтгэлийн орлого	10	29,655	10,390
Бусад орлого	11	344,953	97,129

ОРЛОГЫН ДЭЛГЭРЭНГҮЙ ТАЙЛАН (үргэлжлэл)

мянган төгрөг	Тодруулга	2020	2021
Ерөнхий ба удирдлагын зардал	12	(6,600,523)	(7,269,853)
Борлуулалт, маркетингийн зардал	12	(940,021)	(937,146)
Санхүүгийн зардал	13	(254,691)	(100,294)
Бусад зардал	14	(417,554)	(40,094)
Гадаад валютын ханшийн зөрүүний олз	15	824,660	80,099
Биет болон биет бус хөрөнгө данснаас хассаны гарз	16	-	18,839
Бусад ашиг (алдагдал)		(7,013,611)	(8,140,931)
Татварын өмнөх ашиг (алдагдал)		5,011,734	6,301,802
Орлогын татварын зардал	17	477,666	693,811
Татварын дараах ашиг (алдагдал)		4,534,068	5,607,991
Зогсоосон үйл ажиллагааны татварын дараах ашиг			
Тайлант үеийн цэвэр ашиг		4,534,068	5,607,991
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдлийн зөрүү		(76,052)	1,334,440
Орлогын нийт дүн		4,458,016	6,942,431

Холбогдох нэмэлт тэмдэглэлүүд нь эдгээр санхүүгийн тайлангуудын салшгүй хэсэг болно.

САНХҮҮГИЙН БАЙДЛЫН ТАЙЛАН

мянган төгрөг	Тодруулга	2020	2021
Хөрөнгө			
Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө	18	2,230,334	3,687,400
Даатгалын авлага	19	5,256,775	7,506,080
Бусад санхүүгийн хөрөнгө	20	376,269	41,692
Бусад санхүүгийн бус хөрөнгө	21-23	560,599	889,748
Хөрөнгө оруулалт	24-25	31,355,450	34,590,217
Даатгалын хөрөнгө	26	13,748,739	10,349,670
Үндсэн хөрөнгө	27	1,483,515	1,300,409
Биет бус хөрөнгө	28	144,057	261,972
Нийт хөрөнгө		55,155,736	58,627,188
Өр төлбөр ба эзэмшигчийн өмч			
Өр төлбөр			
Даатгалын өглөг	29	2,913,585	4,093,006
Бусад санхүүгийн өр төлбөр	30-31	19,073	212,746
Бусад санхүүгийн бус өр төлбөр	32-34	1,776,044	1,723,404
Орлогод тооцоогүй хураамжийн нөөц	35	21,371,085	17,797,291
Нөхөн төлбөрийн нөөц сан	36	6,421,757	7,042,651
Нийт өр төлбөрийн дүн		32,501,546	30,901,224
Эздийн өмч			
Хувьцаат капитал	37	6,243,016	6,243,016
Нэмж төлөгдсөн капитал	38	4,441,896	4,441,896
Дахин үнэлгээний нэмэгдэл	39	(147,149)	1,187,291
Хуримтлагдсан ашиг	40	12,116,428	15,885,887
Нийт эздийн өмчийн дүн		22,654,191	27,758,091
Нийт өмч ба өр төлбөр		55,155,736	58,627,188

Холбогдох нэмэлт тэмдэглэлүүд нь эдгээр санхүүгийн тайлангуудын салшгүй хэсэг болно.

ӨМЧИЙН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН ТАЙЛАН

мянган төгрөг	Өмч	Нэмж төлөгдсөн капитал	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдэл	Хуримтлагдсан ашиг / (алдагдал)	Нийт
2019 оны 12-р сарын 31-ний үлдэгдэл	6,243,016	4,441,896	(71,096)	10,115,434	20,729,249
Залруулсан үлдэгдэл	6,243,016	4,441,896	(71,096)	10,115,434	20,729,249
Тайлант үеийн цэвэр ашиг (алдагдал)	-	-	-	4,534,068	4,534,068
Бусад дэлгэрэнгүй орлого	-	-	(125,709)	-	(125,709)
Өмчид гарсан өөрчлөлт	-	-	-	(35,868)	(35,868)
Зарласан ногдол ашиг	-	-	-	(2,497,206)	(2,497,206)
Дахин үнэлгээний нэмэгдлийн хэрэгжсэн дүн	-	-	49,657	-	49,657
2020 оны 12-р сарын 31-ний үлдэгдэл	6,243,016	4,441,896	(147,149)	12,116,428	22,654,191
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлтийн нөлөө, алдааны залруулга	-	-	-	34,374	34,374
Залруулсан үлдэгдэл	6,243,016	4,441,896	(147,149)	12,150,801	22,688,564
Тайлант үеийн цэвэр ашиг (алдагдал)	-	-	-	5,607,991	5,607,991
Бусад дэлгэрэнгүй орлого	-	-	1,334,439,928	-	1,334,440
Өмчид гарсан өөрчлөлт	-	-	-	-	-
Зарласан ногдол ашиг	-	-	-	(1,872,905)	(1,872,905)
Дахин үнэлгээний нэмэгдлийн хэрэгжсэн дүн	-	-	-	-	-
2021 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	6,243,016	4,441,896	1,187,291	15,885,887	27,758,090

Холбогдох нэмэлт тэмдэглэлүүд нь эдгээр санхүүгийн тайлангуудын салшгүй хэсэг болно.

МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН

мянган төгрөг	2020	2021
Үндсэн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ		
Мөнгөн орлогын дүн (+)	33,191,584	34,958,698
Даатгалын хураамжийн орлого	31,390,135	32,595,228
Давхар даатгалын нөхөн төлбөр	929,034	616,820
Даатгалын нөхвөрөөс хүлээн авсан мөнгө	1,421	-
Бусад мөнгөн орлого	870,994	1,746,650
Мөнгөн зарлагын дүн (-)	29,935,750	32,204,433
Ажиллагчдад төлсөн	3,438,296	3,434,664
Нийгмийн даатгалын байгууллагад төлсөн	361,600	885,080
Бараа материал худалдан авахад төлсөн	35,764	346,474
Ашиглалтын зардалд төлсөн	20,879	92,356
Давхар даатгагчид төлсөн давхар даатгалын хураамж	13,976,368	13,495,174
Нөхөн төлбөрт төлсөн	7,505,807	8,170,210
Үүнээс: Сайн дурын даатгалын	7,066,336	7,248,407
Албан журмын даатгалын	439,470	921,803
Даатгалын төлөөлөгчийн шимтгэл	179,476	347,229
Даатгалын зуучлагчид төлсөн төлбөр	835,086	903,027
Даатгалын хохирол үнэлэгчид төлсөн төлбөр	2,830	-
Түлш шатахуун, тээврийн хөлс, сэлбэг хэрэгсэлд төлсөн	51,031	76,551
Хүүний төлбөрт төлсөн	254,691	-
Татварын байгууллагад төлсөн	779,585	1,384,056
Даатгалын төлбөрт төлсөн	238	2,932
Бусад мөнгөн зарлага	2,494,098	3,066,681
Үндсэн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	3,255,835	2,754,265
Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ		
Мөнгөн орлогын дүн (+)	44,946,332	69,901,733
Хөрөнгө оруулалт борлуулсны орлого	42,558,794	65,696,054
Хүлээн авсан хүүний орлого	2,287,228	4,105,490
Хүлээн авсан ногдол ашиг	100,311	100,189
Мөнгөн зарлагын дүн (-)	44,498,686	69,266,452
Үндсэн хөрөнгө олж эзэмшихэд төлсөн	459,823	398,413

мянган төгрөг	2020	2021
Биет бус хөрөнгө олж эзэмшихэд төлсөн	265,813	110,783
Хөрөнгө оруулалт олж эзэмшихэд төлсөн	43,773,050	68,757,257
Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	447,647	635,281
Санхүүгийн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ		
Мөнгөн орлогын дүн (+)	5,119,685	(52)
Зээл авсан, өрийн үнэт цаас гаргаснаас хүлээн авсан	5,100,000	-
Ханшийн зөрүү	19,685	(52)
Мөнгөн зарлагын дүн (-)	7,496,969	1,900,302
Зээл, өрийн үнэт цаасны төлбөрт төлсөн мөнгө	5,100,000	-
Төлсөн ногдол ашиг	153,622	203,974
Бусад	2,243,347	1,696,327
Санхүүгийн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	(2,377,284)	(1,900,354)
Бүх цэвэр мөнгөн гүйлгээ	1,326,197	1,457,066
Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	904,137	2,230,334
Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	2,230,334	3,687,400

Холбогдох нэмэлт тэмдэглэлүүд нь эдгээр санхүүгийн тайлангуудын салшгүй хэсэг болно.

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД

1. Компанийн талаарх ерөнхий мэдээлэл

“Мандал Даатгал” ХК нь 2011 оны 4 дүгээр сарын 26-ны өдөр Монгол улсад үүсгэн байгуулагдаж Санхүүгийн Зохицуулах Хорооноос ердийн даатгалын үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлөө авсан.

2018 оны 9 дүгээр сарын 25 -ны өдрийн байдлаар Мандал Даатгал ХК нь нийт 6,2 сая ширхэг энгийн хувьцааг эргэлтэнд гаргасан нь бүрэн эргэлтэнд байна. 2018 оны 9 дүгээр сард Мандал Даатгал ХК нь халаасны 1,2 сая ширхэг энгийн хувьцааг болон “Юу Эм Си Капитал” ХХК -ийн эзэмшлийн 0,3 сая ширхэг энгийн хувьцааны хамтаар, компанийн нийт энгийн хувьцааны 25 хувийг эзлэх хувьцааг олон нийтэд санал болгож, үнэт цаасны анхдагч зах зээл дээр арилжаалснаар, 2018 оны 9 дүгээр сарын 21-ний өдөр Хувьцаат компанийн хэлбэрт шилжин, Хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлийн газарт бүртгүүлсэн байна.

Одоогоор компанийн эргэлтэнд байгаа нийт энгийн хувьцааны эзэмшил дараах байдалтай байна. Үүнд:

- Голомт Файнэншл Групп ХХК - 40.85%
- Юу Эм Си Капитал ХХК - 37.46%
- Ган Ворлд Вайд Инвестмент ХХК - 4.14%
- Олон нийт - 17.55%

“Мандал Даатгал” ХК нь 2020 онд Олон улсын үнэлгээний “AM Best” агентлагаас санхүүгийн чадавх болон зээлжих зэрэглэлийн үнэлгээ авсан анхны Монгол компани болсон ба 2021 онд “AM Best” агентлагаар үнэлгээгээ дахин баталгаажуулж, ерөнхий санхүүгийн чадавх нь “В”, урт хугацааны зээлжих зэрэглэл “ВВ+” гэж тус тус үнэлэгдсэн бөгөөд цаашдын төлөв нь “Тогтвортой” хэмээн үнэлэгджээ.

“Мандал Даатгал” ХК нь 2021 оны байдлаар

ердийн даатгалын 15 хэлбэрээр бүтээгдэхүүн гарган, даатгалын үйл ажиллагаагаа эрхэлж, Өмнөговь, Дархан-Уул болон Орхон аймгуудад салбар төлөөлөгчийн газартайгаар ажиллаж байна.

2. Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлого

2.1 ТАЙЛАН БЭЛТГЭХ ҮНДЭСЛЭЛ

Нийцтэй байдлын мэдэгдэл

Эдгээр санхүүгийн тайланг Нягтлан бодох бүртгэлийн Олон улсын стандартын зөвлөл (“НББОУСЗ”) -өөс баталсан Санхүүгийн Тайлагналын олон улсын стандарт (“СТОУС”) -д нийцүүлэн 2020 оны 07 дугаар сарын 07-ны өдрийн Сангийн сайдын 132 тоот тушаалаар батлагдсан “Даатгалын компаниудад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн заавар, дансны жагсаалт, санхүүгийн маягт, тодруулга, аргачлалын дагуу бэлтгэсэн.

Санхүүгийн тайлангууд нь Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандартын Зөвлөл (НББОУСЗ)-өөс баталсан Санхүүгийн Тайлагналын Олон Улсын Стандарт (СТОУС), Монгол улсад мөрдөгдөж буй Нягтлан Бодох Бүртгэлийн тухай хууль болон бусад хууль, тогтоомжийн дагуу түүхэн өртгийн зарчмаар бэлтгэсэн. Санхүүгийн тайлан дахь дүнгүүдийг тодруулгад өөрөөр зааснаас бусад тохиолдолд Монгол төгрөгөөр тайлагнасан.

Хэмжилтийн суурь

Санхүүгийн тайлангууд нь бодит үнэ цэнээр хэмжигдсэн үүсмэл санхүүгийн хэрэгслүүд, борлуулахад бэлэн санхүүгийн хөрөнгүүд, хөрөнгө оруулалтын зориулалттай үл хөдлөх хөрөнгө, үнэт металл болон үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээ болон хөрөнгө

оруулалтаас бусад зүйлсийн хувьд нягтлан бодох бүртгэлийн түүхэн өртөгт суурилан бэлтгэгдсэн.

Тасралтгүй үйл ажиллагаа

Санхүүгийн тайлангууд нь тасралтгүй үйл ажиллагааны зарчимд суурилан бэлтгэгдсэн. Байгууллагын тасралтгүй үйл ажиллагаанд эргэлзээ үүсгэх томоохон үйл явдал, нөхцөл байдалтай холбоотой тодорхойгүй байдал байхгүй байна.

Нягтлан бодох бүртгэлийн томоохон тооцоолол ба үнэлгээний хэрэглээ

Санхүүгийн тайланг СТОУС-ын дагуу бэлтгэх нь удирдлагаас нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын хэрэглээ болон хөрөнгө, өр төлбөр, орлого, зардлын тайлагнасан дүнд нөлөөлөх үнэлгээ, таамаглал, тооцоолол хийхийг шаарддаг. Бодит үр дүн нь эдгээр тооцоололоос ялгаатай байж болно.

Үнэлгээ тооцоолол болон гол чухал таамаглалууд нь байнга шалгагдаж байдаг. Нягтлан бодох бүртгэлийн тооцоололд хийсэн өөрчлөлтийг тухайн өөрчлөлт хийгдсэн болон ирээдүйд нөлөөлөх тайлант үеүдэд нь хүлээн зөвшөөрдөг.

Санхүүгийн тайланд тусгагдсан тоон үзүүлэлтүүдэд материаллаг нөлөө үзүүлэхээр нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогуудын хэрэглээ, тооцооллын эргэлзээтэй асуудал байхгүй болно.

Санхүүгийн тайлангийн толилуулга

Компани нь санхүүгийн байдлын тайлангийн зүйлсийг хөрвөх чадварынх нь дарааллаар толилуулсан.

Зөвхөн хүлээн зөвшөөрсөн дүнгүүдийг цэвэршүүлэх хуулиар олгогдсон эрхтэй, тооцоог цэвэр дүнгээр нь барагдуулах, эсвэл хөрөнгийг борлуулж өр төлбөрийг барагдуулах ажлыг нэгэн зэрэг хийхээр зэхэж байгаа л бол санхүүгийн хөрөнгө ба өр төлбөрийг хооронд нь цэвэршүүлэн, цэвэр дүнгээр санхүүгийн байдлын тайланд толилуулна. Нягтлан бодох бүртгэлийн аливаа нэг стандарт эсвэл тайлбараар шаардсан эсвэл зөвшөөрснөөс бусад тохиолдолд Компанийн нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод тусгайлан тодруулсанчлан орлого, зарлагыг ашиг,

алдагдал ба бусад дэлгэрэнгүй орлогын тайланд цэвэршүүлэн тайлагнаж болохгүй.

2.2 НЯГТЛАН БОДОХ БҮРТГЭЛИЙН ГОЛ БОДЛОГУУД

Гадаад валютын ханшийн тэгшитгэл

Санхүүгийн тайланг бэлтгэхэд үйл ажиллагааны валютаас бусад валютаарх ажил гүйлгээг ажил гүйлгээ гарсан өдөр Монгол банкнаас зарласан ханшаар бүртгэнэ. Тайлант хугацаа бүрийн эцэст гадаад валютаар илэрхийлэгдсэн мөнгөн зүйлсийг Монгол банкнаас тайлагналын өдрөөр зарласан ханшийг ашиглан дахин хөрвүүлэх бөгөөд мөнгөн бус зүйлсийг дахин хөрвүүлэхгүй бөгөөд бодит үнэ цэнэ тодорхойлсон өдрийн ханшаар дахин хөрвүүлсэн гадаад валютаар илэрхийлэгдсэн бодит үнэ цэнээр бүртгэгдсэн мөнгөн бус зүйлсээс бусад мөнгөн зүйлсийг ажил гүйлгээ гарсан өдрийн валютын ханшийг ашиглан хөрвүүлсэн түүхэн өртгөөр хэмжинэ.

Мөнгөн зүйлсийг дахин хөрвүүлэх болон төлбөр тооцоо хийхэд үүссэн ханшийн зөрүүг тухайн хугацааны ашиг, алдагдалд багтаана. Мөнгөн бус зүйлсийн хөрвүүлгээс үүссэн ханшийн зөрүүний олз, гарзыг шууд өмчид хүлээн зөвшөөрснөөс бусад тохиолдолд бодит үнэ цэнээр илэрхийлэгдсэн мөнгөн бус зүйлсийн дахин хөрвүүлгээс үүссэн ханшийн зөрүүг тайлант хугацааны ашиг, алдагдал багтаана.

Төгрөгийн нэгж ам доллартай харьцах ханш 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар 2,849.51 төгрөг 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар 2,848.80 төгрөг байв.

Санхүүгийн хэрэглүүр

Компани нь СТОУС 17-г 2022 оны 01 сарын 1-нээс хэрэгжүүлж эхлэхтэй холбоотой СТОУС 9-өөс түр чөлөөлөгдөх ба СТОУС 17 хэрэгжүүлэх хүртэл НББОУС 39-ийг мөрдөнө.

(i) Хүлээн зөвшөөрөх өдөр

Бүх санхүүгийн хөрөнгө, өр төлбөрүүдийг анхлан хүлээн зөвшөөрөхдөө арилжаа хийсэн өдөр буюу Компани тухайн хэрэглүүрийн гэрээний нэг тал болсон өдөр хүлээн зөвшөөрнө. Үүнд "хэвийн нөхцөлтэй

арилжаа” буюу санхүүгийн хөрөнгө худалдан авах, худалдахад холбогдох хөрөнгийг зах зээлийн журам, хэлцлээр тогтоосон хугацаанд зайлшгүй шилжүүлэхийг шаарддаг арилжаа орно.

(ii) Санхүүгийн хэрэглүүрүүдийн ангилал, анхны хүлээн зөвшөөрөлт болон дараа үеийн хэмжилт

Санхүүгийн хэрэглүүрийг анх бодит үнэ цэнээр буюу өгсөн (хөрөнгийн хувьд) эсвэл хүлээн авсан (өр төлбөрийн хувьд) төлбөрийн бодит үнэ цэнээр бүртгэнэ. Санхүүгийн хэрэглүүрийн анхдагч хэмжилтэд бодит үнэ цэнэ нь орлого, зардлын дансанд бүртгэгдэх санхүүгийн хөрөнгө болон өр төлбөрөөс бусад тохиолдолд ажил гүйлгээний өртгийг оруулна. Санхүүгийн хөрөнгөөс бий болох мөнгөний урсгал дахь гэрээний эрх дуусгавар болоход эсвэл санхүүгийн хөрөнгө ба бүх бодит эрсдэл, шагнал шилжихэд санхүүгийн хөрөнгийг үл зөвшөөрнө. Санхүүгийн өр төлбөрийг барагдуулсан, чөлөөлсөн, хүчингүй болгосон эсвэл хугацаа дууссан үед нь үл хүлээн зөвшөөрнө.

НББОУС 39 ангиллын дагуу Компанийн санхүүгийн хөрөнгө нь зөвхөн зээл болон авлага, харин санхүүгийн өр төлбөр нь зөвхөн баталгаажсан бонд болон зээлээр авсан санхүүжилтээс бүрдэнэ.

Дараа үеийн хэмжилтийн зорилгоор хейджийн хэрэглүүрээс бусад санхүүгийн хөрөнгө анхдагч хүлээн зөвшөөрөлтөөр дараах категорит хуваагдана.

- Зээл ба авлага
- Ашиг, алдагдлын дараах бодит үнэ цэнээр хэмжсэн санхүүгийн хөрөнгө
- Борлуулах боломжтой санхүүгийн хөрөнгө
- Гэрээний хугацаа дуустал эзэмших санхүүгийн хөрөнгө

Санхүүгийн хөрөнгүүд хэрэглүүрийн шинж чанар, зорилтоос шалтгаалан анхдагч хүлээн зөвшөөрөлтөөр өөр өөр ангилалд ордог. Санхүүгийн хэрэглүүрийн ангилал нь түүний хэмжилт, санхүүгийн хэрэглүүрийн үр дүнд бий болсон орлого, зарлагыг ашиг, алдагдлаар эсвэл шууд бусад дэлгэрэнгүй орлогод хүлээн зөвшөөрөх эсэхэд чухал хамааралтай.

Компани санхүүгийн хөрөнгөө төлбөр

тооцоо хийх өдрийн бүртгэлээр хүлээн зөвшөөрдөг. Санхүүгийн хөрөнгийн үнэ цэнэ буурсан эсэх талаарх үнэлгээг ядаж тайлант хугацааны эцэс бүрт хийнэ. Бусад зардалд толилуулсан даатгалын авлагын үнэ цэнийн бууралтаас бусад ашиг, алдагдлаар хүлээн зөвшөөрсөн санхүүгийн хөрөнгөтэй холбоотой бүх орлого, зардлыг санхүүгийн зардал, санхүүгийн орлого эсвэл бусад санхүүгийн зүйлсэд толилуулна.

Компанийн санхүүгийн өр төлбөрт даатгалын ба бусад өглөг орно.

(iii) Зээл ба авлага

Зээл болон авлага нь идэвхтэй зах зээл дээр бүртгэлгүй, тогтмол эсвэл тодорхойлох боломжтой төлбөрүүдтэй дараахаас бусад үүсмэл бус санхүүгийн хөрөнгө юм:

- Компани нэн даруй эсвэл ойрын хугацаанд борлуулах хандлагатай байгаа ба Компани анх хүлээн зөвшөөрөхдөө “Бодит үнэ цэнийн өөрчлөлт нь орлого, зардлын дансанд бүртгэгдэх” гэж ангилсан санхүүгийн хэрэглүүрүүд;
- Компани анх хүлээн зөвшөөрөхдөө “Борлуулахад бэлэн” гэж ангилсан санхүүгийн хэрэглүүрүүд;
- Компани зээлийн үнэ цэнийн бууралтын улмаас биш өөр бусад шалтгааны улмаас анх оруулсан хөрөнгөө нийт дүнгээр нь эргүүлэн олж авч чадахгүй болсон санхүүгийн хэрэглүүрүүд.

Зээл ба авлагад даатгалын ба бусад авлага, гар дээрх бэлэн мөнгө болон банкин дахь мөнгө багтана. Анх хэмжсэний дараа авлагыг үр ашигт хүүний аргыг хэрэглэн хорогдуулсан өртгөөс үнэ цэнэ бууралтын санг хассан дүнгээр бүртгэнэ. Хорогдуулсан өртгийг үр ашигт хүүний салшгүй хэсэг болох худалдан авалтын урамшуулал, хөнгөлөлт болон шимтгэлийг оролцуулан тооцно. Хорогдуулалт нь орлогын тайлангийн “Хүүний орлого”-д багтана. Уг хөрөнгө оруулалтын үнэ цэнийн бууралтаас үүссэн алдагдлыг ашиг, алдагдал ба бусад дэлгэрэнгүй орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрнө.

Зээл ба зээлээр авсан эх үүсвэр

Зээлийг түүнтэй холбоотой гаргалтын зардлын цэвэр дүн буюу бодит үнэ цэнээр анхлан хүлээн зөвшөөрнө. Бодит үнэ цэнэ, нэрлэсэн үнэ хоорондын зөрүүг тухайн

зээллэгийг эзэмшигчээс авснаас бусад тохиолдолд ашиг, алдагдлаар хүлээн зөвшөөрнө. Тийм тохиолдолд бодит үнэ цэнэ, нэрлэсэн үнэ хоорондын зөрүүг өмчид нэмэлт капиталгаар хүлээн зөвшөөрнө. Анхдагч хүлээн зөвшөөрөлтийн дараагаар зээл ба зээллэг нь өртөг болон үр ашигт хүүгийн сууриарх зээллэгийн хугацааны турш ашиг алдагдалд хүлээн зөвшөөрсөн төлөх үеийн үнийн зөрүүний хамт хорогдлын өртгөөр илэрхийлэгдэнэ. Хөрөнгийн нэг хэсэг болгон капиталжуулсан бэлтгэл шаардлагатай хөрөнгийн худалдан авалт, барилга эсвэл үйлдвэрлэлд шууд холбоотой зээлийн өртгөөс бусад зээллэгтэй холбоотой үүссэн хүү болон бусад зардлыг санхүүгийн зардлын хэсгээр хүлээн зөвшөөрнө. Зээл болон зээлээр авсан эх үүсвэрийг үр ашигт хорогдуулгын аргыг ашиглан хорогдуулна.

(iv) Санхүүгийн хөрөнгө болон өр төлбөрийн үл хүлээн зөвшөөрөлт

(a) Санхүүгийн хөрөнгө

Дараах тохиолдолд санхүүгийн хөрөнгийг (хэрэглэх боломжтой бол, санхүүгийн хөрөнгийн хэсгийг эсвэл хоорондоо төсөөтэй нэг бүлэг санхүүгийн хөрөнгүүдийн хэсгийг) үл хүлээн зөвшөөрнө. Үүнд:

- Тухайн хөрөнгөөс мөнгөн урсгал хүлээн авах эрх нь дууссан, эсвэл
- Компани тухайн хөрөнгөөс мөнгөн урсгал хүлээн авах эрхээ шилжүүлсэн эсвэл “дамжуулан өнгөрөөх” хэлцлийн дагуу хүлээн авсан мөнгөө нийт дүнгээр нь удаан хугацаагаар саатуулалгүйгээр гуравдагч талд төлөх үүрэг хүлээсэн, эсвэл
- Компани хөрөнгийн бараг бүх эрсдэл ба өгөөжийг шилжүүлсэн, эсвэл
- Компани тухайн хөрөнгөтэй холбоотой эрсдэл ба өгөөжийг шилжүүлээгүй боловч хөрөнгийн хяналтыг шилжүүлсэн.

Компани хөрөнгөөс мөнгө хүлээн авах эрхээ шилжүүлсэн эсвэл “дамжуулан өнгөрөөх” хэлцэл хийсэн боловч хөрөнгөтэй холбоотой ихэнх эрсдэл, өгөөж болон хяналтыг шилжүүлээгүй тохиолдолд хөрөнгийг Компанийн уг хөрөнгөд үргэлжлүүлэн оролцоор байх хэмжээгээр нь хүлээн зөвшөөрнө. Энэ тохиолдолд Компани холбогдох өр төлбөрийг мөн хүлээн зөвшөөрнө. Шилжүүлсэн хөрөнгө ба холбогдох өр төлбөр Компанийн хадгалж үлдсэн эрх, үүргийг тусган харуулсан сууриар

хэмжинэ. Энэхүү үргэлжилсэн оролцоо нь шилжүүлсэн хөрөнгийн баталгаа хэлбэртэй байвал оролцоог тус хөрөнгийн анхны бүртгэлийн дүн ба Компанийн төлөх шаардлагатай болох хамгийн их дүнгийн аль багаар хэмжинэ.

(б) Санхүүгийн өр төлбөр

Санхүүгийн өр төлбөрийг төлөхөөс чөлөөлөгдсөн, өр төлбөр цуцлагдсан эсвэл хугацаа нь дууссан бол үл хүлээн зөвшөөрдөг.

Хэрэв одоо байгаа санхүүгийн өр төлбөрийн зээлдүүлэгч нь хэвээрээ боловч ялгаатай нөхцөлтэй зээлийн гэрээгээр сольсон эсвэл одоо байгаа зээлийн нөхцөл эрс өөрчлөгдсөн бол эдгээр өөрчлөлт шинэчлэлтийг анхны санхүүгийн өр төлбөрийн үл хүлээн зөвшөөрөлт ба шинэ өр төлбөрийн хүлээн зөвшөөрөлт гэж үзнэ. Анхны санхүүгийн өр төлбөрийн бүртгэлийн дүн ба төлсөн дүн хоёрын зөрүүг ашиг, алдагдлын тайланд хүлээн зөвшөөрнө.

(v) Бодит үнэ цэнийн тодорхойлолт

Бодит үнэ цэнэ гэдэг нь хэмжилт хийсэн өдрийн зах зээлд оролцогчдын хооронд хийсэн дэс дараалалтай гүйлгээний үр дүнд хөрөнгө борлуулснаас орж ирэх мөнгөн дүн болон өр төлбөрт шилжүүлсэн мөнгөн дүн юм. Бодит үнэ цэнийн хэмжилт нь хөрөнгийг борлуулсан эсвэл өр төлбөрийг шилжүүлсэн гүйлгээ нь дараах зах зээлийн аль нэгэнд хийгдсэн гэж үзнэ. Үүнд:

- Хөрөнгө ба өр төлбөрийн үндсэн зах зээлд, эсвэл
- Үндсэн зах зээл байхгүй тохиолдолд, хөрөнгө ба өр төлбөрийн хувьд хамгийн ашигтай зах зээлд

Үндсэн болон хамгийн ашигтай зах зээл нь Компанийн хувьд оролцож болохуйц зах зээлүүд байх ёстой. Хөрөнгө ба өр төлбөрийн бодит үнэ цэнийг хэмжихэд ашигласан үнэ нь зах зээлд оролцогчид нь хөрөнгө ба өр төлбөрийн эдийн засгийн хамгийн өндөр үр өгөөжийг хүртэнэ гэсэн төсөөлөл дээр үндэслэдэг.

Санхүүгийн бус хөрөнгийн бодит үнэ цэнийн хэмжилтийг, тухайн зах зээлд оролцогч тал нь хөрөнгийг ашигласнаар хамгийн өндөр эдийн засгийн үр өгөөжийг хүртэж чадаж байх эсвэл уг хөрөнгийг борлуулснаар

худалдан авсан талд уг хөрөнгийг ашигласнаар хамгийн өндөр эдийн засгийн үр өгөөжийг өгч байх, нөхцөлд тооцно.

Компани нь бодит үнэ цэнэ тооцоход шаардлагатай мэдээллүүд нь хангалттай олдоцтой үед үнэлгээний техникүүдийг хэрэглэх нь тохиромжтой байдаг ба ажиглагдахуйц өгөгдлийн хэрэглээг нэмэгдүүлж, үл ажиглагдахуйц өгөгдлийн хэрэглээг хамгийн бага түвшинд байлгадаг.

Бодит үнэ цэнээрээ хэмжигдэж, санхүүгийн тайланд тайлагнаж байгаа бүх хөрөнгө, өр төлбөрийн бодит үнэ цэнийг тодорхойлох, толилуулахдаа дараах түвшнийг хэрэглэдэг.

- Түвшин 1 - хөрөнгө, өр төлбөрийн хувьд хөрөнгийн бирж дээр бүртгэлтэй (залруулаагүй), идэвхтэй зах зээл дээрх үнэ,
- Түвшин 2 - бүртгэсэн бодит үнэ цэнэд томоохон нөлөө үзүүлэх бүх өгөгдлүүдийг нь шууд болон шууд бусаар ажиглах боломжтой бусад техникүүд,
- Түвшин 3 - бүртгэлд бүртгэгдсэн бодит үнэ цэнэд мэдэгдэхүйц нөлөө үзүүлдэг, зах зээл дээр ажиглагддаг мэдээлэл ашигладаггүй аргачлалууд.

Тайлант хугацааны эцэс бүрд Компани нь санхүүгийн тайландаа тайлагнасан хөрөнгө, өр төлбөрийн хувьд түвшин хооронд хөдөлгөөн гарсан эсэхийг дахин нягталж үздэг (бодит үнэ цэнийн хэмжилтэнд нөлөөлөхүйц хамгийн бага түвшний өгөгдөл үндэслэн).

[\(vi\) Санхүүгийн хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралт](#)

Компани нь санхүүгийн хөрөнгө эсвэл бүлэг санхүүгийн хөрөнгүүд нь үнэ цэнийн бууралтад орсныг нотлох бодит нотолгоо байгаа эсэхийг санхүүгийн байдлын тайлангийн өдөр бүр үнэлж үзнэ. Хэрэв хөрөнгийг анхлан хүлээн зөвшөөрсний дараа нэг буюу түүнээс олон тооны "Алдагдлын тохиолдол"-ын улмаас үнэ цэнийн бууралтын бодит нотолгоо бий болсон ба уг "Алдагдлын тохиолдол" нь санхүүгийн хөрөнгө эсвэл бүлэг санхүүгийн хөрөнгийн ойролцоолон тооцоолсон ирээдүйн мөнгөн урсгалд нөлөөлж байгаа үед санхүүгийн хөрөнгийг эсвэл бүлэг санхүүгийн хөрөнгийг үнэ цэнийн бууралтад орсон гэж үзнэ.

Үнэ цэнийн бууралтын нотолгоонд зээлдэгч эсвэл бүлэг зээлдэгчид нь санхүүгийн томоохон хүндрэлд орсон, зээлийн хүү болон үндсэн төлбөр зөрчилд орсон, дампуурал эсвэл санхүүгийн өөр бусад дахин зохион байгуулалтанд орох магадлалтай болсон, зөрчилтэй холбоотой эдийн засгийн нөхцөл байдалд гарсан өөрчлөлт гэх мэт тооцоолсон ирээдүйн мөнгөн урсгалд хэмжиж болохуйц бууралт байгааг харуулсан бодит өгөгдөл бий болох зэрэг орно.

Хорогдуулсан өртгөөр нь бүртгэх санхүүгийн хөрөнгүүд

Хорогдуулсан өртгөөр нь бүртгэх санхүүгийн хөрөнгүүдийн хувьд Компани эхлээд дангаараа чухал ач холбогдолтой санхүүгийн хөрөнгө тус бүрийн хувьд үнэ цэнийн бууралтын бодит нотолгоо байгаа эсэхийг нэг бүрчлэн (тусгайлан), дараа нь дангаараа чухал ач холбогдолгүй санхүүгийн хөрөнгийг нийлүүлэн (бүлгээр нь) үнэлнэ. Хэрэв Компани нь нэг бүрчлэн үнэлэгдсэн санхүүгийн хөрөнгийн үнэлгээний хувьд (чухал ач холбогдолтой, холбогдолгүй эсэхийг үл харгалзан) үнэ цэнийн бууралтын бодит нотолгоо байхгүй гэж үзвэл ойролцоо зээлийн эрсдэлийн шинж чанар бүхий санхүүгийн хөрөнгийн бүлэгт оруулан үнэ цэнийн бууралтыг нь нэгдсэн байдлаар үнэлдэг. Үнэ цэнийн бууралтын нэг бүрчилсэн үнэлгээ хийгдсэн, үнэ цэнийн бууралтын алдагдал нь хүлээн зөвшөөрөгдсөн, эсвэл үргэлжилж буй хөрөнгийг бүлгийн үнэ цэнийн бууралтын үнэлгээнд оруулахгүй.

Хэрэв үнэ цэнийн буурсан талаарх бодит нотолгоо байгаа бол үнэ цэнийн бууралтын гарзыг хөрөнгийн дансны үнэ болон ирээдүйн тооцсон мөнгөн урсгалын (тохиолдоогүй байгаа ирээдүйн, хүлээгдэж буй үнэ цэнийн бууралтын гарзыг оруулахгүй) өнөөгийн үнэ цэнийн зөрүүгээр хэмжинэ.

Хөрөнгийн бүртгэлийн дүнг эрсдэлийн сангийн дансаар бууруулах ба алдагдлын дүнг нэгтгэсэн ашиг, алдагдлын тайланд хүлээн зөвшөөрнө. Бүртгэлийн бууруулсан дүн дээр хүүний орлогыг үргэлжлүүлэн хуримтлуулахдаа үнэ цэнийн бууралтын алдагдлыг хэмжих зорилгоор ирээдүйн мөнгөн урсгалыг бууруулахад ашигласан хүүний хувиар тооцон хуримтлуулна. Цаашид эргэн төлөгдөх ямар нэг бодит чиг хандлага байхгүй байгаа, бүх барьцаа хөрөнгийг борлуулсан эсвэл Компанид шилжүүлсэн

үед, зээлийг холбогдох зээлийн эрсдэлийн сангийн хамт данснаас хасна. Хэрэв дараагийн тайлант хугацаанд үнэ цэнийн бууралтыг хүлээн зөвшөөрсний дараах үйл явдлын улмаас тооцоолсон үнэ цэнийн бууралтын алдагдал өсөж эсвэл буурвал, сангийн дансыг залруулах замаар өмнө хүлээн зөвшөөрсөн үнэ цэнийн бууралтыг өсгөж эсвэл бууруулна. Өмнөх жилүүдэд данснаас хассан хөрөнгө дараа нь эргэн төлөгдвөл эргэн төлөгдсөн дүнг нэгтгэсэн ашиг, алдагдлын тайланд орлогоор хүлээн зөвшөөрнө.

Орж ирнэ гэж тооцоолсон ирээдүйн мөнгөн урсгалын өнөөгийн үнэ цэнийг санхүүгийн хөрөнгийн анхны, үр ашигт хүүний хувиар бууруулан тооцдог. Зээлийн хүүний хувь нь хувьсах нөхцөлтэй бол үнэ цэнийн бууралтын алдагдлыг хэмжих хөнгөлөлтийн хувь нь дахин ангилсан өдрөөрх өнөөгийн үр ашигт хүүний хувьтай тэнцүү байна.

Барьцаатай санхүүгийн хөрөнгийн ирээдүйд орж ирэхээр тооцоолсон мөнгөн урсгалын өнөөгийн үнэ цэнийн тооцоо нь барьцааг хураан авах боломжтой эсэхээс үл хамааран тус барьцааг хураан авч, албадан борлуулахад гарах зардлыг хассаны дараах мөнгөн урсгалыг харуулдаг.

Үнэ цэнийн бууралтыг багцын үнэлгээг хийхдээ санхүүгийн хөрөнгийн төрөл, хамаарах салбар, газарзүйн байрлал, барьцаа хөрөнгийн төрөл, хугацаа хэтрэлтийн байдал болон бусад гол хүчин зүйлс зэрэг зээлийн эрсдэлийн шинж чанаруудыг харгалзан үзсэн Компанийн дотооддоо хэрэглэдэг зээллэгийн ангиллын систем дээр үндэслэн санхүүгийн хөрөнгийг бүлэглэнэ. Компани нь багцын үнэ цэнийн бууралтын үнэлгээг тооцохдоо эрсдэлийн бүлэг тус бүрийн түүхэн алдагдалд суурилсан. Өнөө үед үгүй болсон түүхэн нөхцөл байдлын нөлөөг арилгах, түүхэн алдагдлын суурилж буй жилүүдэд хамааралгүй өнөөгийн нөхцөл байдлын нөлөөг харуулах үүднээс түүхэн алдагдлын мэдээнд өнөө үед ажиглагдахуйц өгөгдлүүдэд үндэслэн тохиргоо хийнэ.

Ирээдүйд орж ирэх мөнгөн урсгалын өөрчлөлтийн тооцоолол нь жил жилийн ажиглаж болохуйц холбогдох өгөгдлүүдийн өөрчлөлтүүдийг тусгасан. (Үүнд: ажилгүйдлийн түвшин, эд хөрөнгийн үнэ, өргөн хэрэглээний барааны үнэ, төлбөрийн чадавх, алдагдлыг илэрхийлэх хүчин зүйлс

бүлгээр болон ач холбогдлоор нь). Ирээдүйд орж ирэх мөнгөн урсгалыг тооцоолоход ашигласан аргачлал, таамаглалуудыг тооцоолсон алдагдал, бодитоор хүлээсэн алдагдлын хоорондын зөрүүг багасгах зорилгоор тогтмол хянана.

(vii) Санхүүгийн хэрэглүүрүүдийг цэвэршүүлэх

Зөвхөн хүлээн зөвшөөрсөн дүнгүүдийг цэвэршүүлэх хуулиар олгогдсон эрхтэй, тооцоог цэвэр дүнгээр нь барагдуулах, эсвэл хөрөнгийг борлуулж өр төлбөрийг нь барагдуулах ажлыг нэгэн зэрэг хийхээр зэхэж байгаа бол санхүүгийн хөрөнгө ба өр төлбөрийг хооронд нь цэвэршүүлэн, цэвэр дүнгээр нь тайлан тэнцэлд толилуулах эрхтэй. Мастер цэвэршүүлэлт гэрээнүүдийн хувьд энэ нь хэрэгждэггүй ба холбогдох хөрөнгө болон өр төлбөрийг нийт дүнгээр нь санхүүгийн байдлын тайланд тус тусад нь толилуулдаг.

Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө

Компанийн бэлэн мөнгө ба банкин дахь дансдын үлдэгдэл нь гар дээрх бэлэн мөнгө, банкин дахь дансуудад болон замд яваа бэлэн мөнгөнөөс бүрдэнэ.

Даатгалын авлага

Даатгалын авлага нь даатгалын бүтээгдэхүүн борлуулсан, үйлчилгээ үзүүлснээс үүссэн бусдаас авахаар хүлээн зөвшөөрөгдсөн нэхэмжлэх дүн байна. Үүнд: даатгалын хураамжийн авлага, буруутай этгээдээс авах авлага, давхар даатгагчаас авах авлага хамаарна.

Сангийн сайдын 2020 оны 132 тоот тушаалаар баталсан Даатгалын компанид мөрдөгдөх нягтлан бодох бүртгэлийн зааврын 3.2 Даатгалын авлага хэсэгт “Үнэ цэнийн бууралтыг тооцох СТОУС-д нийцэх аргачлалыг компани дотооддоо боловсруулж, мөрдөж болно” гэж заасны дагуу авлагын шууд аргыг ашигладаг. Өөрөөр хэлбэл авлага төлөгдөх найдваргүй гэдэг нь тогтоогдсон үед авлагыг данснаас хасдаг.

Худалдааны болон бусад авлага

Бэлэн мөнгө хүлээн авах гэрээт эрх үүсэх буюу өөр нэг аж ахуйн нэгжээс санхүүгийн хөрөнгийг авах эрх үүссэн тохиолдолд худалдааны болон бусад авлагуудыг

эхэндээ өртгөөр нь бүртгэдэг. Дараа үеүдэд худалдааны болон бусад авлага нь найдваргүй авлагын нөөцийг хассан цэвэр боломжит үнэ цэнээрээ тусгагддаг.

Үндсэн хөрөнгө

Үндсэн хөрөнгө нь түүхэн өртгөөс элэгдлийг хассан дүнгээр илэрхийлэгдэнэ. Түүхэн өртөгт тухайн хөрөнгийг худалдан авахтай шууд холбоотой гарсан зардлууд болон тухайн хөрөнгийг зориулалтын дагуу ашиглахад шаардлагатай гарсан зардлуудыг хамааруулан бүртгэнэ.

Санхүүгийн түрээсийн хөрөнгүүд нь компьютер дагалдах хэрэгслийн адил бүртгэгдэнэ. Ажил үйлчилгээний үйлдвэрлэл, нийлүүлэлтийн зорилгоор ашиглаж буй үндсэн хөрөнгүүдийг санхүүгийн тайланд дахин үнэлгээ хийсэн өдрөөрх дүнгээс дараа үеийн хуримтлагдан элэгдсэн болон дараа үеийн үнэ цэнийн бууралтын алдагдлыг хассан дүнгээр тайлагнана.

Элэгдлийг хөрөнгө тус бүрийн ашиглах хугацаагаар шулуун шугамын аргаар тооцож, ашиг алдагдлаар тусгана. Хөрөнгийг ашиглах боломжтой болсон үед элэгдүүлж эхэлнэ. Хөрөнгийн ашиглах хугацааг дараах байдлаар тогтооно.

Биет хөрөнгийн ангилал	Санхүүгийн тайлангаар	Татварын тайлангаар
Автомашин	5 жил	10 жил
Тавилга, эд хогшил	10 жил	10 жил
Бусад	10 жил	10 жил
Компьютер, дагалдах хэрэгсэл	2 жил	2 жил

Ашиглах эрхийн хөрөнгийн ашиглах хугацааг тодорхойлохдоо гэрээний нөхцөл эсвэл өмчлөлд байгаа ижил төстэй хөрөнгийн ашиглах хугацааны аль багаар тогтооно. Материаллаг дүнтэй үлдэх өртөг тооцоолол болон хөрөнгийн ашиглах хугацааны тооцооллыг багадаа жилд нэг удаа шинэчилнэ.

Үндсэн хөрөнгийн данснаас хассан, ашиглалтаас гаргаснаас үүссэн олз, гарзыг

тухайн хөрөнгийн борлуулалт болон дансны үнийн зөрүүгээр тодорхойлох ба олз, гарзыг ашиг, алдагдлаар хүлээн зөвшөөрнө.

Биет бус хөрөнгө

Дотооддоо хөгжүүлсэн программ хангамж

Мэдээлэл технологийн, харилцаа холбооны системийн зорилгоор шинээр хөгжүүлж буй программ хангамжийн судалгааны зардлыг гарсан үед нь зардлаар хүлээн зөвшөөрнө.

Хөгжүүлэлтийн үе шатанд гарсан зардлыг дараах шаардлагыг ханаж байгаа тохиолдолд биет бус хөрөнгөд хуримтлуулан бүртгэнэ. Үүнд:

- Хөгжүүлэлтийн зардлыг бодитоор хэмжиж болох
- Төслийн техникийн болон арилжааны үр дүн амжилттай болох нь тодорхой
- Компани нь тухайн төслийг хэрэгжүүлж дуусгахад шаардлагатай хангалттай нөөцтэй
- Тухайн программыг ашиглах эсвэл борлуулах боломжтой
- Тухайн программыг ирээдүйн эдийн засгийн өгөөж ирэх нь тодорхой

Дээрх капиталжуулалтын шаардлагыг хангаагүй зардлууд нь зардлаар хүлээн зөвшөөрөгдөнө.

Холбогдох зардлуудад программ хөгжүүлэхтэй холбоотой гарсан ажилчдын зардал, зээлийн өртөг болон нэмэгдэл зардлууд нь хөгжүүлэлтэд хамаарах хэмжээгээр хуваарилагдана.

Дараа үеийн хэмжилт

Ашиглах хугацаа нь тодорхой дотооддоо хөгжүүлэн капиталжуулсан программ зэрэг биет бус хөрөнгүүдийг өртгийн аргаар бүртгэх ба ашиглах хугацааны туршид шулуун шугамын аргаар хорогдуулна. Үлдэх өртөг болон ашиглах хугацааг тайлант жил бүр дахин тооцно. Мөн үнэ цэнийн бууралтын тест хийнэ. Биет бус хөрөнгүүдийн ашиглах хугацаа нь :3 жил байна.

Капиталжуулж буй хөгжүүлэлт нь дуусаагүй программ хангамжийг хорогдуулахгүй боловч үнэ цэнэ бууралтын тест хийнэ. Хорогдуулсан зардал нь санхүүгийн бус хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол, үнэ цэнэ бууралтын дансанд бүртгэгдэнэ.

Бараа материал

Бараа материалыг өртөг, цэвэр боломжит үнийн аль багаар нь тусгана. Бараа материалын өртгийг жигнэсэн дундаж өртгийн аргаар тодорхойлох бөгөөд худалдан авалт, боловсруулалт, байршуулалт зэрэг тухайн байршил, нөхцөлд авчрах хүртэлх зардлыг өртөгт шингээнэ.

Бараа материалыг өртөг, цэвэр боломжит үнийн аль багаар нь үнэлнэ. Цэвэр боломжит үнийг бизнесийн хэвийн нөхцөл дэх тооцоолсон борлуулах үнээс түүнийг иж бүрдэл болгоход тооцсон зардал болон борлуулалтын зардлыг хасч тооцно.

Түрээсэлсэн хөрөнгө

Тухайлсан хөрөнгийг зөвшөөрсөн хугацаанд ашиглах эрхийг тодорхой төлбөртэйгээр шилжүүлэх хэлцэл гэж компани нь тодорхойлж байгаа тохиолдолд ажил гүйлгээ буюу бүлэг ажил гүйлгээнээс бүрдэх хэлцлийг түрээс гэж үздэг. Ийм тодорхойлолтыг хэлцлийн шинж байдлыг үнэлсний үндсэн дээр хийдэг бөгөөд энэ хэлцэл нь түрээсийн хууль зүйн хэлбэртэй эсэхээс үл хамаарна. Түрээс эхлэх өдрөөр Компани нь санхүү байдлын тайландаа ашиглах эрхийн хөрөнгө болон түрээс өр төлбөрийг хүлээн зөвшөөрнө. Ашиглах эрхийн хөрөнгийг өртгөөр нь хэмжих ба энэ нь түрээсийн өр төлбөрийн анхны хэмжилт, Компанийн зарцуулсан аливаа шууд зардал, түрээсийн хугацааны эцэст хөрөнгийг буулгах, нураахтай холбоотой тооцоолсон зардал, зардал болон түрээс эхлэх өдрөөс өмнө хийгдсэн урьдчилгаа төлбөрийн нийлбэр юм.

Компанийн түрээсэлж буй хөрөнгийн ангилал

- Хөрөнгийн өмчлөлтэй холбогдсон бүх эрсдэл болон урамшууллыг компанид бүрэн шилжүүлэх нөхцөлтэйгээр түрээсээр эзэмшиж буй хөрөнгө гэж ангилдаг.
- Хөрөнгийн өмчлөлтэй холбогдсон бүх эрсдэл болон урамшууллыг компанид бүрэн шилжүүлэх нөхцөлгүй түрээсийг үйл ажиллагааны түрээс гэж ангилдаг.

Хөрөнгийн өмчлөлтэй холбоотой холбогдсон бүх эрсдэл болон урамшууллыг компанид бүрэн шилжүүлэх үед үүсэх санхүүгийн түрээсийг түрээсэлсэн хөрөнгийн зах зээлийн бодит үнэ цэнээр эсвэл түрээсийн хамгийн бага төлбөрийн өнөөгийн үнэ цэнээр

түрээс эхэлсэн үед нь хүлээн зөвшөөрдөг. Түрээсийн төлбөрүүд нь санхүүгийн зардал ба түрээсийн өглөгийн бууралтад хуваагдах бөгөөд өглөгийн эцсийн үлдэгдэлд тогтмол хүү тооцдог. Санхүүгийн зардлыг орлого, үр дүнгийн тайланд хүлээн зөвшөөрдөг.

Түрээсэлсэн хөрөнгийг нь хөрөнгийн ашиглалтын хугацааны турш элэгдүүлдэг. Түрээсийн хугацааны эцэст эзэмшил нь компанид шилжиж ирэх нь тодорхойгүй үед хөрөнгийг ашиглалтын хугацаа болон түрээсийн хугацааны аль богино хугацаагаар элэгдүүлдэг. Компани нь нь ашиглах эрхийн хөрөнгийг шулуун шугамын аргаар гэрээний нөхцөл болон тухайн хөрөнгийн ашиглах жилийн аль багаар элэгдүүлнэ. Мөн ашиглах эрхийн хөрөнгөд үнэ цэнэ буурах нөхцөл бүрдсэн бол үнэ цэнийг бууруулна.

Түрээс эхлэх өдөр өр төлбөрийг тооцохдоо Компани нь ирээдүйн түрээсийн төлбөрүүдийн өнөөгийн үнэ цэнийг түрээсийн нуугдмал хүүний түвшинг (тодорхойлох боломжгүй бол зээлийн өсөн нэмэгдэх хүүний түвшинг) ашиглан дискаунтчилан тооцно.

Түрээсийн өр төлбөрийн тооцоололд тогтмол төлбөрүүд, индекс эсвэл ханш дээр суурилсан хувьсах төлбөрүүд, гэрээт хугацааны эцэст төлөх нь тодорхой болсон бусад төлбөрүүд хамаарна.

Дараа үеийн хэмжилтийн үед өр төлбөр нь төлсөн төлбөрөөр буурч, тооцоолсон хүүгээр өснө. Өр төлбөр нь гэрээлсэн тогтмол төлбөрт өөрчлөлт орох үед болон аливаа бусад төлбөрийн тооцоололд өөрчлөлт орох үед дахин тооцоологдоно.

Түрээсийн өр төлбөрийн дахин тооцоологдох түүнд хамаарах ашиглах эрхийн хөрөнгөд тохируулга хийгдэх ба хэрэв ашиглах эрхийн хөрөнгө үлдэгдэлгүй болсон бол ашиг алдагдалд тохируулга хийгдэнэ.

Санхүүгийн байдлын тайланд ашиглах эрхийн хөрөнгийг үндсэн хөрөнгөөр, түрээсийн өр төлбөрийг дансны болон бусад өглөгөөр илэрхийлнэ.

Компани нь богино хугацааны түрээс, бага өртөг бүхий хөрөнгийн түрээсийг өөрийн практик туршлагад үндэслэн ангилан бүртгэнэ. Тэдгээр хөрөнгүүдийг ашиглах эрхийн хөрөнгө болон түрээсийн өр

төлбөр гэж бүртгэхгүй ба харин холбогдох төлбөрийг түрээсийн хугацааны туршид шулуун шугамын аргаар ашиг, алдагдал зардлаар хүлээн зөвшөөрнө.

Үйл ажиллагааны түрээс

Компани нь үйл ажиллагааны түрээсийн дагуу эзэмших хөрөнгө ашиглаж буй тохиолдолд түрээсийн дагуу хийгдсэн төлбөрүүд нь түрээсийн хугацаанд хамрагдах тайлант үеүдэд тэнцүү хэмжээгээр орлого зардлаар тайлагнагддаг. Хүлээн авсан түрээсийн урамшууллыг түрээсийн цэвэр төлбөрийн нийт дүнгийн нэг хэсэг болгон орлого ба зардлаар хүлээн зөвшөөрдөг. Болзошгүй түрээсийг гаргасан тухайн тайлант хугацаанд нь орлого ба зардлаар хүлээн зөвшөөрдөг.

Даатгалын хөрөнгө

Даатгалын нөөцийн давхар даатгагчид ногдох хэсгийг тайлагналын өдөр Учирсан боловч мэдэгдээгүй хохирлын нөөц сан (УБМХНС) болон Мэдсэн боловч төлөөгүй хохирлын нөөц сан (МБТХНС)-ийн тайлант хугацаанд давхар даатгагчид ногдох хэсгийг актуарчийн тооцоолсон дүнгээр бүртгэдэг.

Давхар даатгалын хойшлогдсон хураамж нь давхар даатгалын хураамжийн давхар даатгалын гэрээний хугацаатай уялдуулан хувь тэнцүүлэх аргаар тооцолж тайлант хугацаанд зардлаар хүлээн зөвшөөрөөгүй хэсэг юм.

Давхар даатгалын хойшлогдсон хураамжийн үлдэгдлийг давхар даатгалын хариуцлага эхэлсэн бөгөөд тайлагналын өдрөөр давхар даатгагчийн даатгалын хариуцлага дуусаагүй байгаа давхар даатгалын гэрээ тус бүрийн хувьд гэрээний үлдэх хугацаанд хувь тэнцүүлэх аргаар тооцдог.

Даатгалын орлогын шимтгэлийн хойшлогдсон зардал нь даатгалын гэрээг олж бэлтгэхтэй холбогдон гарсан зардлын тайлант хугацаанд зардлаар хүлээн зөвшөөрөөгүй хэсэг байдаг.

Тухайлбал, зуучлагч болон төлөөлөгчийн даатгалын орлогын шимтгэлийн хойшлогдсон зардал, даатгалын хураамжийн дүнтэй хамааралтай гарсан даатгалын гэрээний хойшлогдсн бусад зардлаас бүрддэг.

Зээл ба авлагын үнэ цэнийн бууралтын алдагдал

Компани нь үнэ цэнийн бууралтын алдагдлыг ашиг, алдагдал ба бусад дэлгэрэнгүй орлогын тайланд бүртгэх шаардлагатай эсэхийг үнэлэх үүднээс санхүүгийн байдлын тайлангийн өдөр бүр дангаараа томоохон дүнтэй зээл ба авлагыг хянаж үздэг. Тухайлбал, үнэ цэнийн бууралтыг тодорхойлох үед ирээдүйн мөнгөн урсгалын дүн, хугацааг ойролцоолон тооцоолоход удирдлагын үнэлэмж шаардагддаг. Ийм тооцоолол нь олон тооны хүчин зүйлүүдийн талаарх таамаглалууд дээр үндэслэдэг ба бодит үр дүнгээс өөр байж болох бөгөөд энэ нь ирээдүйд сангийн хэмжээнд өөрчлөлт оруулахад хүргэж болно.

Гарсан нь бодитоор нотлогдож байгаа гэхдээ үр дагавар нь бодитоор нотлогдоогүй алдагдлуудын улмаас сан байгуулах шаардлагатай эсэхийг тодорхойлох үүднээс тусгай үнэлгээгээр үнэлж, үнэ цэнийн бууралтгүй гэж тодорхойлсон зээл ба авлагууд ба дангаар том дүнтэй биш бүх зээл ба авлагуудыг нийлүүлж, эрсдэлийн ойролцоо шинж чанараар нь багцлан, багцын үнэлгээг хийнэ. Багцын үнэлгээ нь тухайн багцын өгөгдлүүд (хугацаа хэтрэлтийн түвшин, зээлийн ашиглалт, зээлийн дүн ба барьцаа хөрөнгийн дүнгийн хоорондын харьцаа гэх мэт) эрсдэлийн төвлөрөл, эдийн засгийн өгөгдлүүд (ажилгүйдлийн түвшин, үл хөдлөх хөрөнгийн үнийн индексүүд гэх мэт)-ийг авч үздэг.

Даатгалын ба бусад өглөг

Даатгалын ба бусад өглөгийг бодит үнэ цэнээр, дараах үед хорогдуулсан өртөгөөр илэрхийлнэ. Даатгалын өглөгт даатгалын үйл ажиллагаатай холбоотой өглөгүүд хамаарна. Үүнд: даатгалын хураамжийн буцаалтын өглөг, даатгалын гэрээний шимтгэлийн өглөг, давхар даатгагчид өгөх хамаарна.

Эздийн өмч

Эздийн өмч нь компанийн бүх өр төлбөрийг барагдуулсны дараа үлдэх хөрөнгө юм. Хувь нийлүүлсэн хөрөнгө гэж даатгалын компаниас гаргасан нийт давуу эрхийн болон энгийн хувьцааны нэрлэсэн үнийн дүнг хэлнэ. Нэмж төлөгдсөн капитал нь хувьцааны нэрлэсэн үнээс илүү төлөгдсөн зөрүүг хэлнэ.

Хуримтлагдсан ашиг гэж үйл ажиллагаа эхэлсэн үеэс хуримтлагдаж, ногдол ашиг хуваарилах буюу сан байгуулсны дараа үлдэж буй цэвэр ашиг юм.

Эздийн өмчийн бусад хэсэг нь тусгай зориулалтын сан, хувьцаанд суурилсан төлбөр, хувьцаа эзэмшигчдээс оруулсан бусад хөрөнгө, гадаад валютын хөрвүүлэлтийн нөөц, бусад өөрийн хөрөнгөөс бүрдэнэ. Ногдол ашгийг зарласан хугацаанд нь өр төлбөрөөр хүлээн зөвшөөрнө.

Компани энгийн хувьцааны хувьд нэгж хувьцаанд ногдох суурь ашгийг тооцоолдог. Компанийн энгийн хувьцааны эзэмшигчдэд хамаарах цэвэр ашиг, алдагдлыг тайлант хугацааны туршид эргэлтэнд байсан энгийн хувьцааны жинлэсэн дундаж тоонд хуваах замаар нэгж хувьцаанд ногдох суурь ашгийг тооцоолдог.

(i) Хувьцаат хөрөнгө

Энгийн хувьцааг өөрийн хөрөнгөөр бүртгэсэн. Шинэ хувьцаа гаргахтай шууд холбоотой нэмэлт зардлыг татварын дараах дүнгээр нь хувьцаа борлуулсны орлогоос хассан дүнгээр өөрийн хөрөнгөд тусгадаг.

(ii) Хуримтлагдсан ашиг

Хуримтлагдсан ашиг нь тухайн тайлант хугацаанд хуримтлуулсан нийт ашиг юм уу алдагдлын дүнгээс зарлагдсан ногдол ашгийг хассан дүнгээр тодорхойлогдох ба өнгөрсөн жилийн залруулга юм уу нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод гарсан өөрчлөлт зэргээс хамаарч өөрөөр илэрхийлэгдэж болно.

Нөөц, болзошгүй хөрөнгө, өр төлбөр

Бүтээгдэхүүний баталгаа, шүүхийн маргаан, алдагдалтай гэрээ, амралтын цалингийн нөөц, үр дүнгийн цалин гэх зэрэг бусад төлбөрийг үүрэг өнгөрсөн үйл явдлын үр дүнд бий болж, уг үүрэг хариуцлагыг барагдуулахад эдийн засгийн өгөөжийн гадагш урсгал шаардагдах магадлалтай бөгөөд мөнгөн дүнг найдвартай хэмжих боломжтой болсон үед нөөцөөр зөвшөөрнө.

Бүтцийн өөрчлөлтийн нөөцийг өөрчлөлтийн талаар албан ёсны төлөвлөгөө гарсан ба удирдлага нь төлөвлөгөөний гол мэдээллийг

холбогдох ажилтнуудад мэдээлсэн тохиолдолд хүлээн зөвшөөрнө. Ирээдүйд хүлээх алдагдалд нөөц байгуулахгүй.

Нөөцийн тайлангийн өдрөөр мэдэгдэж буй хамгийн найдвартай нотолгоонд үндэслэн үүрэг хариуцлагыг биелүүлэхэд шаардагдах зардлын мэдээлэлд суурилан тооцно. Хэд хэдэн ижил төстэй үүрэг үүссэн үед, үүрэг хариуцлагын төрлөөр нь тэдгээрийг барагдуулахад шаардлагатай гарах урсгалын магадлалын тооцдог.

Мөнгөний цаг хугацааны үнэ цэнэ нь материаллаг нөлөө үзүүлэхүйц бол нөөцийн өнөөгийн үнэ цэнийг дискаунтчлан тооцдог.

Компанийн гуравдагч талаас авах нь тодорхой болсон нөхөн олговрыг тусад нь хөрөнгөөр хүлээн зөвшөөрнө. Тус дүн нь холбогдох дүнгээс ихгүй байна.

Тухайн үүргийг барагдуулахтай холбоотой эдийн засгийн өгөөжийн гарах урсгал нь магадлалтай биш үед өр төлбөр хүлээн зөвшөөрөхгүй. Эдийн засгийн өгөөжийн гарах урсгал нь бага дүнтэйгээс бусад үүссэн нөхцөлийг болзошгүй өр төлбөрөөр санхүүгийн тайланд тодруулна.

Компанид (а) өнгөрсөн үйл явдлын үр дүнд үүссэн өнөөгийн үүрэг (хуулийн эсвэл ёс зүйн) байгаа (б) энэхүү үүргээ биелүүлэхэд эдийн засгийн өгөөж агуулсан баялгийг зарцуулах нь тодорхой болсон ба үүргийн дүнг бодитойгоор ойролцоолон тооцоолох боломжтой үед санг хүлээн зөвшөөрнө. Аливаа нэг сантай холбоотой зардлыг ашиг, алдагдал ба бусад дэлгэрэнгүй орлогын тайланд аливаа нөхөн төлбөрийг хассан цэвэр дүнгээр нь толилуулна.

Даатгалын нөөц сан

Нөөц сангуудыг даатгалын төрөл тус бүрээр байгуулна. Үүнд: Орлогод тооцоогүй хураамжийн нөөц (ОТХН), Учирсан боловч мэдэгдээгүй хохирлын нөөц сан (УБМХНС), Мэдсэн боловч төлөөгүй хохирлын нөөц сан (МБТХНС).

ОТХН-д даатгалын гэрээний хугацаатай уялдуулан хувь тэнцүүлэх аргаар тооцоолж тайлант хугацаанд орлогоор хүлээн зөвшөөрөөгүй байгаа даатгалын хураамжийн хэсэг ордог.

УБМХНС-г тайлагналын өдөр болон түүнээс өмнөх хугацаанд даатгалын тохиолдолд нь болсон боловч даатгагчид мэдэгдээгүй байгаа даатгалын нөхөн төлбөрийг барагдуулахад шаардлагатай дүнгээр хэмждэг.

УБХНС-г тайлангийн хугацаанд даатгалын нөхөн төлбөрийн бодит түвшин нь тооцоолсон нөхөн төлбөрөөс давсан тохиолдолд тухайн хэсгийг нөхөн төлөхөд зориулсан нөөц сангаар хэмждэг.

МБТХНС-г даатгалын тохиолдолд болсон тухай даатгагч мэдэгдсэн боловч төлөөгүй байгаа нөхөн төлбөрийг барагдуулахад шаардагдах дүнгээр тодорхойлдог.

Орлого, зардлыг хүлээн зөвшөөрөх

Эдийн засгийн өгөөж нь Компанид орж ирэх нь тодорхой болсон хэмжээгээр, найдвартайгаар хэмжиж болох үед орлогыг хүлээн зөвшөөрнө. Орлогыг хүлээн зөвшөөрөхөөс өмнө дараах тусгай шалгуурууд хангагдсан байх ёстой. Үүнд:

(i) Даатгалын орлого

Орлогыг хүлээн авсан мөнгө эсвэл үүссэн авлагын бодит үнэ цэнээр үнэлнэ.

Даатгалын орлогод даатгалын хураамжийн орлого, давхар даатгалын шимтгэлийн орлого, давхар даатгагчийн хариуцсан нөхөн төлбөр, буруутай этгээдийн хариуцсан нөхөн төлбөр, хөрөнгө оруулалтын орлого зэрэг багтдаг.

Даатгагчийн гэрээний үндсэн дээр даатгуулагч даатгалын зүйлээ даатгуулсны төлөө даатгагчид төлөх төлбөрийг Даатгалын хураамжийн орлогоор хүлээн зөвшөөрч бүртгэдэг.

Давхар даатгагчтай давхар даатгалын гэрээ байгуулсны төлөө давхар даатгагчаас төлөх шимтгэлийг Давхар даатгалын шимтгэлийн орлогоор хүлээн зөвшөөрч бүртгэдэг.

Давхар даатгалын гэрээний дагуу давхар даатгагчаас авсан буюу авахаар тохиролцсон даатгалын нөхөн төлбөрийг Давхар даатгагчийн хариуцсан нөхөн төлбөрөөр хүлээн зөвшөөрч бүртгэдэг.

Даатгалын зүйлд даатгалын эрсдэлд

тохиолдож даатгагчаас нөхөн төлбөрийг даатгуулагчид төлсөн бөгөөд нөхөн төлбөрийн зарим хэсгийг эсвэл бүхэлд нь буруутай этгээдээр нөхөн төлүүлсэн хэмжээг Буруутай этгээдийн хариуцсан нөхөн төлбөрөөр хүлээн зөвшөөрч бүртгэдэг.

Нөөцийн сангийн хөрөнгө, дүрмийн сангийн хөрөнгө болон тайлант үед хийх төлбөрийн хэмжээнээс давсан сул чөлөөтэй хөрөнгийг арвижуулах зорилгоор байршуулснаар олсон орлого, олзыг Хөрөнгө оруулалтын орлогоор хүлээн зөвшөөрч бүртгэдэг.

Хорогдуулсан өртгөөр нь хэмждэг бүх санхүүгийн хэрэглүүрүүд, “Борлуулахад бэлэн” гэж ангилагдсан хүүтэй санхүүгийн хөрөнгүүд, “Бодит үнэ цэнийн өсөлт бууралт нь орлого, зарлагын дансанд бүртгэгдэх” гэж ангилагдсан санхүүгийн хэрэгслүүдийн хүүний орлого, зардлыг үр ашигт хүүний хувийг (ирээдүйд төлөх эсвэл хүлээн авах мөнгөний ойролцоолон тооцоолсон дүнг санхүүгийн хэрэглүүрийн хүлээгдэж буй хугацаа эсвэл түүнээс богино хугацааны туршид санхүүгийн хөрөнгө, өр төлбөрийн бүртгэлийн цэвэр дүнрүү нь бууруулах хүү) хэрэглэн бүртгэнэ. Тооцоололд санхүүгийн хэрэглүүрийн гэрээний бүх нөхцөлүүдийг (жишээ нь: урьдчилгаа төлбөрийн хувилбарууд) харгалзан үзсэн ба тухайн хэрэглүүрт шууд хамааралтай ба зээлийн ирээдүйн алдагдал биш харин үр ашигт хүүний салшгүй нэг хэсэг болж байгаа аливаа төлбөр эсвэл өсөн нэмэгдэх зардлуудыг багтаасан.

Компани хийх төлбөр, хүлээн авах мөнгөний талаар хийсэн өөрийн ойролцоолсон тооцоололдоо өөрчлөлт оруулбал санхүүгийн хөрөнгө эсвэл санхүүгийн өр төлбөрийн бүртгэлийн дүнг залруулна. Залруулсан бүртгэлийн дүнг анхны үр ашигт хүүний түвшин дээр үндэслэн тооцоолох ба бүртгэлийн дүнд орсон өөрчлөлтийг ашиг, алдагдалд хүлээн зөвшөөрнө. Гэхдээ ирээдүйд хүлээн авах мөнгөний хэмжээ өссөний улмаас Компани ирээдүйд хүлээн авах мөнгөний ойролцоолсон дүнг дараагийн тайлант хугацаанд өсгөсөн бол уг өсөлтийн нөлөөг ойролцоолсон тооцоололд өөрчлөлт оруулсан өдрөөс эхлэн “Үр ашигт хүүний түвшинд хийсэн залруулга” гэж хүлээн зөвшөөрнө.

Санхүүгийн хөрөнгийн эсвэл төсөөтэй бүлэг санхүүгийн хөрөнгүүдийн бүртгэлийн дүнг

үнэ цэнийн бууралтын алдагдлын улмаас бууруулсан бол үнэ цэнийн бууралтыг хэмжих зорилгоор ирээдүйн мөнгөн урсгалыг бууруулахдаа хэрэглэсэн хүүний түвшинг ашиглан хүүний орлогыг үргэлжлүүлэн хүлээн зөвшөөрнө.

(ii) Даатгалын зардал

Давхар даатгалын хураамж нь давхар даатгалын гэрээний үндсэн дээр даатгагч өөрийн даатгалын эрсдэлийг давхар даатгагчид шилжүүлсний төлөө төлөх төлбөр байна.

Даатгалын хураамжийн буцаалт нь даатгалын гэрээ цуцлагдахад гэрээний үлдэх хугацаанд ногдох хураамжаас гэрээнд заасны дагуу даатгуулагчид өгөх даатгалын хураамж байна.

Орлогод тооцоогүй хураамжийн нөөцийн өөрчлөлт нь ОТХ нөөцийг байгуулах болон зарцуулах зориулалт бүхий орлого, зардлын данс юм. ОТХ нөөцийг нэмж байгуулах үед зардал, бууруулж байгуулах үед орлого утгатай байна.

Давхар даатгалын хойшлогдсон хураамжийн өөрчлөлт нь Давхар даатгалын хойшлогдсон хураамжийг байгуулах болон зарцуулах зориулалт бүхий орлого, зардлын данс юм. Давхар даатгалын хойшлогдсон хураамжийг нэмж байгуулах үед орлого, бууруулж байгуулах үед зардал утгатай байна.

Нөхөн төлбөрийн зардал гэж даатгалын зүйлд даатгалын гэрээнд заасан эрсдэл тохиолдож даатгагчаас хохирлыг барагдуулахаар олгож буй төлбөр байна.

Нөхөн төлбөрийн нөөц сангийн өөрчлөлт нь УБМХНС болон МБТХНС-г байгуулах болон зарцуулах зориулалт бүхий орлого, зардлын данс юм. УБМХНС болон МБТХНС-г нэмж байгуулах үед орлого, бууруулж байгуулах үед зардал утгатай байна.

Нөхөн төлбөрийн нөөцийн Давхар даатгагчид ногдох хэсгийн өөрчлөлт нь УБМНХС болон МБТХН сангийн давхар даатгагчид ногдох хэсгийг байгуулах болон зарцуулах зориулалт бүхий орлого, зардлын данс юм. Даатгалын нөөцийн Давхар даатгагчид ногдох УБМНХС болон МБТХНС-г нэмж байгуулах үед орлого, бууруулж байгуулах үед зардал утгатай байна.

Учирч болзошгүй хохирлын нөөц сангийн өөрчлөлт нь УБХНС-г байгуулахад зориулсан зардлын данс байна. Даатгалын гэрээний зардал гэж даатгалын хураамжийн дүнтэй хамааралтай гарсан зардал байна.

Татвар

(i) Тайлант хугацааны орлогын албан татвар

Одоогийн болон өмнөх тайлант хугацааны өнөөгийн албан татварын хөрөнгө ба өр төлбөрийг татварын байгууллагаас буцаан авахаар хүлээж байгаа эсвэл татварын байгууллагад төлөх дүнгээр хэмжинэ. Энэ дүнг тооцоолоход хэрэглэсэн татварын хувь хэмжээ, татварын хуулиуд нь санхүүгийн байдлын тайлангийн өдрийн байдлаар хүчин төгөлдөр үйлчилж байсан.

(ii) Хойшлуулсан орлогын албан татвар

Хойшлуулсан орлогын албан татварыг тайлагналын өдрийн байдлаарх хөрөнгө, өр төлбөрийн татварын суурь, тэдгээрийн санхүүгийн бүртгэлийн дүн хоёрын хооронд түр зөрүүний дүнгээс тайлан тэнцлийн аргыг хэрэглэн тооцдог. Дараахаас бусад бүх түр зөрүүнүүд дээр хойшлуулсан орлогын албан татварын өр төлбөрийг хүлээн зөвшөөрнө. Үүнд:

- Хэрэв хойшлуулсан орлогын албан татварын өр төлбөр нь гүүдвиллээс эсвэл бизнесийн нэгдлийн үеийн бус гүйлгээнээс үүссэн ба гүйлгээ хийх үед нягтлан бодох бүртгэлийн ашиг ба татвар ногдох ашгийн аль алинд нөлөө үзүүлэхгүй хөрөнгө, өр төлбөрийн анхны хүлээн зөвшөөрөлтөөс үүссэн бол.

Дараахаас бусад бүх хасагдах түр зөрүүнүүд, ашиглаагүй татварын хөнгөлөлт, ашиглаагүй татварын алдагдлууд дээр, эдгээрийг ашиглаж болох татвар ногдох ашиг олох магадлал байгаа үед хойшлуулсан орлогын албан татварын хөрөнгийг хүлээн зөвшөөрнө. Үүнд:

- Хэрэв хойшлуулсан орлогын албан татварын хөрөнгө нь бизнесийн нэгдлийн үеийн бус гүйлгээнээс үүссэн ба гүйлгээ хийгдэх үед нягтлан бодох бүртгэлийн ашиг ба татвар ногдох ашгийн аль алинд нөлөө үзүүлэхгүй хөрөнгө, өр төлбөрүүдийн анхны хүлээн зөвшөөрөлтөөс үүссэн бол.

Хойшлуулсан орлогын албан татварын

хөрөнгийн бүртгэлийн дүнг санхүүгийн байдлын тайлангийн өдөр бүр хянаж үздэг ба энэхүү хөрөнгийг бүхэлд нь эсвэл хэсэгчлэн ашиглахад хангалттай хэмжээний татвар ногдох орлого орж ирэх магадлал буурах үед уг бүртгэлийн дүнг бууруулна. Үл хүлээн зөвшөөрсөн хойшлуулсан орлогын албан татварын хөрөнгийг санхүүгийн байдлын тайлангийн өдөр бүр дахин үнэлж үздэг ба хойшлуулсан орлогын албан татварын хөрөнгийг ашиглахыг зөвшөөрсөн татвар ногдох орлого ирээдүйд орж ирэх магадлалтай болсон үед хүлээн зөвшөөрнө.

Хөрөнгийг олж авах эсвэл өр төлбөрийг барагдуулах тэр тайлант хугацаанд хэрэглэгдэнэ гэж хүлээж байгаа (тайлант жилийн эцсийн өдрийн байдлаар хүчин төгөлдөр үйлчилж байсан татварын хувь хэмжээ, татварын хуулиуд дээр үндэслэн) татварын хувь хэмжээгээр хойшлуулсан орлогын албан татварын хөрөнгө, өр төлбөрийг хэмжинэ.

Ашиг алдагдалд хүлээн зөвшөөрөөгүй зүйлстэй холбоотой хойшлуулсан татваруудыг ашиг, алдагдалд хүлээн зөвшөөрөхгүй. Хойшлогдсон орлогын албан татварыг тухайн гүйлгээтэй холбогдуулан бусад дэлгэрэнгүй орлогын тайлан эсвэл өөрийн хөрөнгөд шууд хүлээн зөвшөөрнө.

Нэг татвар төлөгч, нэг татварын байгууллагад хамаарах хойшлуулсан орлогын албан татварын хөрөнгө ба өр төлбөрийг хооронд нь цэвэршүүлэн тайлагнах хуулиар олгогдсон эрхтэй бол хойшлуулсан орлогын албан татварын хөрөнгө ба өр төлбөрийг хооронд нь цэвэршүүлэн тайлагнаж болно.

Холбоотой талуудын ажил гүйлгээ

Холбоотой тал гэдэг нь санхүүгийн тайланг тайлагнагчтай холбоотой хувь хүн эсвэл хуулийн этгээд байна. Өөрөөр хэлбэл шийдвэр гаргалтанд шууд ба шууд бусаар нөлөө үзүүлэх буюу хянах чадвартай бол тухайн компанийн хувьд холбоотой тал болох ба хэрвээ тухайн компани нь өөр этгээдийн удирдлага хяналт дор байдаг эсвэл дээр дурдсан харьцаа нь эсрэгээрээ байх тохиолдолд санхүүгийн тайлан бэлтгэх зорилгоор холбоотой талууд гэж тодорхойлдог.

Холбоотой талууд гэдэгт Компанитай дараах байдлаар холбогдсон аж ахуй нэгж болон хувь хүн орно. Үүнд:

(а) Компанитай дараах байдлаар холбогдсон хувь хүн эсвэл тухайн хувь хүний ойрын төрөл садан:

- (i) Компанид дангаараа эсвэл хамтран хяналт тогтоосон; Компанид томоохон нөлөөлөлтэй эсвэл
- (ii) Компанийн эсвэл Компанийн толгой компанийн гол удирдах албан тушаалтнуудын нэг.

(б) Дараах нөхцөлүүдийн аль нэг нь биелсэн тохиолдолд аж ахуй нэгж нь Компанид хамааралтай болно. Үүнд:

- (i) Аж ахуй нэгж болон Компани нь нэг ижил группийн гишүүд байх (толгой компани, охин компани болон нөгөө охин компани тус бүр нь бусадтайгаа холбоотой).
- (ii) Нэг аж ахуй нэгж нь нөгөө аж ахуй нэгжийн хараат компани эсвэл хамтын хэлэлцээрт компани (эсвэл нөгөө аж ахуй нэгж нь гишүүн болох группийн хараат компани эсвэл хамтарсан хэлэлцээрт компани).
- (iii) Аль аль аж ахуй нэгж нь нэг ижил гуравдагч этгээдийн хамтарсан хэлэлцээрт компаниуд.
- (iv) Нэг аж ахуй нэгж нь гуравдагч аж ахуй нэгжийн хамтарсан хэлэлцээрт компани бөгөөд нөгөө этгээд нь гуравдагч аж ахуй нэгжийн хараат компани.
- (v) Аж ахуй нэгж нь Компанийн эсвэл Компанитай холбоотой аж ахуй нэгжийн ажиллагсдыг урамшуулах зорилгоор ажил эрхлэлтийн дараах тэтгэмж олгодог. Хэрвээ Компани нь уг хөтөлбөрийг хэрэгжүүлдэг бол дэмжлэг хүртэж буй ажиллагсад нь мөн Компанитай холбоотой тал болно.
- (vi) Аж ахуй нэгжийг (а)-д тодорхойлсон хувь хүн дангаараа эсвэл хамтран хяналт тогтоодог.
- (vii) (а) (i)-д тодорхойлсон хувь хүн нь аж ахуй нэгжид томоохон нөлөөлөлтэй эсвэл уг аж ахуй нэгжийн (эсвэл аж ахуй нэгжийн толгой компанийн) гол удирдах албан тушаалтнуудын нэг.
- (viii) Аж ахуй нэгж нь эсвэл группийн аль нэг гишүүн нь Компани эсвэл Компанийн толгой компанид гол удирдах албан тушаалтай.

3. Нягтлан бодох бүртгэлийн гол үнэлэмж, тооцоолол, төсөөллүүд

Компанийн нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогыг хэрэглэх явцдаа удирдлага нь санхүүгийн тайлангуудад хүлээн зөвшөөрсөн дүнгүүдийг тодорхойлохдоо үнэлэмж, ойролцоолсон тооцоолуудыг хэрэглэдэг. Хамгийн том үнэлэмж, ойролцоолсон тооцоолуудыг дор үзүүлэв. Үүнд:

Даатгалын нөөц сангийн тооцоолол

Компанийн актуарч нь Санхүүгийн Зохицуулах Хорооноос гаргасан Ердийн даатгалын нөөц сан бүрдүүлэх, зарцуулах, түүнд хяналт тавих журмын дагуу даатгалын хураамжийн нөөц болон даатгалын нэхэмжлэлийн нөөц сангуудыг тооцоолдог.

Орлогд тооцоогүй хураамжийн нөөцийг (ОТНХ) даатгагчийн даатгалын хариуцлага дуусаагүй байгаа даатгалын гэрээ бүрийн хувьд “хувь тэнцүүлсэн арга”-аар буюу тайлагналын өдрөөр даатгалын гэрээний хүчинтэй үлдэх хугацаанд хувь тэнцүүлэн тооцсон даатгалын хураамжийн хэсгүүдийн нийлбэрээр тодорхойлогддог. Учирсан боловч мэдэгдээгүй хохирлын нөөц санг (УБМХНС) даатгагч даатгалын хэлбэр тус бүрээр үнэн зөв бөгөөд бодитой статистик тулгуурлан актуар аргачлалаар тооцоолсон даатгагчийн хамгийн сайн төсөөлөлд үндэслэн тооцно. Тухайн нөөцийг тайлант хугацааны эцсийн байдлаар учирсан боловч мэдэгдээгүй байгаа хохиролд зориулан байгуулна.

Мэдсэн боловч төлөөгүй хохирлын нөөц санд (МБТХНС) тайлангийн хугацаанд даатгуулагч эсхүл даатгалын гэрээнд заагдсан холбогдох бусад этгээдээс даатгагчид тухайн гэрээнд заасан аливаа хэлбэрээр /бичгээр, утсаар, и-мэйлээр болон бусад/ мэдэгдсэн даатгалын тохиолдлоос үүсэх даатгагчийн урьдчилан тооцоолсон хариуцлагын хэмжээ болон тайлангийн хугацаанд төлөгдөөгүй үлдсэн нэхэмжлэлийн хэмжээ хамаарна.

Учирч болзошгүй хохирлын нөөц санг (УБХНС) даатгагчийн хүчин төгөлдөр даатгалын гэрээнүүдийн хувьд өмнөх тайлант хугацааны эцэс дэх учирч болох хохирол болон үйл ажиллагааны зардлын нийлбэр нь орлогд тооцоогүй хураамжийн

нөөцөөс давсан тохиолдолд тухайн нэмэгдэл хариуцлагын хэмжээгээр тооцно.

Аудитын явцад нөөц сангийн тооцооллыг хөндлөнгийн шинжээч-актуарч давтан тооцоолж, шалгасан.

Элэгдэх хөрөнгийн ашиглагдах жил

Удирдлага нь элэгдэх хөрөнгөд ашиглагдах жилийг хөрөнгийн ашиглалттай уялдуулан тайлант хугацаа бүрт тооцдог. Компьютер дагалдах хэрэгсэлтэй холбоотой үүсч болзошгүй технологийн хоцрогдол нь тус тооцооллыг тодорхойгүй болгож болно.

Бодит үнэ цэнийн хэмжилт

Удирдлага нь санхүүгийн хэрэглүүр болон санхүүгийн бус хөрөнгийн бодит үнэ цэнийг тодорхойлоход үнэлгээний арга ашигладаг. Зах зээлд оролцогчид уг хэрэгслийг хэрхэн үнэлж байгаатай уялдаатайгаар тооцоо, таамаглалыг боловсруулдаг. Удирдлага нь таамаглалыг байнга нээлттэй байдаггүй боломжит мэдээллүүдэд үндэслэдэг.

Тооцоолсон бодит үнэ цэнэ нь тайлагналын байнга нээлттэй байдаггүй боломжит мэдээллүүдэд үндэслэдэг. Тооцоолсон бодит үнэ цэнэ нь тайлагналын өдрөөрх холбоогүй талуудын гүйлгээний бодит үнээс өөр байх магадлалтай.

Ажилчдын тэтгэмж

Ажилчид холбогдох үйлчилгээ үзүүлсэн жилийн тайлант хугацааны эцсээс хойш 12 сарын дотор олгох тэтгэмж бөгөөд дарахийг багтаана.Үүнд:

- Цалин урамшуулал;
- Ээлжийн амралтын мөнгө, хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны тэтгэмж;
- Нийгмийн даатгалын шимтгэл болон бусад нийгмийн төлбөрүүд;
- Сайн дурын эрүүл мэндийн даатгал.
- Дээрх мөнгөн болон мөнгөн бус тэтгэмжүүдийг тайлант хугацааны эцсийг хүртэл хугацаанд үзүүлсэн үйлчилгээнд суурилан хүлээн зөвшөөрөх ба төлбөрийг барагдуулах үед төлөгдөх дүнгээр хэмжинэ.

Ажилтны үйлчилгээ үзүүлсэн хугацаанаас хойш 12 сараас илүү хугацаанд төлөгдөх бусад урт хугацааны тэтгэмжид удаан жил ажилласны тэтгэмж болон жилийн эцэс

хүртэл үзүүлсэн үйлчилгээтэй нь уялдуулан ирээдүйн тооцоолсон төлбөрийн өнөөгийн үнэ цэнээр хэмжинэ.

СТОУС-д цалин хөлс, нийгмийн даатгалын шимтгэл, ээлжийн амралтын цалин, өвчтэй хугацааны тэтгэмж, мөнгөн бус тэтгэмж гэх мэт богино хугацааны тэтгэмжүүд, тэтгэвэрт гарах үеийн тэтгэмж гэх мэт, ажил эрхлэлтийн дараах тэтгэмж, урт хугацааны хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэмж зэрэг урт хугацааны тэтгэмж, ажлаас халагдсаны тэтгэмжийн төрлүүдийг заасан.

Нийгмийн даатгалын тухай хуулийн дагуу дээр дурьдсан богино хугацааны тэтгэмжүүдийг хариуцсан ажилтан, улсын нийгмийн даатгалын санд төлдөг бол стандартаар заасан бусад хэлбэрүүд болох ажил эрхлэлтийн дараах тэтгэмж болон ажлаас халагдсаны тэтгэмж нь МУ-ын холбогдох хуулийн дагуу төрөөс төлөгддөг учир Компанийн хувьд төлбөр төлөх үүрэг хүлээхгүй.

Хуулиар шаардсан богино хугацааны тэтгэмжүүдийг Компани нь төлөгдсөн үед нь дэлгэрэнгүй орлогын тайланд зардлаар хүлээн зөвшөөрч бүртгэдэг.

Ажилчид Компанид тайлант жилд үйлчилгээ үзүүлсэн тохиолдолд Компани уг үйлчилгээний төлбөрт төлөх ажилчдын богино хугацааны тэтгэмжийн дискаунтлаагүй дүнг хүлээн зөвшөөрдөг. Ингэхдээ:

- Аль хэдийн төлсөн дүнг хассаны дараа өр төлбөрөөр (хуримтлагдсан зардал). Аль хэдийн төлсөн дүн тэтгэмжийн дискаунтлаагүй дүнгээс давсан бол Компани уг давсан дүнг урьдчилгаа төлбөр нь ирээдүйд хийх төлбөрийг бууруулна эсвэл буцаалт авна гэсэн утгаар хөрөнгөөр (урьдчилж төлсөн зардал) хүлээн зөвшөөрнө.
- Уг дүн нь хөрөнгийн өртөгт ороогүй бол зардлаар

Цалинтай чөлөө

Цалинтай чөлөө хэлбэрээр олгох ажилчдын богино хугацааны тэтгэмжийн хүлээгдсэн өртгийг дараах байдлаар хүлээн зөвшөөрнө:

- Ажилчдын үзүүлж буй үйлчилгээ ирээдүйн цалинтай чөлөө авах эрхийг нэмэгдүүлж байгаа үед хуримтлуулсан цалинтай чөлөөгөөр.
- Чөлөө авах үед хуримтлуулаагүй цалинтай чөлөөгөөр.

Урамшуулал

Компани зөвхөн өнгөрсөн үйл явдлын үр дүнд мөн үүрэг хариуцлагын найдвартай тооцоолол хийх боломжтой тохиолдолд тийм төлбөр хийх өнөөгийн хууль ёсны болон үүсмэл үүрэг хүлээсэн бол урамшууллын төлбөрийн хүлээгдсэн өртгийг хүлээн зөвшөөрнө.

Өнөөгийн үүрэг хариуцлага зөвхөн тухайн аж ахуй нэгжид төлбөр хийхээс өөр бодитой хувилбар байхгүй тохиолдолд л оршино.

Тасралтгүй үйл ажиллагаа

Компанийн удирдлага Компанийн тасралтгүй үйл ажиллагаа явуулах чадварыг үнэлж үзсэн бөгөөд Компани нь ойрын ирээдүйд бизнесээ тасралтгүй явуулж чадах хэмжээний нөөцтэй гэж дүгнэсэн. Цаашилбал удирдлага нь компанийн үйл ажиллагаагаа тасралтгүй явуулах чадварын талаар эргэлзээ төрүүлж болох аливаа нэг материаллаг тодорхойгүй байдлын талаар олж мэдсэн зүйлгүй байна. Тиймээс, Компанийн санхүүгийн тайлангуудыг тасралтгүй үйл ажиллагааны зарчимд суурилан бэлтгэнэ.

Хойшлогдсон орлогын албан татвар

Хойшлогдсон татварын хөрөнгийг ашиглаагүй бүх татварын алдагдлуудын хувьд уг татварын алдагдлыг шилжүүлэн ашиглаж болох татвар ногдох ашиг олох боломжтой хэмжээгээр хүлээн зөвшөөрнө. Хүлээн зөвшөөрөх хойшлогдсон татварын хөрөнгийн дүнг тодорхойлоход удирдлагын томоохон үнэлэмж шаарддаг ба энэ нь боломжит хугацаа, ирээдүйн татвар ногдох ашиг болон ирээдүйн татварын төлөвлөлтөд үндэслэдэг.

Сегментийн тайлагнал

Үйл ажиллагааны сегмент гэж орлого олж, зардал гаргадаг Компанийн бүрэлдэхүүн хэсгийг хэлэх бөгөөд Компанийн доторх бусад бүрэлдэхүүн хэсгүүдтэй хийсэн орлого, зардлын ажил гүйлгээ мөн хамаарна. Сегментэд нөөц хуваарилах, гүйцэтгэлийг үнэлэхтэй холбоотой шийдвэр гаргах зорилгоор Компанийн үйл ажиллагааны шийдвэр гаргагч ахлах ажилтны зүгээс үйл ажиллагааг нь тогтмол хянаж байдаг ба үйл ажиллагааны сегментийн талаар санхүүгийн мэдээлэл бэлтгэх боломжтой.

4. Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого ба толилуулгад орсон өөрчлөлтүүд

Санхүүгийн тайланг баталсан өдрийн байдлаар хүчин төгөлдөр мөрдөх хугацаа болоогүй НББОУСЗ-ийн өөрчлөлт оруулсан стандарт болон түүний тайлбарууд байгаа ба Байгууллага нь тэдгээр стандарт болон өөрчлөлтийг урьдчилан мөрдөж эхлээгүй байгаа юм.

Байгууллагын удирдлага тухайн

өөрчлөлтүүдийг хүчин төгөлдөр болох өдөр эсвэл түүний дараагаар мөрдөж эхлэхээр төлөвлөж байгаа. Тайлант онд дагаж мөрдөх шаардлагагүй тухайн өөрчлөлтүүдийг тодруулаагүй ба тэдгээр нь санхүүгийн тайланд материаллаг нөлөөлөл үзүүлэхгүй.

2021 оны 1 дүгээр сарын 1-нээс хүчин төгөлдөр болсон доорх СТОУС-уудаас бусад хэрэгжүүлж буй нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогууд нь өмнөх санхүүгийн жилийнхтэй адил юм. Тайлангийн хугацаанд шинээр хэрэгжиж эхэлсэн стандартууд болон бусад стандартын нэмэлт өөрчлөлтүүд:

Шинэ болон нэмэлт өөрчлөлтүүдийн стандартууд

НББОУС болон СТОУС	Шинэ стандартууд болон нэмэлт өөрчлөлтүүдийн гол агуулга	Хэрэгжих огноо
СТОУС 17 Даатгалын гэрээ	<p>Даатгалын гэрээ нь түүний цар хүрээнд хамаарах даатгалын гэрээний хүлээн зөвшөөрөлт, хэмжилт, толилуулга, тодруулгын зарчмуудыг тогтоодог. СТОУС 17-гийн зорилго нь даатгалын гэрээг үнэн зөв илэрхийлэх, холбогдох мэдээллийн аж ахуйн нэгж бэлтгэдэг эсэхийг ханган магадлахад оршино. Энэ мэдээлэл нь аж ахуйн нэгжийн санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, мөнгөн гүйлгээнд тухайн даатгалын гэрээний үзүүлэх үр нөлөөг санхүүгийн тайланг хэрэглэгч нар үнэлэх суурь үндэслэлээр хангадаг.</p> <p>СТОУС 9 Санхүүгийн хэрэглүүр Компани нь СТОУС 17-г 2022 оны 1 дүгээр сарын 1-нээс хэрэгжүүлж эхлэхтэй холбоотой СТОУС 9-өөс түр чөлөөлөгдөх ба СТОУС 17 хэрэгжүүлэх хүртэл НББОУС 39-ийг мөрдөнө.</p> <p>Удирдлага нь тухайн стандартын өөрчлөлтийг хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж эхлэх өдрөөс мөрдөх төлөвлөгөөтэй байна.</p>	2019 оны 9 дүгээр сарын 25-нд НББОУСЗ нь тус стандартын хэрэгжилт эхлэх өдрийг 1 жилээр хойшлуулсан бөгөөд 2022 оны 1 дүгээр сарын 1-нээс стандартыг хүчин төгөлдөр хэрэгжүүлж эхэлнэ.
НББОУС 12 Орлогын нэмэлт татвар <small>"2015-2017 оны циклийн татвар жилийн сайжруулалт" -ын үр дүнд гарсан нэмэлт өөрчлөлт (2017 оны 12 дугаар сард гаргасан)</small>	<p>Нэмэлт өөрчлөлт нь ногдол ашгийн төлөлттэй холбоотой орлогын татварыг татвар хэрхэн ногдсоноос үл хамааран алдагдлын тайланд хүлээн зөвшөөрөхөөр заасан. /Орлогын албан татварын байнгын болон түр зөрүүг хэрхэн тодорхойлж, тайлагнах талаар СТОУС, Монгол улсын холбогдох журам хоорондын зөрүүтэй ойлголтоос шалтгаалан Банк уг стандартыг хэрэглээг хойшлуулсан/.</p> <p><small>"2015-2017 оны циклийн татвар жилийн сайжруулалт" -ын үр дүнд гарсан нэмэлт өөрчлөлт (2017 оны 12 сард гаргасан).</small></p>	2019 оны 1 дүгээр сарын 01-ний өдөр буюу түүнээс хойших хугацаанд хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж эхлэх

<p>НББОУС 23 Зээлийн зардал</p> <p>"2015-2017 оны циклийн жилийн сайжруулалт" –ын үр дүнд гарсан нэмэлт өөрчлөлт</p>	<p>Хөрөнгө нь ашиглах эсвэл борлуулахад бэлэн болсны дараа зээл үлдсэн бол уг зээл нь ердийн зээлийн санхүүжилтийн нэг хэсэг болж хүүний зардлаар тооцогдоно.</p> <p>"2015-2017 оны циклийн жилийн сайжруулалт" –ын үр дүнд гарсан нэмэлт өөрчлөлт (2017 оны 12 сард гаргасан)</p>	<p>2019 оны 1 дүгээр сарын 01-ний өдөр буюу түүнээс хойших хугацаанд хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж эхлэх</p>
<p>СТОУС 16 Түрээс</p> <p>(2016 оны 1 дүгээр сард гаргасан)</p>	<p>Дан түрээслэгчийн нягтлан бодох бүртгэлийн загварыг стандартад заасан. Түрээслэгч нь түрээсийн хугацаа 12 сар эсвэл түүнээс доош хугацаатай байх эсвэл хөрөнгө нь бага үнэтэйгээс бусад бүх тохиолдолд хөрөнгө, өр төлбөрийг хүлээн зөвшөөрнө. Түрээслүүлэгч OMNIOX НББОУС 16-11 заасны дагуу үйл ажиллагааны эсвэл санхүүгийн түрээс гэж ангилах боломжтой хэвээр байна.</p>	<p>2019 оны 1 дүгээр сарын 01-ний өдөр буюу түүнээс хойших хугацаанд хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж эхлэх</p>
<p>НББОУС 19 "Ажилчдын тэтгэмж" – нд орсон нэмэлт өөрчлөлтүүд</p> <p>(2018 оны 2 дугаар сард гарсан нэмэлт өөрчлөлт)</p>	<p>Хэрэв төлөвлөгөөнд өөрчлөлт хасалт эсвэл төлөлт хийгдсэн бол үйлчилгээний өртөг болон дахин хэмжилт хийгдсэний дараах хугацааны цэвэр хүүг дахин хэмжилт хийхэд ашигласан таамаглалыг ашиглан тооцоолно. Түүнчлэн, хөрөнгийн доод хэмжээтэй холбоотой шаардлагад төлөвлөгөөнд орсон өөрчлөлт хасалт байвал төлөлтийн үр нөлөөг харуулна. Банк ажил эрхлэлтийн дараах тэтгэмжийн хөтөлбөр хэрэгжүүлдэггүй учир энэхүү өөрчлөлт хамаарахгүй.</p>	<p>2019 оны 1 дүгээр сарын 01-ний өдөр буюу түүнээс хойших хугацаанд хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж эхлэх</p>
<p>СТОУС 9 Санхүүгийн хэрэглүүр Санхүүгийн төлбөрт оруулсан өөрчлөлтийг тодруулах болон сөрөг нөхөн төлбөртэй холбоотой урьдчилан төлсөн төлбөрийн талаар өөрчлөлт</p> <p>(2017 оны 10 дугаар сард гаргасан)</p>	<p>Зээл авагч гэрээгээ цуцалсан тохиолдолд зээл өгөгчид хугацаанаас нь өмнө буцаан төлсний нөхөн төлбөр төлөх ба үүнийг сөрөг нөхөн төлбөр бүхий урьдчилж төлсөн төлбөр гэж ангилна. Бизнесийн загвараас шалтгаалан сөрөг нөхөн төлбөрийг хорогдуулсан өртөг эсвэл бодит үнэ цэнээр хэмжихийг зөвшөөрсөн. Санхүүгийн өр төлбөрт өөрчлөлт орсон эсвэл солилцоо хийгдсэн өдрөөрх ашиг алдагдлын тайлан дахь өөрчлөлт эсвэл солилцоотой холбоотой үүссэн санхүүгийн өр төлбөрийн хорогдуулсан өртөгт залруулга хийгдсэн бол түүнийг хүлээн зөвшөөрнө.</p> <p><small>/Монголбанкнаас Стоус 9 - ийн хэрэглээг 2020 оны дүгээр сарын 01 - ний өдөр хүртэл хойшлуулсан Гэхдээ Банк энэхүү стандартыг нэвтрүүлэхээр мэргэжлийн байгууллагаас зөвлөх үйлчилгээ авсан/</small></p>	<p>2019 оны 1 дүгээр сарын 01-ний өдөр буюу түүнээс хойших хугацаанд хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж эхлэх</p>
<p>Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын хүрээ</p>	<p>Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалуудыг дараах шинж чанаруудаар бүлэглэсэн байна</p> <p>Бүлэг 1- Санхүүгийн тайлагналын зорилго</p> <p>Бүлэг 2- Санхүүгийн мэдээллийн хэрэгцээтэй байдлын чанарын үзүүлэлтүүд</p> <p>Бүлэг 3- Санхүүгийн тайлан болон тайлагнагч аж ахуйн нэгж</p> <p>Бүлэг 4- Санхүүгийн тайлангийн үзүүлэлтүүд</p> <p>Бүлэг 5- Хүлээн зөвшөөрөлт ба үл хүлээн зөвшөөрөлт</p> <p>Бүлэг 6- Хэмжилт,</p> <p>Бүлэг 7- Толилуулга ба тодруулга</p> <p>Бүлэг 8- Капиталын талаарх үзэл баримтлал ойлголт ба капитал засвар</p>	<p>2020 оны 1 дүгээр сарын 01-ний өдөр буюу түүнээс хойших хугацаанд хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж эхлэх</p>

НББОУС-1 Санхүүгийн тайлангийн толилуулга	Материаллаг байдлын талаарх тодорхойлолтыг нэг жил ойлголт болгохын тулд тухайлсан нэмэлт өөрчлөлтүүдийг баталсан.	2020 оны 1 дүгээр сарын 01-ний өдөр буюу түүнээс хойших хугацаанд хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж эхлэх
НББОУС-8 нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, нягтлан бодох бүртгэлийн тооцооллын өөрчлөлт ба алдаа	Шинэ тодорхойлолтоор мэдээллийг орхигдуулсан, буруу тайлагнасан, гуйвуулсан бүрхэгдүүлсэн нь тухайн тайлагнагч аж ахуйн нэгжийн талаарх санхүүгийн мэдээллээр хангадаг нийтлэг зориулалттай санхүүгийн тайлангуудад үндэслэн шийдвэр гаргадаг гол хэрэглэгчдийн шийдвэр гаргалтад нөлөөлнө гэж үзэж байвал материаллаг гэж авч үзнэ.	
СТОУС 3-т орсон нэмэлт өөрчлөлт: Бизнесийн тодорхойлолт	СТОУС 3 Бизнесийн нэгдэлд оруулсан нэмэлт өөрчлөлтөөр бизнес нь дор хаяж үйл ажиллагаа болон хөрөнгийн цогцдоо эцсийн бүтээгдэхүүнийг гаргах чадамжинд их хэмжээгээр нөлөөлж чадахуйц орц болон бодит үйл явцын нэгдлийг багтаасан байх ёстой. Цаашилбал, бизнес нь эцсийн бүтээгдэхүүнийг бий болгоход шаардагдах бүх орц болон процесстэйгээр оршин тогтнох шаардлагагүй болохыг тодруулсан болно. Нэмэлт өөрчлөлтүүд нь үйлчлүүлэгчдэд үзүүлж буй бараа, үйлчилгээ, хөрөнгө оруулалтын орлого эсвэл ердийн үйл ажиллагаанаас олох бусад орлогод чиглэсэн гарцын тодорхойлолтыг нарийсгаж өгсөн. Цаашилбал, нэмэлт өөрчлөлтүүд нь олж авсан үйл явц нь бодитой эсэхийг үнэлэх удирдамжаар хангаж, худалдан авсан багц үйл ажиллагаа, хөрөнгө нь бизнес биш эсэхийг хялбаршуулсан үнэлгээ хийх боломжийг олгохын тулд нэмэлт үнэ цэнийн төвлөрлийн туршилтыг нэвтрүүлнэ. Уг нэмэлт өөрчлөлт Банкны санхүүгийн тайланд нөлөөлөөгүй боловч Банк ирээдүйд аливаа бизнесийн нэгдэлд орох тохиолдолд нөлөөлж болзошгүй юм.	
СТОУС 7, СТОУС 9 болон НББОУС 39-д орсон нэмэлт өөрчлөлтүүд: Жишиг хүүгийн түвшний шинэчлэл	СТОУС 9 ба НББОУС 39 нэмэлт өөрчлөлт, Санхүүгийн хэрэгсэл: Уг стандартын хүлээн зөвшөөрөлт ба хэмжилт хэсэг нь хүүгийн жишиг шинэчлэлд нөлөөлж буй бүх хеджийн хэрэгсэлд хэд хэдэн хөнгөлөлтийг үзүүлдэг. Хэрэв хүүгийн жишиг шинэчлэл хеджийн зүйл эсвэл хеджийн хэрэгслийн жишигт суурилсан мөнгөн урсгалын цаг хугацаа ба/эсвэл хэмжээнд тодорхойгүй байдал үүсгэж байвал хеджийн хэрэгсэлд нөлөөлсөн гэж үзнэ. Банкинд хүүгийн хеджийн хэрэгсэл байхгүй тул эдгээр нэмэлт өөрчлөлт нь Банкны санхүүгийн тайланд нөлөөлөхгүй.	

<p>НББОУС 1, НББОУС 8-д орсон нэмэлт өөрчлөлт: Материаллаг байдлын тодорхойлолт</p>	<p>Нэмэлт өөрчлөлт нь “Материаллаг”-г шинэ тодорхойлолтыг: “Тайлагнагч байгууллагын санхүүгийн тайланд аливаа мэдээллийг орхигдуулах, эсвэл буруу ташаа, тодорхой бус байдлаар илэрхийлэх нь байгууллагын санхүүгийн тайлангийн үндсэн хэрэглэгчдийн уг тайланг үндэслэн гаргах шийдвэрт үндэслэлтэйгээр нөлөөлж болзошгүй тохиолдолд тухайн мэдээллийг материаллаг гэж үзнэ.” Гэжээ. Нэмэлт өөрчлөлтүүд нь “материаллаг”-г санхүүгийн тайлангийн агуулгаар, тухайн мэдээллийн шинж чанар ба/эсвэл хэмжээнээс хамаарна гэдгийг тодорхойлсон. Мэдээллийг буруу ташаа илэрхийлэх нь үндсэн хэрэглэгчдийн гаргах шийдвэрт үндэслэлтэйгээр нөлөөлөхүйц бол үүнийг материаллаг гэж үзнэ. Эдгээр нэмэлт, өөрчлөлт нь санхүүгийн тайланд нөлөөлөөгүй бөгөөд цаашид Банкинд нөлөөлөхгүй гэж үзэж байна.</p>	
<p>2018 оны 3 дугаар сарын 29-ний өдөр гаргасан Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал</p>	<p>Үзэл баримтлалын хүрээ нь стандарт биш бөгөөд үүнд агуулагдах ойлголтуудын аль нь ч ямар ч стандартын үзэл баримтлал, шаардлагыг үгүйсгэхгүй. Үзэл баримтлалын хүрээний зорилго нь Нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын зөвлөл (НББОУСЗ)-д стандарт боловсруулахад туслах, холбогдох стандарт байхгүй тохиолдолд нягтлан бодох бүртгэлийн тууштай бодлого боловсруулахад туслах, бүх талуудад стандартыг ойлгож, тайлбарлахад туслах явдалд оршино. Энэ нь үзэл баримтлалын хүрээнд үндэслэн нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогоо боловсруулсан аж ахуйн нэгжүүдэд нөлөөлнө. Шинэчилсэн үзэл баримтлалын хүрээнд зарим шинэ ойлголт, шинэчилсэн тодорхойлолт, хөрөнгө, өр төлбөрийг хүлээн зөвшөөрөх шалгуурыг багтаасан бөгөөд зарим чухал ойлголтыг тодруулсан болно. Эдгээр нэмэлт өөрчлөлт нь Банкны санхүүгийн тайланд нөлөөлөөгүй болно.</p>	
<p>СТОУС 16-д орсон нэмэлт өөрчлөлт: Ковид-19-тэй холбоотой түрээсийн хөнгөлөлт</p>	<p>2020 оны 5 дугаар сарын 28-нд НББОУСЗ нь Ковид-19-тэй холбоотой түрээсийн хөнгөлөлтийн тухай СТОУС 16 Түрээс-д нэмэлт, өөрчлөлт оруулсан. Нэмэлт өөрчлөлтүүд нь түрээслэгчдэд Ковид-19 цар тахлын шууд үр дагавраас үүдэлтэй түрээсийн хөнгөлөлтийг бүртгэх түрээсийн өөрчлөлтийн бүртгэлийн талаарх СТОУС 16-н зааврыг хэрэгжүүлэхэд хөнгөлөлт үзүүлдэг. Энэхүү хөнгөлөлтийн зорилго нь түрээслэгч нь түрээслүүлэгчээс Ковид-19-тэй холбоотой авсан түрээсийн хөнгөлөлтийг түрээсийн өөрчлөлт мөн эсэхийг үнэлэхгүй байж болох сонголтыг оруулж өгсөн. Энэ сонголтыг хийсэн түрээслэгч нь Ковид-19-тэй холбоотой түрээсийн хөнгөлөлтийг СТОУС 16-д заасан түрээсийн өөрчлөлт гэж үзээгүй үед тооцсонтой адил аргаар тооцно. Энэхүү нэмэлт өөрчлөлт СТОУС 16-ын дагуу түрээслүүлэгчээс түрээслэх хөнгөлөлт нь Ковид-19 цар тахлаас үүдсэн эсвэл түрээсийн өөрчлөлтөд тооцоогүй болно гэсэн нь Банкны санхүүгийн тайланд мэдэгдэхүйц нөлөө үзүүлээгүй болно.</p>	

СТОУС-ын сайжруулалтын үр дүнд хийгдсэн нэмэлт стандартуудын өөрчлөлтүүд нь Компанийн санхүүгийн байдал эсвэл гүйцэтгэлд томоохон нөлөө үзүүлээгүй болно.

5. Даатгалын үйл ажиллагааны орлого

МЯНГАН ТӨГРӨГ	2020						
	Даатгалын хураамжийн нийт орлого	Даатгалын хураамжийн буцаалт	Давхар даатгалын хураамжийн зардал	Даатгалын хураамжийн цэвэр орлогын дүн	Орлогод тооцогүй хураамжийн нөөцийн өөрчлөлт	Хойшуулсан давхар даатгалын хураамжийн өөрчлөлт	Орлогод тооцсон хураамжийн дүн
Гэнэтийн осол, эмчилгээний даатгал	8,223,905	873,076	963,455	6,387,374	(271,247)	(790,298)	7,448,919
Хөрөнгийн даатгал	4,209,146	49,363	1,338,078	2,821,746	237,008	(95,288)	2,680,025
Авто тээврийн хэрэгслийн даатгал	6,472,059	492,754	1,145,018	4,834,287	17,511	41,658	4,775,118
Ачааны даатгал	972,935	-	708,581	264,355	402,324	(291,330)	153,361
Барилга угсралтын даатгал	6,585,207	55,780	6,574,894	(45,467)	7,165,981	(7,166,377)	(45,070)
Мал амьтдын даатгал	-	-	-	-	(1,025)	-	1,025
Агаарын хөлгийн даатгал	1,275,411	-	1,159,552	115,859	184,333	(169,279)	100,804
Авто тээврийн хэрэгслийн жолоочийн хариуцлагын даатгал	36,207	325	-	35,883	(13,975)	-	49,857
Хариуцлагын даатгал	3,235,719	35,668	2,300,448	899,603	505,340	(672,509)	1,066,772
Санхүүгийн даатгал	153,881	-	6,270	147,611	(79,463)	111,945	115,129
Зээлийн даатгал	-	-	-	-	-	-	-
Төмөр замын болон усан замын тээврийн хэрэгслийн даатгал	-	14,147	-	(14,147)	(3,583)	896	(11,460)
Агаарын хөлгийг өмчлөх, эзэмших, ашиглахтай холбоотой хариуцлагын даатгал	1,060,150	-	1,024,402	35,748	124,003	(109,978)	21,723
Биет хөрөнгө, бараа материалын даатгал	-	-	-	-	-	-	-
Барилга орон сууцны даатгал	1,000,083	78,885	-	921,197	269,832	-	651,365
Жолоочийн хариуцлагын даатгал	33,224,744	1,599,998	15,220,697	16,404,049	8,537,040	(9,140,560)	17,007,569
Нийт							

5. Даатгалын үйл ажиллагааны орлого (үргэлжлэл)

мянган төгрөг	2021						
	Даатгалын хураамжийн нийт орлого	Даатгалын хураамжийн буцаалт	Давхар даатгалын хураамжийн зардал	Даатгалын хураамжийн цэвэр орлогын дүн	Орлогод тооцогүй хураамжийн нөөцийн өөрчлөлт	Хойшуулсан давхар даатгалын хураамжийн өөрчлөлт	Орлогод тооцсон хураамжийн дүн
Гэнэтийн осол, эмчилгээний даатгал	7,543,814	302,770	1,215,513	6,025,531	(1,489,546)	144,935	7,370,142
Хөрөнгийн даатгал	6,610,564	25,176	2,644,978	3,940,411	935,644	(669,429)	3,674,196
Авто тээврийн хэрэгслийн даатгал	7,620,933	710,030	1,093,354	5,817,549	550,719	42,008	5,224,823
Ачааны даатгал	1,022,953	-	910,597	112,355	16,540	(84,998)	180,814
Барилга угсралтын даатгал	287,154	15,754	118,304	153,096	(3,966,768)	4,047,689	72,175
Мал амьтдын даатгал	32,289	-	-	32,289	30,873	-	1,415
Агаарын хөлгийн даатгал	1,218,125	-	1,198,125	20,000	(120,612)	75,334	65,277
Авто тээврийн хэрэгслийн жолоочийн хариуцлагын даатгал	50,860	271	-	50,589	5,962	-	44,627
Хариуцлагын даатгал	7,586,338	47,021	6,458,597	1,080,719	(97,286)	153,658	1,024,347
Санхүүгийн даатгал	1,247,533	-	1,185,156	62,377	508,157	(587,478)	141,698
Зээлийн даатгал	-	-	-	-	-	-	-
Агаарын хөлгийг өмчлөх, эзэмших, ашиглахтай холбоотой хариуцлагын даатгал	905,500	-	905,500	-	(116,097)	99,601	16,496
Жолоочийн хариуцлагын даатгал	1,488,622	116,574	-	1,372,048	168,619	-	1,203,428
Нийт	35,614,683	1,217,596	15,730,123	18,666,963	(3,573,794)	3,221,319	19,019,437

6. Даатгалын үйл ажиллагааны зардал

мянган төгрөг	Орлогод тооцсон хураамжийн дүн	Нийт нөхөн төлбөрийн зардал	Давхар даатгагчийн хариуцсан	Буруугай этгээдээс төлүүлсэн	Нөхөн төлбөрийн цэвэр зардлын дүн	Нөхөн төлбөрийн Нсангийн өөрчлөлт	Нтнөөцийн ДДН хэсгийн өөрчлөлт	УБхохирлын нөөц сангийн өөрчлөлт	Зардал тооцсон нөхөн төлбөрийн дүн
Гэнэтийн осол, эмчилгээний даатгал	7,448,919	2,944,694	12,826	444	2,931,046	706,716	10,769	283,469	3,932,000
Хөрөнгийн даатгал	2,680,025	1,222,075	447,777	7,952	766,345	79,930	(59,629)		786,645
Авто тээврийн хэрэгслийн даатгал	4,775,118	2,940,073	-	48,747	2,891,327	628,017	(498,825)	515,497	3,536,015
Ачааны даатгал	153,361	37,694	-	-	37,694	(43,450)	-	-	(5,756)
Барилга угсралтын даатгал	(45,070)	-	-	-	-	(497,650)	-	(93,208)	(590,859)
Мал амьтдын даатгал	1,025	-	-	-	-	(1,107)	-	-	(1,107)
Агаарын хөлгийн даатгал	100,804	-	-	-	-	-	-	-	-
Авто тээврийн хэрэгслийн жолоочийн хариуцлагын даатгал	49,858	-	-	-	-	249	-	-	249
Хариуцлагын даатгал	1,066,772	254,326	180,359	-	73,968	90,655	(87,089)	-	77,533
Санхүүгийн даатгал	115,129	-	-	-	-	(7,679)	-	-	(7,679)
Зээлийн даатгал	-	-	-	-	-	(2,578)	-	-	(2,578)
Төмөр замын болон усан замын тээврийн хэрэгслийн даатгал	(11,460)	-	-	-	-	-	-	-	-
Агаарын хөлгийг өмчлөх, эзэмших, ашиглахтай холбоотой хариуцлагын даатгал	21,723	-	-	-	-	-	-	-	-
Биет хөрөнгө, бараа материалын даатгал	-	-	-	-	-	-	-	-	(414,514)
Барилга орон сууцны даатгал	-	-	-	-	-	-	-	-	(234)
Жолоочийн хариуцлагын даатгал	651,365	463,790	-	-	463,789	31,926	-	136,861	632,576
Нийт	17,007,569	7,862,275	640,962	57,144	7,164,170	985,026	(634,774)	842,618	8,357,039

6. Даатгалын үйл ажиллагааны зардал (үргэлжлэл)

Мянган төгрөг	2021									
	Орлогод тооцсон хураамжийн дүн	Нийт нөхөн төлбөрийн зардал	Давхар даатгагчийн хариуцсан	Бурутай эгтгээдээс төлүүлсэн	Нөхөн төлбөрийн цэвэр зардлын дүн	Нөхөн төлбөрийн Нсангийн өөрчлөлт	НТнөөцийн хэсгийн өөрчлөлт	Убхохирлын нөөц сангийн өөрчлөлт	Зардалд тооцсон нөхөн төлбөрийн дүн	
Гэнэтийн осол, эмчилгээний даатгал	7,370,142	3,038,040	397,193	1,601,2	2,624,835	379,299	(157,432)	(283,469)	2,563,233	
Хөрөнгийн даатгал	3,674,196	599,474	328,430	30,758	240,285	223,051	38,714	-	502,050	
Авто тээврийн хэрэгслийн даатгал	5,224,823	3,420,416	405,772	97,527	2,917,117	674,169	466,451	459,551	4,517,288	
Ачааны даатгал	180,814	-	-	-	-	(99,913)	22,000	-	(77,913)	
Барилга угсралтын даатгал	72,175	-	-	-	-	(1,157,420)	-	(67,829)	(1,225,250)	
Мал амьтдын даатгал	1,415	-	-	-	-	1,902	-	27,191	29,093	
Агаарын хөлгийн даатгал	65,277	-	-	-	-	-	-	-	-	
Авто тээврийн хэрэгслийн жолоочийн хариуцлагын даатгал	44,627	-	-	-	-	(75)	-	-	(75)	
Хариуцлагын даатгал	1,024,347	78,709	693	-	78,016	(88,074)	87,876	-	77,818	
Санхүүгийн даатгал	141,698	-	-	-	-	333,463	-	58,437	391,899	
Зээлийн даатгал	-	-	-	11,616	(11,616)	(37,055)	-	-	(48,671)	
Агаарын хөлгийг өмчлөх, эзэмших, ашиглахтай холбоотой хариуцлагын даатгал	16,496	-	-	-	-	-	-	-	-	
Жолоочийн хариуцлагын даатгал	1,203,428	1,013,665	-	5,620	1,008,045	73,503	-	124,164	1,205,711	
Нийт	19,019,437	8,150,304	1,132,089	161,533	6,856,681	302,849	457,609	318,044	7,935,184	

7. Даатгалын гэрээний зардал

мянган төгрөг	2020	2021
Даатгалын зуучлагчийн шимтгэл	1,332,452	1,570,243
Даатгалын төлөөлөгчийн шимтгэл	209,383	288,133
Нийт	1,541,836	1,858,376

8. Давхар даатгалын шимтгэлийн орлого

мянган төгрөг	2020	2021
Факультатив давхар даатгал	127,740	207,257
Нийт	127,740	207,257

9. Хөрөнгө оруулалтын орлого

мянган төгрөг	2020	2021
Хөрөнгө оруулалтын орлого	4,665,505	4,308,091
Банкинд байршуулсан хугацаагүй хадгаламж, хугацаатай хадгаламж, хадгаламжийн сертификатын хүүний орлого	1,521,220	2,153,852
Үнэт цаасны хүүний орлого	3,032,826	2,054,050
Ногдол ашгийн орлого	111,459	100,189
Хөрөнгө оруулалтын олз, гарз	123,407	701,508
Хөрөнгө оруулалтын үнэлгээний олз, гарз	123,407	701,508
Нийт	4,788,912	5,009,599

10. Хүү эрхийн шимтгэлийн орлого

мянган төгрөг	2020	2021
Хүү, эрхийн шимтгэлийн орлого	29,565	10,390
Нийт	29,565	10,390

11. Бусад орлого

мянган төгрөг	2020	2021
Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн чөлөөлөлтийн орлого	273,029	63,780
Түрээс, ашиглалтын зардлын хөнгөлөлтийн орлого	-	28,973
Эрсдэлийн сангаас хаагдсан авлагын эргэн төлөлт	57,859	955
Бусад орлого	14,065	3,421
Нийт	344,953	97,129

12. Ерөнхий ба удирдлагын зардал

мянган төгрөг	2020		2021	
	Бормар	Еруд	Бормар	Еруд
Ажиллагчдын цалингийн зардал	-	3,683,128	-	3,910,197
Аж ахуйн нэгжээс төлсөн НДШ-ийн зардал	-	431,177	-	534,197
Албан татвар, төлбөр, хураамжийн зардал	-	270	-	238
Томилолтын зардал	-	46,631	-	11,218
Бичиг хэргийн зардал	-	92,520	-	62,688
Шуудан холбооны зардал	-	191,969	-	209,819
Мэргэжлийн үйлчилгээний зардал	-	985,878	-	1,001,851
Сургалтын зардал	-	46,889	-	89,652
Даатгалын зардал	-	238	-	53,536
Ашиглалтын зардал	-	22,490	-	18,622
Засварын зардал	-	102,624	-	200,871
Элэгдэл, хорогдлын зардал	-	469,689	-	591,242
Түрээсийн зардал	-	317,907	-	171,855
Цэвэрлэгээ үйлчилгээний зардал	-	-	-	220
Автомашин сэлбэг хэрэгсэл, засвар үйлчилгээний зардал	-	9,884	-	6,486
Шатахууны зардал	-	32,204	-	40,180
Хүлээн авалтын зардал	-	167,026	-	283,988
Бизнес уулзалтын зардал	-	-	-	59,312
Зар сурталчилгааны зардал	940,021	-	937,146	-
Тэтгэмжийн зардал	-	-	-	23,680
Хүлээн авалтын зардал	940,021	6,600,523	937,146	7,269,853

13. Санхүүгийн зардал

мянган төгрөг	2020	2021
Санхүүгийн түрээсийн хүүний зардал	254,691	100,294
Нийт	254,691	100,294

14. Үйл ажиллагааны бус зардал

мянган төгрөг	2020	2021
Алданги, торгуулийн зардал	15,150	1,750
Хандив, тусламжийн зардал	-	30,000
Эрсдэлийн сангийн зардал	402,404	8,344
Нийт	417,554	40,094

15. Гадаад валютын ханшийн зөрүүний олз, гарз

мянган төгрөг	2020	2021
Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэлд хийсэн ханшийн тэгшитгэлийн ханшийн зөрүү	-	87,790
Валютын арилжаанаас үүссэн олз/гарз	824,660	(7,692)
Нийт	824,660	80,099

16. Биет болон биет бус хөрөнгө данснаас хассаны олз

мянган төгрөг	2020	2021
Биет болон биет бус хөрөнгө данснаас хассаны олз	-	18,839
Нийт	-	18,839

17. Орлогын татварын зардал

мянган төгрөг	2020	2021
Тайлант үеийн орлогын татварын зардал	477,666	693,811
Нийт	477,666	693,811

Компани нь тайлант хугацаанд СТОУС-ын дагуу санхүүгийн тайлагналын зорилгоор тодорхойлсон татварын өмнөх ашгийг Монгол улсын ААНОАТ-ын хууль, түүнд нийцүүлж гаргасан заавар, журмын дагуу татвараас чөлөөлөгдөх орлого болон татвар ногдуулах орлогоос хасагдахгүй зардлын зүйлсээр залруулан орлогын албан татварыг тодорхойлдог ба санхүүгийн тайлагналыг тасалбар болгох өдрийн байдлаар хүчин төгөлдөр үйлчилж буй татварын хувь хэмжээгээр мөрдөн татварын тооцооллыг хийдэг. Тайлант хугацаанд болон өмнөх онд Компани нь татварын өмнөх ашигтай байна.

Компани нь мөнгө гүйлгээний тайлан бэлтгэх зорилгоор Мөнгөтэй адилтгах хөрөнгөнд үнэ цэнийг нь өөрчлөх өчүүхэн бага эрсдэлийг мэдэрдэг, мөнгөний тодорхой дүнд чөлөөтэй хувирдаг, хөрвөх чадвар сайтай богино хугацааны хөрөнгө оруулалт зэргийг хамруулдаг. Мөнгөтэй адилтгах хөрөнгийг хөрөнгө оруулалт болон бусад зорилгоос илүү богино хугацаат өр төлбөрийг барагдуулах зорилгоор эзэмшдэг. Хэрэв мөнгөтэй адилтгах хөрөнгийн үнэ цэнийг нь өөрчлөх өчүүхэн бага эрсдэлийг мэдэрдэг, мөнгөний тодорхой дүнд чөлөөтэй хувирдаг бол Компани нь хөрөнгө оруулалтыг мөнгөтэй адилтгах хөрөнгөөр ангилна.

18. Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгө

Банкин дахь дансад нь Монгол улсад үйл ажиллагаагаа явуулдаг арилжааны 9 банкинд байршсан байна.

мянган төгрөг	2020	2021
Касс дахь бэлэн мөнгө	2,652	3,868
Харилцахад байгаа мөнгөний дүн	2,227,682	3,683,533
Дотоодын банкин дахь харилцах	1,974,226	1,146,952
Дотоодын банкин дахь хадгаламж	253,456	2,536,580
Нийт	2,230,334	3,687,400

19. Даатгалын авлага

мянган төгрөг	Эхний үлдэгдэл	Нэмэгдсэн	Хасагдсан	Төлөгдсөн	Эцсийн үлдэгдэл
Даатгалын хураамжийн авлага	5,047,246	35,635,565	33,852,575	33,852,575	6,830,235
Буруутай этгээдээс авах авлага	364,823	140,203	159,072	159,072	345,954
Буруутай этгээдээс авах авлагын эрсдэлийн сан	(199,265)	-	-	-	(199,265)
Давхар даатгагчаас авах нөхөн төлбөрийн авлага	-	-	-	-	-
Давхар даатгагчаас авах хураамжийн авлага	95,569	1,521,452	1,027,922	1,027,922	589,098
Давхар даатгагчаас авах авлагын эрсдэлийн сан	(51,599)	(8,344)	-	-	(59,943)
Давхар даатгагчаас авах шимтгэлийн авлага	-	-	-	-	-
Нийт	5,256,775	37,288,875	35,039,569	35,039,569	7,506,080

Даатгалын авлагын насжилт

мянган төгрөг	Хэвийн	Хугацаа хэтэрсэн 1-30 хоног	Хэвийн бус 30-60 хоног	Эргэлзээтэй 60-90 хоног	Муу 90-120 хоног	Дүн
Даатгалын хураамжийн авлага	5,154,527	276,548	544,256	356,676	498,227	6,830,235
Буруутай этгээдээс авах авлага	3,008	756	3,603	2,789	335,798	345,954
Давхар даатгалаас авах авлага	348,037	-	81,641	3,865	155,555	589,098
Даатгалын авлагын нийт дүн	5,505,572	277,304	629,500	363,331	989,581	7,765,287
Даатгалын авлагын эрсдлийн дүн	183,778	9,256	21,013	12,128	33,032	259,207
Нийт	5,321,794	268,048	608,487	351,203	956,548	7,506,080

Компани нь Найдваргүй авлагын нөөц байгуулах бодлогын дагуу авлагыг төлөгдөөгүй хугацаанд үндэслэн ангилж нөөц байгуулдаг байна. Мөн авлагыг эргэн төлөгдөх нь найдваргүй болсон үед авлагын данснаас шууд хасах бодлого баримталдаг

ба 2021 оны тайлант хугацаанд 8,344,139 төгрөгийн эрсдэлийн санг нэмж байгуулан, 2021 оны 12 сарын 31 -ний байдлаар нийт 359,663,698 төгрөгийн найдваргүй авлагын эрсдэлийн сан байгуулж, тайлагнасан байна.

20. Бусад санхүүгийн ба санхүүгийн бус хөрөнгө

мянган төгрөг	Эхний үлдэгдэл	Нэмэгдсэн	Хасагдсан	Төлөгдсөн	Эцсийн үлдэгдэл
Ажиллагсдаас авах авлага	20,105	151,209	120,908	120,908	50,406
Ажиллагсдаас авах авлагын эрсдэлийн сан	(3,093)	-	-	-	(3,093)
Бусад авлага	449,960	91,934	450,203	450,203	91,691
Бусад авлагын эрсдэлийн сан	(97,363)	-	-	-	(97,363)
Холбоотой талаас авах авлага	-	-	-	-	-
Хчталдсаны тэтгэмжийн авлага	6,660	53,765	60,374	60,374	51
Нийт	376,269	243,143	631,485	571,111	41,692

Цалингийн авлага /урамшуулал/ дансанд даатгалын гэрээний борлуулсан ажилчдад олгосон урамшууллыг даатгалын гэрээний хугацаатай уялдуулан хорогдуулан бүртгэсэн байна.

21. Бусад санхүүгийн хөрөнгө

мянган төгрөг	2020	2021
Хувь хүний орлогын албан татварын авлага	2,613	397
Бусад татварын авлага	702	-
Нийт	3,315	397

22. Бараа материал

мянган төгрөг	Бичиг хэргийн материал	Хангамжийн материал	Дүн
Эхний үлдэгдэл	-	37,364	37,364
Нэмэгдсэн дүн	4,478	341,996	346,474
Хасагдсан дүн (-)	3,252	237,804	241,056
Эцсийн үлдэгдэл (өртгөөр)	1,226	141,556	142,782
Үнийн бууралтын гарз (-)	-	-	-
Үнийн бууралтын буцаалт	-	-	-
Дансны цэвэр дүн*:	1,226	141,556	142,782
Эцсийн үлдэгдэл	1,226	141,556	142,782

23. Урьдчилж төлсөн зардал/тооцоо

мянган төгрөг	2020	2021
Урьдчилж төлсөн зардал	519,920	746,569
Урьдчилж төлсөн тооцоо	-	-
Нийт	519,920	746,569

24. Банк, санхүүгийн байгууллагад байршуулсан хөрөнгө оруулалт

мянган төгрөг	2020	2021
Банкинд байршуулсан 3 сараас дээш хугацаатай хадгаламж, хадгаламжийн сертификат	23,507,640	510,313
Санхүүгийн байгууллагад байршуулсан 3 сараас дээш хугацаатай хөрөнгө оруулалт	1,010,151	8,000,000
Банкинд байршуулсан 3 сараас дээш хугацаатай хадгаламж, хадгаламжийн сертификат, хүүгийн авлага	301,296	161,827
Нийт	24,819,087	8,672,140

25. Үнэт цаасаар оруулсан хөрөнгө оруулалт

мянган төгрөг	Хугацааны эцэс хүртэл эзэмших	Борлуулахад бэлэн	Хуримтлуулж тооцсон хүүгийн авлага	Дүн
Компанийн бонд	20,850,000	-	395,625	21,245,625
ҮЦЗЗ -ийн I ангиллын хувьцаа	-	1,714,993	-	1,714,993
ҮУЗЗ -ийн II ангиллын хувьцаа	-	1,457,459	-	1,457,459
Хөрөнгө оруулалтын сангийн үнэт цаас /нэгж эрх/	-	1,500,000	-	1,500,000
Нийт	20,850,000	4,672,452	395,625	25,918,077

26. Даатгалын хөрөнгө

мянган төгрөг	2020	2021
Давхар даатгалын хойшлогдсон хураамж	12,264,734	9,043,414
Нөхөн төлбөрийн нөөцийн сангийн давхар даатгагчид ногдох хэсэг УБМХНС*	180,597	217,110
Нөхөн төлбөрийн нөөцийн сангийн давхар даатгагчид ногдох хэсэг МБТХНС**	587,267	93,144
Даатгалын орлогын шимтгэлийн хойшлогдсон зардал Даатгалын зуучлагч	590,545	745,071
Даатгалын орлогын шимтгэлийн хойшлогдсон зардал Даатгалын төлөөлөгч	125,596	250,930
Нийт	13,748,739	10,349,670

*УБМХНС -Учирсан боловч мэдэгдээгүй хохирлын нөөцийн сан

**МБТХНС- Мэдсэн боловч төлөөгүй хохирлын нөөцийн сан

27. Үндсэн хөрөнгө

мянган төгрөг	Тээврийн хэрэгсэл	Тавилга эд хогшил	Компьютер, дагалдах хэрэгсэл	Бусад үндсэн хөрөнгө	Санхүүгийн түрээсийн хөрөнгө	Нийт дүн
Өртөг						
Эхний үлдэгдэл	440,000	291,845	507,685	174,478	883,059	2,297,068
Нэмэгдсэн дүн	155,000	33,430	206,421	3,562	-	398,413
Худалдаж авсан	155,000	33,430	206,421	3,562	-	398,413
Хасагдсан дүн (-)	-	-	-	-	181,763	181,763
Түрээсийн хөрөнгөө буцаасан	-	-	-	-	181,763	181,763
Эцсийн үлдэгдэл	595,000	325,276	714,106	178,040	701,297	2,513,718
Хуримтлагдсан элэгдэл						
Эхний үлдэгдэл	40,380	119,301	370,058	42,277	237,076	809,092
Нэмэгдсэн дүн	104,836	27,834	129,006	17,318	219,333	498,327
Байгуулсан элэгдэл	104,836	27,834	129,006	17,318	219,333	498,327
Хасагдсан дүн	-	-	-	-	94,110	94,110
Данснаас хассан хөрөнгийн элэгдэл	-	-	-	-	94,110	94,110
Эцсийн үлдэгдэл	145,216	147,135	499,064	59,595	362,299	1,213,309
Дансны цэвэр дүн						
Эхний үлдэгдэл	449,784	178,141	215,042	118,445	338,997	1,300,409
Эцсийн үлдэгдэл	399,620	172,544	137,627	132,201	645,983	1,487,976
Эцсийн үлдэгдэл	449,784	178,141	215,042	118,445	338,997	1,300,409

28. Биет бус хөрөнгө

мянган төгрөг	Компьютерийн програм хангамж	Нийт
Өртөг		
Эхний үлдэгдэл	444,717	444,717
Нэмэгдсэн дүн	215,292	215,292
Хасагдсан дүн (-)	-	-
Эцсийн үлдэгдэл	660,008	660,008
Хуримтлагдсан хорогдол		
Эхний үлдэгдэл	305,121	305,121
Нэмэгдсэн дүн	92,915	92,915
Эцсийн үлдэгдэл	398,036	398,036
Дансны цэвэр дүн		
Эхний үлдэгдэл	261,972	261,972
Эцсийн үлдэгдэл	139,596	139,596
Эцсийн үлдэгдэл	261,972	261,972

29. Даатгалын өглөг

мянган төгрөг	Эхний үлдэгдэл	Нэмэгдсэн	Хасагдсан	Эцсийн үлдэгдэл
Даатгалын хураамжийн буцаалтын өглөг	31,096	9,450,453	9,348,619	132,930
Даатгалын гэрээний шимтгэлийн өглөг:	88,721	2,156,352	2,032,172	212,901
Даатгалын төлөөлөгчид	7,892	435,403	370,401	72,894
Даатгалын зуучлагчид	80,829	1,720,950	1,661,771	140,007
Давхар даатгагчид өгөх өглөг	2,799,161	27,741,729	26,793,715	3,747,175
Нийт	2,918,977	39,348,535	38,174,506	4,093,006

30. Санхүүгийн түрээсийн өр төлбөр

мянган төгрөг	2020	2021
Санхүүгийн түрээсийн өр төлбөр		
Үүнээс: Төлөгдөх хугацаандаа байгаа	497,905	193,672
Нийт	497,905	193,672

31. Ногдол ашгийн өглөг

мянган төгрөг	2020	2021
Ногдол ашгийн өглөг	19,073	19,073
Нийт	19,073	19,073

32. Бусад өглөг

мянган төгрөг	2020	2021
Цалингийн өглөг	289,089	169,500
Эрүүл мэнд, нийгмийн даатгалын шимтгэлийн өглөг	10,373	1,359
Нийт	299,461	170,859

33. Татварын өглөг

мянган төгрөг	2020	2021
ААНОАТ тооцоо /ТТ-02 Нийтлэг/	121,134	114,289
ААНОАТ өглөг /ТТ-13 Бусдаас суутгасан/	-	16,381
ХХОАТ-ын тооцоо /Суутган-1/	44	82,954
ХХОАТ-ын тооцоо /Суутган-2/	18,786	13,093
Нийт	139,965	226,717

34. Урьдчилж орсон орлого ба бусад санхүүгийн бус өр төлбөр

мянган төгрөг	2020	2021
Урьдчилж орсон орлого	331,503	774,068
Бусад санхүүгийн бус өр төлбөр	501,818	552,521
Нийт	833,321	1,326,589

35. Орлогод тооцоогүй хураамжийн нөөц

мянган төгрөг	Эхний үлдэгдэл	Нэмэгдсэн	Хасагдсан	Эцсийн үлдэгдэл
1.1 Гэнэтийн осол, эмчилгээний даатгал	5,284,571	3,814,242	5,303,776	3,795,037
1.2 Хөрөнгийн даатгал	1,830,681	3,826,712	2,891,080	2,766,313
1.3 Авто тээврийн хэрэгслийн даатгал	3,306,673	1,492,123	941,404	3,857,391
1.4 Ачааны даатгал	409,480	763,103	746,564	426,020
1.5 Барилга угсралтын даатгал	7,183,827	4,166,795	8,133,563	3,217,058
1.6 Газар тариалангийн даатгал	-	-	-	-
1.7 Мал амьтдын даатгал	-	30,873	-	30,873
1.8 Агаарын хөлгийн даатгал	551,127	1,773,016	1,893,627	430,515
1.9 Авто тээврийн хэрэгслийн жолоочийн хариуцлагын даатгал	14,151	18,503	12,540	20,113
1.10 Хариуцлагын даатгал	1,724,149	4,927,118	5,024,404	1,626,863
1.11 Санхүүгийн даатгал	110,241	891,404	383,247	618,398
1.16 Агаарын хөлгийг өмчлөх, эзэмших, ашиглахтай холбоотой хариуцлагын даатгал	451,766	768,007	884,104	335,669
2.1 Жолоочийн хариуцлагын даатгал	504,421	191,290	22,671	673,040
Нийт	21,371,085	22,663,187	26,236,981	17,797,291

36. Нөхөн төлбөрийн нөөц сан

мянган төгрөг	Эхний үлдэгдэл	Нэмэгдсэн	Хасагдсан	Эцсийн үлдэгдэл
Сайн дурын даатгал:				
Учирсан боловч мэдэгдээгүй хохирлын нөөц сан	2,470,785	1,157,296	1,618,308	2,009,773
Мэдсэн боловч төлөөгүй хохирлын нөөц сан	1,604,554	2,243,210	1,552,851	2,294,913
Учирч болзошгүй хохирлын нөөц сан	866,795	962,068	768,187	1,060,675
Албан журмын даатгал:				
Учирсан боловч мэдэгдээгүй хохирлын нөөц сан	19,103	34,358	502	52,960
Мэдсэн боловч төлөөгүй хохирлын нөөц сан	35,458	62,450	22,804	75,104
Учирч болзошгүй хохирлын нөөц сан	168,773	292,936	168,773	292,936
Тусгай нөөц сан	1,256,290	-	-	1,256,290
Нийт	6,421,757	4,752,318	4,131,425	7,042,651

Актуарчийн нөөц сангийн тооцооллын тайланд дараах байдлаар тусгасан байна. Үүнд: ОТХНС нь даатгалын компанийн идэвхтэй байгаа гэрээ бүрээр тооцогдох бөгөөд тайлант хугацаанд даатгалын компанид орлогод хүлээн зөвшөөрөгдөхгүй хураамжийн дүнгээр гэрээний үлдэх хугацаанд ашиглахад зориулсан нөөц бөгөөд уг нөөц сангийн тооцоололд

“хувь тэнцүүлэх аргачлал” буюу 365-тын аргыг ашиглан, даатгалын гэрээ бүрээр тооцоолсон. Хүчинтэй даатгалын гэрээнд үндэслэн тооцоолсноор “Мандал даатгал” ХК-ийн орлогод тооцоогүй хураамжийн нөөц сангийн дүн 2021 оны 12 дугаар сарын 31 -ний байдлаар 17,797.3 сая төгрөг (2020 онд 21,371.1 сая төгрөг) байна.

36.1 Учирсан боловч мэдэгдээгүй хохирлын нөөц сангийн дэлгэрэнгүй тайлан

мянган төгрөг	Эхний үлдэгдэл	Нэмэгдсэн	Хасагдсан	Эцсийн үлдэгдэл
1.1 Гэнэтийн осол, эмчилгээний даатгал	680,168	544,627	58,943	1,165,852
1.2 Хөрөнгийн даатгал	243,077	991	186,717	57,351
1.3 Авто тээврийн хэрэгслийн даатгал	123,735	162,266	12,906	273,094
1.4 Ачааны даатгал	10,644	-	4,706	5,938
1.5 Барилга угсралтын даатгал	1,248,764	83,524	1,240,944	91,344
1.7 Мал амьтдын даатгал	-	1,902	-	1,902
1.9 Авто тээврийн хэрэгслийн жолоочийн хариуцлагын даатгал	454	309	384	379
1.10 Хариуцлагын даатгал	124,892	30,214	76,653	78,453

1.11 Санхүүгийн даатгал	-	333,463	-	333,463
1.12 Зээлийн даатгал	39,052	-	37,055	1,996
2.1 Жолоочийн хариуцлагын даатгал	19,103	34,358	502	52,960
Нийт	2,489,888	1,191,654	1,618,810	2,062,732

36.2 Учирсан боловч мэдэгдээгүй хохирлын нөөц сангийн дэлгэрэнгүй тайлан

мянган төгрөг	Эхний үлдэгдэл	Нэмэгдсэн	Хасагдсан	Эцсийн үлдэгдэл
1.1 Гэнэтийн осол, эмчилгээний даатгал	468,864	570,543	676,928	362,479
1.2 Хөрөнгийн даатгал	225,272	815,182	406,406	634,048
1.3 Авто тээврийн хэрэгслийн даатгал	772,712	804,377	279,567	1,297,521
1.4 Ачааны даатгал	95,207	-	95,207	-
1.10 Хариуцлагын даатгал	42,500	50,108	91,743	865
2.1 Жолоочийн хариуцлагын даатгал	35,458	62,450	22,804	75,104
Нийт	1,640,012	2,302,660	1,572,655	2,370,017

36.3 Учирсан боловч мэдэгдээгүй хохирлын нөөц сангийн дэлгэрэнгүй тайлан

мянган төгрөг	Эхний үлдэгдэл	Нэмэгдсэн	Хасагдсан	Эцсийн үлдэгдэл
1.1 Гэнэтийн осол, эмчилгээний даатгал	283,469	-	283,469	-
1.3 Авто тээврийн хэрэгслийн даатгал	515,497	876,440	416,889	975,048
1.5 Барилга угсралтын даатгал	67,829	-	67,829	-
1.7 Мал амьтдын даатгал	-	27,191	-	27,191
1.11 Санхүүгийн даатгал	-	58,437	-	58,437
2.1 Жолоочийн хариуцлагын даатгал	168,773	292,936	168,773	292,936
Нийт	1,035,567	1,255,004	936,960	1,353,611

37. Эздийн өмч

төгрөг	Эргэлтэнд байгаа бүрэн төлөгдсөн энгийн хувьцаа			Өмчийн дүн
	Тоо ширхэг	Нэгжийн Нэрлэсэн үнэ	Дүн	
Эхний үлдэгдэл	6,243,016	1,000	6,243,016,000	6,243,016,000
Нэмэгдсэн	-	-	-	-
Хасагдсан (-)	-	-	-	-
Эцсийн үлдэгдэл	6,243,016	1,000	6,243,016,000	6,243,016,000

Тайлант хугацааны эцсийн байдлаар компанийн хувьцаа эзэмшигчдийн бүтэц дараах байдалтай, нийт 5404 хувьцаа эзэмшигчтэй байна.

	Аж ахуйн нэгж, иргэд	Хувьцааны тоо ширхэг
Аж ахуйн нэгж	28	545,224,883
Дотоодын иргэн	5,353	72,548,650
Гадаадын иргэн	23	6,528,067
Нийт	5,404	624,301,600

38. Нэмж төлөгдсөн капитал

мянган төгрөг	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
Энгийн хувьцааны нэмж төлөгдсөн капитал	4,441,896	4,441,896
Нийт	4,441,896	4,441,896

39. Дахин үнэлгээний нэмэгдэл

мянган төгрөг	Үнэт цаасны дахин үнэлгээний нэмэгдэл
Эхний үлдэгдэл	(147,149)
Нэмэгдсэн дүн	1,584,990
Дахин үнэлгээний нэмэгдлийн зөрүү	1,521,594
Дахин үнэлсэн хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралтын гарзын буцаалт **	63,396
Хасагдсан дүн /-/	250,551
Дахин үнэлгээний нэмэгдлийн зөрүү	17,516
Дахин үнэлгээний нэмэгдлийн хэрэгжсэн дүн	233,035
Эцсийн үлдэгдэл	1,187,291

40. Хуримтлагдсан ашиг

мянган төгрөг	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
Тайлант оны эхний үлдэгдэл	10,115,434	12,116,428
Өмнөх тайлант үеийн залруулга	-	34,374
Өмчид гарсан өөрчлөлт	(35,868)	-
Ногдол ашиг зарласан	2,497,206	1,872,905
Тайлант үеийн ашиг	4,534,068	5,607,991
Нийт	12,116,428	15,885,887

41. Ногдол ашиг

Компани энгийн хувьцааны хувьд нэгж хувьцаанд ногдох суурь ашгийг тооцоолдог. Компанийн энгийн хувьцааны эзэмшигчдэд хамаарах цэвэр ашиг, алдагдлыг тайлант хугацааны туршид эргэлтэнд байсан энгийн хувьцааны жинлэсэн дундаж тоонд хуваах замаар нэгж хувьцаанд ногдох суурь ашгийг тооцоолдог.

“Мандал даатгал” ХК-ийн Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2022 оны 2 дугаар сарын 18-ны

өдрийн №22/001 тоот тогтоолоор 2021 оны цэвэр ашгаас нийт 1,872,904,800 төгрөг буюу нэгж хувьцаанд гурван төгрөгийг хувьцаа эзэмшигчиддээ ногдол ашиг болгон тараахаар шийдвэрлэсэн байна.

Ногдол ашиг авах эрхтэй хувьцаа эзэмшигчдийн нэрсийн жагсаалт гаргах өдрийг хувьцаа эзэмшигчдийн ээлжит хурлын бүртгэлийн өдрөөр тогтоох бөгөөд 2022 оны 5 дугаар сарын 31-ний өдрийн дотор “ҮЦТХТ” ТӨХХК-иар дамжуулан хувьцаа эзэмшигчдийн дансанд байршуулахаар шийдвэрлэсэн байна.

42. Холбоотой талуудын тодруулга

Холбоотой талын нэр	Ажил гүйлгээний утга	2020	2021
Юу Эм Си Капитал ХХК	Ногдол ашиг олгов.	991,715	701,592
Юу Эм Си Капитал ХХК	Даатгал борлуулав	-	3,105
Голомт фاینэншил групп ХХК	Даатгал борлуулав	7,474	6,836
Голомт фاینэншил групп ХХК	Нөхөн төлбөр олгов	140	-
Голомт фاینэншил групп ХХК	Ногдол ашиг олгов	1,020,000	765,000
Голомт банк ХХК	Зуучлан борлуулалтын дүн	3,751,481	5,170,254
Голомт банк ХХК	Зуучлагчийн шимтгэлийн дүн	855,362	1,292,564
Голомт банк ХХК	Даатгал борлуулав/ Өөрийнх/	356,893	871,255
Голомт банк ХХК	Даатгалын хураамжийн буцаалт хийв	4,762	6,276
Голомт банк ХХК	Нөхөн төлбөр олгов	106,827	179,578
Голомт банк ХХК	Кастодианы үйлчилгээ авав	2,981	-

Голомт капитал ХХК	Даатгал борлуулав	2,683	13,049
Голомт капитал ХХК	Даатгалын буцаалт	73	-
Голомт ассет менежмент	Даатгал борлуулав	-	100
Мандал ассет менежмент	Даатгал борлуулав	-	100
Мандал капитал маркетс	Даатгал борлуулав	-	2,278

“Мандал даатгал” ХК -ийн энгийн хувьцааны 40.85% -ийг “Голомт Файнаншил Групп” ХХК, 37.46%-ийг “Юу Эм Си Капитал” ХХК, 21.69% -ийг олон нийт эзэмшиж байгаа ба “Голомт Файнаншил Групп” ХХК -ийн хувь хөрөнгийн ихэнх хувийг ноён Д. Баясгалан эзэмшдэг бөгөөд “Мандал даатгал” ХК -ийн хамгийн дээд хяналт тавигч хувь хүн юм.

Компанийн удирдах гол албан тушаалтнууд нь Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн гишүүд болон гүйцэтгэх удирдлагууд юм. Удирдах гол албан тушаалтнуудын тайлант үеийн цалин, урамшуулал дараах байдалтай байна.

мянган төгрөг	2020	2021
Цалин, хөдөлмөрийн хөлс	411,099	446,876
Ажил олгогчийн төлөх нийгмийн даатгалын шимтгэлийн зардал	51,315	60,641
Нийт	462,414	507,517

43. Төлбөрийн чадварын харьцаа

Компанийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний байдлаарх төлбөрийн чадварын харьцаа 143.66% (2020:161.40%) байгаа нь Ердийн

даатгагчийн төлбөрийн чадварыг тооцоолох журмын 3.12-т заасан “Даатгагчийн төлбөрийн чадварын зохистой харьцаа нь 100 хувь буюу түүнээс илүү байвал зохино” гэсэн төлбөрийн чадварын шаардлагыг хангаж байна.

Үзүүлэлт, мянган төгрөг	Дүн	Тооцох хувь	Тооцсон дүн
1	2	3	4
1. Зайлшгүй байх хөрөнгө / $1 = \max(1.1, 1.2, 1.3) /$			5,000,000
1.1 Даатгалын хураамжид үндэслэх /Тухай тайлант хугацааны нийт орлогод тооцсон хураамж /			3,626,592
1.1.1 Агаарын хөлөг, авто тээврийн хэрэгсэл, бүх төрлийн хариуцлагын даатгалын хэлбэрийн орлогод тооцсон хураамж	335,668	40%	134,267
1.1.2 Бусад хэлбэрийн орлогод тооцсон хураамж	17,461,623	20%	3,492,325
1.2 Даатгалын нэхэмжлэлд үндэслэх /Сүүлийн 3 жилийн дундажид үндэслэн/			3,146,017
1.2.1 Агаарын хөлөг, авто тээврийн хэрэгсэл, бүх төрлийн хариуцлагын даатгалын хэлбэрийн нэхэмжилсэн хохирлын дундаж дүн	5,053,188	50%	2,526,594

1.2.2 Бусад хэлбэрийн нэхэмжилсэн хохирлын дундаж дүн	3,097,115	20%	619,423
1.3 Хорооноос тогтоосон дүрмийн сангийн доод хэмжээ			5,000,000
2. Нийт хөрөнгө			49,305,646
3. Зөвшөөрөгдөхгүй хөрөнгө			12,569,194
4. Зөвшөөрөгдөх хөрөнгө / 4=(2)-(3)/			36,736,452
5. Өр төлбөр / 5= Нийт өр төлбөр-ОТХН*10%/			20,572,568
6. Төлбөрийн чадварын зохистой харьцаа			143.66%
6= 4/(1+5)≥100%			

44. Тайлагналын үеийн дараах үйл явдал

Компани нь 2021 оны 02 дугаар сарын 28-ний байдлаар даатгалын нөхөн төлбөртэй холбоотой нэмэгдэл 88,347.8 мянган төгрөгийн нэхэмжлэлийн маргаантай байгаа бөгөөд уг нэхэмжлэлтэй холбоотой шүүхийн ажиллагаа дуусаагүй байгаа.

45. Монгол хэл дээрх орчуулга

Эдгээр санхүүгийн тайлангуудыг Англи хэл дээр мөн бэлтгэсэн болно. Монгол, Англи хувиудын хооронд утга, агуулгын зөрүү гарах тохиолдолд Монгол хувийг дагана.

